

ОХУНЖОН ҲАКИМОВ

**МУҲАББАТНИ
КЎЗЛАРДАН
ИЗЛАНГ**

ТОШКЕНТ

**Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт
ва санъат нашриёти. 1996**

Таниқли шоир Охунжон Ҳақимов адабиёти-
мизга 60-йилларнинг бошларида кириб кел-
ган қалам соҳибларидандир. Утган йиллар
давомида у китобхонларга «Илҳом водийси»,
«Фарғона рубойиси», «Ватан қасидаси» «Ли-
рика», «Достонлар», «Тафаккур боқий»,
«Ушал кун келур», «Кўзларингнинг ўзи
қора», «Қизлар ҳаёл сурсалар» каби 20 дан
кўпроқ шеърӣ китоблар, бир неча қиссалар
туҳфа қилди.

Шоирнинг «Муҳаббатни кўзлардан излан»
деб аталган мазкур китобига янги асарлари
билан бирга унинг ижодида алоҳида ўрин
тутган энг сара шеър ва ғазаллари, ҳажвия-
лари ҳам жамланди.

Уйлаймизки, шоирнинг ушбу китоби ҳам
ўқувчиларга маъқул бўлади.

X 4702620202
M 352 /04/ — 96

Қатъий буюртма © Охунжон Ҳақимов,

1996 йил.

Китоб Фарғона вилояти ижодкор ёшлар
уюшмаси буюртмаси билан нашр этилди.

ТЕРАН, ЕРҚИҢ ШЕЪРИЯТ.

Таниқли шоир Охунжон Ҳакимов шеърияги ҳақидаги мухтасар сўзимни бошлашдан олдин ҳаёлимдан кечган битта нарса хусусида гапириб ўтмоқчиман. Ҳар бир қаламкаш, хоҳ, у донғли бўлсин, хоҳ, бундайроқ бўлсин, кўксида шеърият куртаклари пайдо бўлаётган даврдаёқ, қайси бир қалам соҳибидан баҳраманд бўлиб, унга ҳавас қилгани, эргашгани, уни устоз деб билгани табиийдир. Ўзим ҳам бундай улуғ зотлар маънавий бисотидан озмунча баҳраманд бўлмадим.

Лекин, устозлар билан бир қаторда ўз тенгдошларимиз, ўзимиздан битта - иккита кўйлакни ортиқроқ йиртган қаламкаш акаларимиз ижодидан ҳам ҳамиша бохабармиз. Димоқчиманки, олтмиш биринчи йили кўлимга мўъжазгина шеърий китоб тушиб қолганди. Номи «Илҳом водийси», муаллифи Охунжон Ҳаким.

Бугунги кунда бутун Туронда, ҳатто унинг сарҳадларидан ташқарида ҳам номи бот-бот тилга тушиб, шеърлари жаранглаб турган шоир билан илк бор ўша китобча орқали танишган эдим.

Яхши эслаيمان, китоб менда илиқ таасурот қолдирган эди. Шеърларнинг халқчил

ва соддалиги, тиниқ ва мусиқийлиги, сержилолиги эътиборни тортмай қолмасди. Мен ҳали ҳозиргача баъзи пайтларда шоирнинг ўша йиллари хаёлимда ўрнашиб қолган сатрларини такрорлаб қўяман:

Шоирларнинг ўйлагани, гўзал шаҳрим
Фарғонам,
Бахшиларнинг куйлагани, гўзал шаҳрим
Фарғонам,
Сайёҳларнинг сўйлагани, гўзал шаҳрим
Фарғонам,
Сени гўё танимдаги жоним каби
туйганман,
Она шаҳрим, гуруримсан, сенга меҳр
қўйганман.

Уша китобчанинг алоҳида бўлимида муҳаббат ҳақидаги шеърлар ҳам ўрин олганди. Шуниси диққатга сазоворки, шоир муҳаббатни ўзига хос йўсин ва услуб ва алоҳида эҳтирос билан куйлаб, одамни энтиктириб қўядиган жозибали шеърлар битган эди. Шунинг учун бўлса керак, олтмишинчи йиллар шеъриятимизни таҳлил этган таниқли адабиётшунос олимлардан бири Охунжон Ҳакимнинг ўша даврдаги асарлари ҳақида фикр юритаркан «таъсирчан, интим шеърият» деб ёзган эди.

Ғафур Ғулом номидаги нашриётда ишлаб юрган йилларимда Охунжон Ҳакимнинг бир шеърини китобига муҳаррирлик қилган эдим. Ушанда шоир қўлёмасини ўқиб чиқиб, ўтган йиллардаги жиддий меҳнат ва изланиш-

лар қаламқаш маҳоратини оширгани, фикрлари теранлашиб, ҳаётбахш шеърлар битганини хис этгандим. Бу ўринда ўша китоб ҳақида муфассал тўхталиб ўтиш имкони йўқлиги учун биргина мисол келтириб ўтиш билан кифояланмоқчиман. Ихчамгина ўша китобчада, жумладан, «Эчки» деган шеър ҳам бор эди. Қани, шоир эчки ҳақида нималар ёзган экан деб, синчиклаб ўқиб чиқдимуддий бир «шоҳдор жонзот» дан шунчалар фазилат топган ва уни қойил қилиб баён этган шоирга очиқ гап, ҳурматим ошди. Шеърда бўртиб турган жилолар, бўёқлар йўқ. Шафқатсиз ҳаётнинг ўзи борлиғича қаламга олинади: урушнинг энг оғир йиллари. Ғариб хонадон фарзанди бўлмиш уволгина болакай ўсаётган уйнинг тирик бисоти шу биргина эчки эди. Хонадонни очлик балосидан сақлаган ҳам шу жонивор эди. Бола уни далаларга ўтлатгани олиб борар, шўхлик қилиб минса, оч қолиб эмса ҳам эчки уни «тепкилардан дариг» тутар, «нимм» деб нолигандай бўлар, аммо ортидан эргашгани эргашган эди.

Лекин фалокат босиб кунларнинг бирида болакай уни «қассоб тизасининг остида» кўради. Мана шу лавҳаларни ўқиётганда одамнинг томоғига нимадир тиқилгандай бўлади. Болакай унсиз фарёд ичида овлоқларга, эчкисини ўтлатган далалар томонга чопади. Эчки шўрвадан буткул юз ўгиради.

Охунжон Ҳаким шеърияти ана шундай содда, халқона ва таъсирли. Шоир бир шеърда «кирдим мен шеър оламига эгатлардан

Ўрмалаб» деганда, оддий халқ намоёндаси эканини ҳаққоний баён этганди.

Баъзан шундай ҳоллар ҳам бўладики, (бундан буёғига ҳам бўлиб туриши эҳтимолдан ҳоли эмас) ўртамиёна китоблардан ҳам негадир зўр бериб фазилат қидирилади. Айниқса, «эпчил қаламкаш» ларнинг дови келган ҳозирги мураккаб ўтиш даврида бу нарса кўзга яққол ташланиб турибди. Бу имонга терс иш тутишдан бошқа нарса эмас. Аммо ўқувчи ҳам анойи эмаслигини унутмаслик керак: танлаб, топиб ўқийди. Шу жиҳатдан олганда шоирнинг кўплаб шеърлари ёрқин ва теранлиги, халқчилиги, ўқувчини ўйлатиб кўйиш кучига эга эканлигини мамнуният билан таъкидлашни истардим.

Сўнгги йилларда Охунжон Ҳакимнинг «Қўлларим кўксимда», «Тафаккур боқий», «Ушал кун келур», бир неча дostonни ўзида жамлаган «Дostonлар», «Кўзларингнинг ўзи қора», «Қизлар ҳасл сурсалар» каби 20 дан кўпроқ шеърый китоблари дунёга келиб. мухлисларини хушнуд этди. Охунжон Ҳаким таржимонликда ҳам қаламини синаб кўрди. У машҳур рус шоири М. Исаковскийнинг энг сара шеърларини маҳорат билан ўзбекчага ўгириб, биринчи бўлиб ўзбек китобхонини ана шу улкан ижодкор шеърияти билан ошно қилди.

Шоирнинг шеърлари қатор қардош халқлар тилларига таржима қилинган.

Москвадаги нуфузли нашриётлардан бири 1986 йили унинг шеърларини «Дерево на земле» номи билан чоп этиб, ўқувчиларга тақдим этди.

Адабиётимизда яхши ёзувчи ва шоирлар, шубҳасиз, кўп. Яқиндагина таваллудининг олтмиш йиллигини нишонлаган таниқли қалам соҳиби Охунжон Ҳакимни мен эл эътирофига мушарраф бўлган ана шундай заҳматкаш ижодкорлар қаторига қўшгим келди. Бу мажмуага юқорида эслатиб ўтганимдек, олтмишинчи йилларнинг бошларидаёқ ўқувчи қалбидан жой олган, ёшлик ва муҳаббат туйғлари билан лиммо-лим шеърлардан тортиб, сўнгги йилларда яратилган ва шоирнинг чинакам камолотидан далолат бериб турувчи кўплаб лирик, фалсафий шеърлари, нафис ғазаллари, лабингизда табассум пайдо қилмай қўймайдиган шўх, фарғонача ҳазил ва юморлари ҳам ўрин олган.

Шу ўринда яна битта гапни айтиб ўтиш зарур деб ўйлайман. Кейинги ўн-ўн беш йил ичида Охунжон Ҳакимнинг кўплаб шеър ва ғазаллари қўшиққа айланиб кетди. Анча-мунча доврўқли хонандалар шоир шеърларини куйлаб, ном қозонганликларини албатта эътироф этмоқ керак. Шу боисдан бўлса керак, Охунжон Ҳаким шеърлари ҳамиша қўлмақўл. Бундан бир неча йил муқаддам «Туркистон» газетаси (Собиқ «Ёш ленинчи») Охунжон Ҳакимнинг биргина шеъри матнини чоп этишни сўраб газетхонлардан 450 га

яқин мактуб олинганини ёзган эди. Ҳамма шоирга ҳам ана шундай бахт насиб этсин.

Охунжон Ҳакимнинг ушбу китобига жамланган шеърлари одамларни яхшиликка, муҳаббат ва садоқат, меҳру оқибат ва диенатга чорловчи даъватномага ўхшайди. Бинобарин, ана шундай фазилатлардан маҳрум бўлган инсон инсондек из қолдирмайди. Шоир ёзганидек:

Имонинг бут эрмас эса, омадинг омонат,
Давронларнинг, ёронларнинг, роҳатинг
омонат.

...Донишларга тақлид қилиб доно бўлдим
дема,

Узгалардан тилаб олган ҳислатинг
омонат.

Не тиласанг, бир эгамдан тила, Охунжон,
Бўлмасин эл аро қадр қимматинг
омонат.

Юртимизнинг суюкли, ширинсухан шоири Охунжон Ҳаким адабиётимизда омонат эмас, ўрни муқим шоирлардандир. Бинобарин, бундай саодат шеърятининг тағ замини пухта қалам соҳибларигагина насиб этади.

Абдулла ОРИПОВ,
Ўзбекистон халқ шоири.

МУҲАББАТ КУКИДА ЖАВЛОНЛАРИМ БОР...

САОДАТ БУ

Элу юртинг омон бўлса, саодат бу,
саодат бу,
Замонанг тинч замон эса, ҳаловат бу,
ҳаловат бу.
Агар қўлинг дароз эса, доимо тик
парвоз эсанг,
Яратганинг ўзи қилган иноят бу, иноят бу.
Дуч келгани айлаб дуо, ризқу рўзин
топар гадо,
Йўқ жойдан ризқ бўлса ато— хаёлот бу,
хаёлот бу.
Кўкармагай бахил боғи, ўчмас яхшилар
чироғи,
Минг йилларни бўйлаб келган далолат бу,
далолат бу.
Дўст дўстидан юз ўгирса, ғаним билан
хуррам юрса,
Қани, сўзланг, биродарлар, не ҳолат бу,
не ҳолат бу?
Сўзлаб инсоф, диёнатдан, ор этмаса
хиёнатдан
Инсон учун ҳақорат бу, ҳақорат бу,
ҳақорат бу!
Туққанига берса-ю панд, отага терс
боқса фарзанд,
Охунжон, чиң сўзни десам, қиёмат бу,
қиёмат бу!

ДЕЙДИЛАР

Ҳар юрак тубинда бордир битта армон
дейдилар,
Бандаси билмоққа ожиз сир-да пинҳон
дейдилар.
Сирру асрор бўлса бўлсин,ки унинг-ла
ёнма ён
Бор унинг қаъринда чақмоқ бирла вулқон
дейдилар.
Алҳазар де, сен одамзод қалби-ла
ўйнашмагил,
Йўқса олгуси ёқангдан оҳу афғон
дейдилар.
Аҳли дониш жомасин кийган жоҳилдан
қил ҳазар
Ёпқичи зар бўлса-да, ҳайвонни ҳайвон
дейдилар.
Бемехр, ножинс ила ҳамхона бўлса ким
магар
Куни кун эрмас уни, уйини зиндон
дейдилар.
Ўзгалар қадрини хасдек топтаб ўтса
ҳар киши
Хону монин бир куни босгуси тўфон
дейдилар.
Баҳри барнинг бағрида шоҳу гадонинг
ўрни бор,
Сиз магар хон бўлсангиз, бизни Охунжон
дейдилар!

ОМОНАТ

Имонинг бут эрмас эса, омадинг омонат,
Давронларинг, ёронларинг, роҳатинг омонат.

Кибрларинг устун юрса диёнатингдан,
Довруқларинг омонатдир, қудратинг омонат.

Давлат магар, осон келса, осон кетмоғи бор,
Манглай теринг тўкмай топган давлатинг
омонат.

Бошингни кўп баланд тутма донсиз бошоқ
мисол,
Англаб етким, санинг бундоқ сувратинг
омонат..

Донишларга тақлид қилиб, доно бўлдим
дема,
Узгалардан тилаб олган хислатинг омонат..

Не тиласанг, бир эгамдан тила. Охунжон,
Бўлмасин эл аро қадрү қимматинг омонат.

МАРҲАМАТ

Кутмангиз дўстлар, сира кўнгли қародан
марҳамат,
Бесубут ҳам беқарор, мосиводан марҳамат.
Дардга дард, ҳасратга ҳасрат қўшилиб қон
қақшатар
Кутсангиз жоҳилу нодон, бедаводан
марҳамат.

Бедиёнат, белафз каслар сира дўст бўлмагай,
Кутманг асло беимон янглиғ балодан

марҳамат.

Ларзалар солгаю жонга айлагай тупроққа
тенг

Кимки кутса беибо-ю, беҳаёдан марҳамат.

Бадният касдан қочингким ул ғайрдан

ғайридир

Одамизод кўрмаган бадмуддаодан марҳамат.

Марҳамат истаб Охунжон, бандасига

эгма бош

То тириксан кут худодан, бир худодан

марҳамат.

САОДАТ ЭРТАК ЭМАСДИР

Инсонни йўлидан оздирмоқ учун
Дунёда афсунлар, ҳиллолар бордир.
Уни маломатга қолдирмоқ учун
Алдовлар, макрлар, риёлар бордир.
Шунданми, заҳматга раҳмат келмагай,
Изингдан юргувчи жафолар бордир.
Баъзан йиғлай десанг, йиғлай олмассан,
Бўғизда қотгувчи нидолар бордир.
Дунё меники деб жар солма, ҳей зот,
Ёзмишингда дорилбақолар бордир.
Бошқалар бошига балолар бўлма,
Сенга ҳам тикилган балолар бордир..
Охунжон, саодат эртак эмасдир,
Эҳтимол дунёда хумодар бордир!

ЖОН ЎЗБЕКИСТОН

Оламга танитиб туркийлар зотин,
Ейиб Муқанною, Темурлар отин,
Дилига жо этиб эгамнинг ёдин
Минг йиллардан ўтиб келолган омон
Менинг ўзбек элим,
Жон Ўзбекистон!

Қамол топадирсан тўлиб қудратга,
Албат етадирсан олий ниятга,
Томирларнинг туташ абадиятга
Ўзинг танлаб олган йўлларинг равон
Менинг ўзбек элим,
Жон Ўзбекистон!

Бошинг қуйи юрдинг бир ярим аср,
Кулбада кун кўрдинг қурсанг-да қаср,
Бу кун саодатдан хурраму-масрур —
Қувнагил, сенга ҳам боқибдир замон
Менинг ўзбек элим,
Жон Ўзбекистон!

Ётлар қилган эди ҳолингни забун,
Тоқат қилар эдинг гарчи бағринг хун,
Темурзодларинг дарғангдир бугун,
Тонгларинг отадир энди нурафшон.
Менинг ўзбек элим,
Жон Ўзбекистон!

Энди қул эмассан, қарам эмассан,
Энди қисматингни қаро демассан,
Сен жаҳон баҳрида сузган кемасан
Кўксингда бор сенинг қудратли вулқон
Менинг ўзбек элим,
Жон Ўзбекистон!

Э, ақлу идрокни ундирган замин,
Илк бора сен ёқдинг тафаккур шаъмин,
Минг йиллар безавол яшнагил, омин!
Қўлларида Куръон, кўксида — Имон.
Менинг ўзбек элим,
Жон Ўзбекистон!

АВВАЛ УЙЛАБ СЎЙЛАГИЛ

Аввал ўйлаб сўйлагил, тилинг бошингга
етмасин,
Қирчинингда қирқмасин, умрингни барбод
этмасин.
Тишларингни қаъла айла, ортида тут
тилниким,
Тангри берган ушбу сарҳаддан нарига
ўтмасин.
Тил-суяксиз, бор масал, идрок йўлига сол уни,
Унга эрк берсанг ёқангдан оҳу афғон
тутмасин...
Тиғ яроси битгуси, тилнинг яроси битмагай,
Бегуноҳларга тилинг бирла жароҳат етмасин.
Ким дилозор — тангри ҳам ул касдан безор
дейдилар,
У рўзи машҳарда ҳам ҳақдан шафоат
кутмасин.
Аччиғу ширин суҳан битта оғиздан чиққуси.
Бўл ширин гуфтор, номинг элинг ёдидан
кетмасин.
Фикри қисқа кимсаларнинг тили Охунжон,
узун,
Ки эгам ушбу ёзуқни бандасига битмасин.

ТУРОНЗАМИН ШЕРЛАРИ

Ҳайрат билан боқадир
Бу кун Сизга жаҳонлар,
Йўлингиздан даф бўлди
Утиб бўлмас довонлар,
Кўксингизда доимо
Жўшиб турар вулқонлар
Э, юртимнинг эрлари,
Туронзамин шерлари!

Сизникидир мунаввар
Тонглар отган бу тупроқ,
Муқаннолар, Манаслар
Ҳоки ётган бу тупроқ,
Талончилар илкида
Жафо тортган бу тупроқ,
Э, юртимнинг эрлари,
Туронзамин шерлари!

Улуғ юртни ёритган
Чароқларга ўхшарсиз,
Қўшилиб дарё бўлган
Ирмоқларга ўхшарсиз,
Бир мушт бўлиб тугилган
Бармоқларга ўхшарсиз,
Э, юртимнинг эрлари,
Туронзамин шерлари!

Озод бўлиб қафасдан
Қафасга кирмас Турон,
Ўз йўли бор, ўзгалар
Йўлига юрмас Турон,
Сиз борсиз, ўзгаларга
Бош эгиб турмас Турон,
Э, юртимнинг эрлари,
Туронзамин шерлари!

Қондошлар, туғишқонлар
Якдил-у, ҳамкор бўлинг,
Буюк Турон сизники,
Унга номус ор бўлинг,
Шу заминнинг бахтига
Олам аро бор бўлинг,
Э, юртимнинг эрлари,
Туронзамин шерлари!

ЛАЙЛОЛАРИНГНИ КЎРСАМ.

Кўнглим яйрайди юртим, доноларингни
кўрсам,
Сенга жону жаҳони фидоларингни кўрсам.
Дилимга нур қуйилиб, ортадир ифтихорим
Элим қўлидан топган ороларингни кўрсам.
Меҳру вафо барқарор сенинг бағрингда
дерман
Барно, Оқила, Зуҳро, Лайлоларингни
кўрсам.
Бахтинг тонги отгани рост бўлсин
дейман, юртим,
Бошингга қўниб турган хумоларингни
кўрсам.
Диёнатнинг таянчи ўзингда деб билурман,
Даҳолик даъво қилмас даҳоларингни
кўрсам.
Юрагинг дарё дерман, ёмонга инсоф тилаб
Қўлларинг очиб қилган дуоларингни кўрсам.
Фарзандинг бўлганим-чун шукур дерман
Охунжон,
Ўзбек элим, шарқона дунёларингни
кўрсам.

ГУДАКЛАР БИЛАН СЎЗЛАШ.

Ширин кунлар тарк этса сени,
Ғамгин ўйлар ғарқ этса сени,
Кўзгу янглиғ мунаввару пок—
Юраклар билан сўзлаш.

Хуруж қилса магар қайғу, ғам,
Овутолмай қолса дўстлар ҳам,
Бошинг баланд тутиб замину
Фалаклар билан сўзлаш!

Қайлардадир меҳрибонинг бор,
Этмагандир кўнглини изҳор?
Изла уни, сен учун жони —
Ҳалаклар билан сўзлаш.

Умид қилгил, яхшидир умид,
Қудрату гинани унут.
Ўз кўксингда унган ҳаётбахш
Тилаклар билан сўзлаш.

Тополмасанг ёрингинг кўнглин
Қўй, азизим, дилни этма хун,
Қўлларингга гулқайчи олиб
Чечаклар билан сўзлаш.

Дардинг сиғмай қолса олмага,
Дош беролмай қолсанг аламга
Тили бийрон, дили беғубор
Гўдаклар билан сўзлаш.

УҚ ЕДИНГМИ АСАБЛАРИНГДАН?

Дўстим, бунча бўлмасанг дилхун
Оҳларингдан чиқмоқда тутун.
Кўз ёшлари тўкарсан бе ун,
Қалбингда бор қандай нидолар?
Уқ едингми асабларингдан?

Бу дунёнинг азоби кўпдир,
Яхшисидан каззоби кўпдир.
Ҳақиқатмас, сароби кўпдир
Тортингми ё шундаъ жафолар.
Уқ едингми асабларингдан?

Каслар бордир, орияти йўқ,
Олтини бор, охирати йўқ,
Одам сифат табиати йўқ,
Ё бўлдингми шундан адолар,
Уқ едингми асабларингдан?

Ё кўксингдан отмас у каслар,
Ё ханжардек ботмас у каслар.
Ё инида ётмас у каслар
Уларга бас келмас балолар,
Уқ едингми асабларингдан?

Олам борки, бор турфа нокас,
Улар тургай товонингдан паст,
Сен худога сол уларни, бас
Уларга ҳам бордир жазолар,
Уқ едингми асабларингдан?

Кел, кел, дўстим, дардингни олай,
Юзларингдан зардингни олай.
Дардларингга мен малҳам бўлай,
Эзгуликни кўрай раволар,
Уқ едингми асабларингдан?

БИР ТИЛАК БОРДИР, ЁРОНЛАР.

Кезди кўп қаро булутлар тақдирим
осмонида,
Неча бор қолдим, ёронлар, бу ҳаёт
бўронида.

Ҳақ сўзу ҳақгўй забоним бўлди
бошимга бало
Турадирман шу сабадан кимнидир
нишониди.

Беқарору бесубутлар қайтадирлар сўзидан
Эр киши қайтмас йўлидан бўлса оташ
қонида.

Бир неча аркону арбоб коридан
тутгум яқо,
Ул ёнида шайтону шайтон эрур бул ёнида...

Истагим ушбу заминни хору хасдан
пок кўрай,
Шул тилак бордир ёронлар, бу замин
ўғлонида.

Долғали денгиз мисоли тўлғанур
рўйи замин,
Бўл омон юртим ҳамиша бу ҳаёт уммонида.

Дайди сак эрмас Охунжон ўз элида
кун кўриб,
Майли неки бўлса бўлсин, ўз эли—
Туронида.

ДУНЁ.

Сўзим тингла, дунё, бир муддат,
Бунчалар ҳам ишларинг ғалат;
Яхшиларни ғамларга кўмиб,
Ёмонларга қилдинг мурувват.
Тарозингни қандоқ қўёсан,
Бир кам дунё, бир кам дунё сан?

Нокасларни бор қиладирсан,
Кимки ҳақсўз — хор қиладирсан.
Эгриларга эшмисан, сўзла,
Нечун ғалат кор қиладирсан?
Кимни хўрлаб, кимни суёсан,
Бир кам дунё, бир кам дунё сан?

Бўлса агар кўзларинг очиқ,
Қилмишингга бир-бир боқиб чиқ.
Каззобларнинг жони роҳатда,
Яхшиларнинг кўксига санчиқ...
Қадамингни қандоқ қўёсан,
Бир кам дунё, бир кам дунё сан?

Ҳайратдаман: наҳот мудроқсан,
Ҳақ йўлидан наҳот, йироқсан?
Ё кўзларинг кўр санинг, ёки
Бошдан-оёқ йўли тайғоқсан.
Ўҳақликка наҳот уёсан,
Бир кам дунё, бир кам дунёсан?

Дунё бўлсанг, кенг бўлгин, дунё
Ва барчага тенг бўлгин, дунё.
Ҳаммага ҳам бир кўз ила боқ,
Кел, ишлари ўнг бўлгин, дунё!
Энди етар, бўлма рўё сан,
Ёруғ дунё, ёруғ дунёсан!

ҚУЛОҚ ТУТМА ХУШОМАДГА

Магар сан насли одамсан бўйин берма
хушомадга,
Қулоқ тутма хушомадгўй аҳли қилган
башоратга.

Хушомад — макр ила Раҳмон либосин
кийган шайтондир,
Сани маҳқум айлагай у ҳар қадамда
маломатга.

Бир малаксиймо мисоли карашма,
жилвалар бирла
Беҳиштнинг боғига юр деб, етаклайди
ҳалокатга.

Магар шоҳ тахтдан айрилса, бахтиёр
бахтдан айрилса,
Хушомадлар дучор этгай уларни
бу фалокатга.

Ҳақиқат қайда хор бўлса, хушомад
устивор бўлса,
Агарчи тилло қони бор киши етмас саодатга.

Ширин-шаккар хушомадлар тубинда
заҳру—оғу бор,
Унинг сирти зару зарҳал ва ле,
йўлдош қабоҳатга,

Хушомад аҳлидан қочгил Охунжон,
зарра ақлинг бор,
Магар у домига тортса, кунинг
қолгай қиёматга.

ШАЪНИНГНИ ЕРГА УРМА

Асл инсон ўшалдир кимдаким
Юрагида орийат деб аталмиш дур бўлса,
Сўзида собит бўлса, мард бўлса,
Тубанларга қўл бермас,
ёрур бўлса,
ёвқур бўлса,
шаънини ерга урмас.

Унинг иши ҳақ эрур, ўхшамагай рўёга,
Шифоликда ҳар сўзи тенг келур мўмиёга,
У омонлик бермайди макр ила риёга,
Номард билан ўтирмас,
шаънини ерга урмас.

Унга олтин, дур — ҳечдир,
Дўсту ёридан айру бол каби ҳаёт—ҳечдир,
Давру давронлар ҳечдир,
Давлат дея югурмас, шаънини ерга урмас.

Имонни омон сақла қизил юзинг бор эса,
Томирингда қон урса, ор-номусинг бор эса,
Заҳмат ила топилган нону тузинг бор эса.
Таъма йўлига кирма, шаънингни ерга урма.

К У Р С А М

Елғиз тилагим маним — ишқим
Узимни Мажнун каби собит қаторда кўрсам,
барорда кўрсам.

Бир санамнинг суврати кўнглима
 жо кўп замон,
 Қани, кўзим аксин ул чашми хуморда кўрсам.
 Вафо ваъда қилди ёр, инонгум бунга магар
 Юракка муҳрланган аҳду қарорда кўрсам.
 Дунё-дунё бўлдими, тирикликдан борми наф
 Ер терган чечақларни магар агёрда кўрсам.
 Висол онин чеклаган фалакдан норозиман,
 Қани санам васлини шому наҳорда кўрсам.
 Жон шириндир Охунжон, ёр васли
 жондан ширин,
 Ер васлисиз майли, бу бошимни
 дорда кўрсам.

МУНАВВАРДИР ТУРОН ТОНГЛАРИ

Туронда мунаввар тонглар отадир
 Шодон кўнгилларда ширин бир сурур.
 Ўзбек ўз элида топди эрк, қадр,
 Инсон ҳур, Ватан ҳур, ўйу хаёл ҳур.
 Чунки ўз туғимиз, туғромиз бордир,
 Муродбахш мадҳия — навомиз бордир.

Саодат қомуси — бахт китобимиз
 Кўзларга нур бўлди, жонга жон бўлди,
 Қанча қитъаларда от сурган ўзбек.
 Яна Оламаро намоён бўлди.
 Чунки ўз туғимиз туғромиз бордир,
 Муродбахш мадҳия — навомиз бордир.

Туркийлар элига энди бермас панд,
 Турфа ғораткорлар, турфа юҳолар,
 Элим тенглар аро юргай сарбланд
 Туғилгай бу юртда яна даҳолар.
 Чунки ўз туғимиз, туғромиз бордир,
 Муродбахш мадҳия — навомиз бордир.

Бир кулгинг агар тенг келур эса,
жон қимматига

Ўзим этайин шу жонни нисор,
битта кулсангчи...

Ғазал биттали мен гўзал сўзлар изламам,
чунки

Бир табассуминг ўзи бир ашъор,
битта кулсангчи.

Ойга хумормас, майга хумормас вале,
Охунжон,

Табассумингга бир умр хумор,
битта кулсангчи.

КЎЗГУГА БОҚИНГ...

Кўзгуга боқинг эй санам,
бир қизни кўрасиз,

Бир пари пайкар, кўзлари юлдузни кўрасиз.

Не-не малаклар ичра малак, хилқати ноёб,
Нигоҳлари шўх, қошлари қундузни кўрасиз.

Қирмизман дея қирмизи гул қирмизланмасин,
Қирмиз олмадан қирмизроқ юзни кўрасиз

Бу латофат-у, кўрку чирой кимда бор,
хай-хай,

Кўзгу аксида покиза нарғизни кўрасиз.

Кўзгудаги гул кимдир дея ҳайрона бўлманг,
Бул оннада эй гўзал, сиз ўзни кўрасиз...

Оёқ остига ҳам бир боқинг дейди Охунжон,
Пойингизда сиз тупроқнимас, бизни кўрасиз.

УЛ МАЛАК

Жилвалар айлаб манинг кўнглимни
Олди-ю кўнглимни сўнг кўнглимда
Олди ул малак,
Қолди ул малак.

Ишқнинг сармаст этар савту навоси бор экан,
Маст этиб менга муҳаббат куйини чалди
ул малак.

Поралар этднинг дилим,
Кўз учиде кулди-ю, ўйларга толди ул малак,
чорасин-да қил десам,

Унда печун айлади бир бечорани афтодаҳол,
Телбатоб айлаб яна ҳолимга кулди
ул малак....

Васли деб ўртаганиму ёнганим етмасмиди,
Не сабаб ўтдан олиб, ўтларга солди
ул малак?

Одамизод пасли эрса англар эрди кўнглими,
Эй, Охунжон, ё фаришта, ё хаёлдир
ул малак..

ДЕМАСМАН

Бир нисонман, бошда тожим бор демасман,
Кенг дунёни кенг дегайман, тор демасман.
Номус учун ўзин ўтга урса ҳар киши
Мардлар иши дерман буни, ор демасман.
Донин қайда, қузғун қайда—фарқи бир олам,
Қаноти бор ҳар жонзотни сор демасман.

Шерни шеру сакни сак деб атамoқ жоиз,
Тентираган ҳар тевани нор демасман.
Олтин эмас, меҳр учун зор бўлганлар кўп,
Бўлиб қолдим бурда нонга зор демасман.
Ҳар кишини йўқлаб турса дўстлар Охунжон,
Бундай инсон бир кун бўлур хор демасман.

КУЗИНГИЗДАГИ ОҲАНРАБОЛАР

Ҳижрон азобини кўриб раволар
Қилдингиз мени буткул адолар.

Сизга етмади арзу ҳолларим,
Кўксингизда бор не муддаолар?

Айтнинг, фидойи шайдойингизга
Жойизми шунча жабру жафолар?

Кетай бош олиб дунёдан десам,
Ер қаттиқ, олис эрур самолар.

Кўзингиздан кўз олгани қўймас
Кўзингиздаги оҳанраболар...

Ошиқнинг оҳи тутмоғи бордир,
Билиб деганлар буни донолар

Дилда борми ё ўзга ёр васфи,
Биздан ортиқми ўшал оғолар?

Умрим борича парвонангизман,
Бошимга ёғса ёғсин балолар!

БУ КЕЧА

Ваъда айлаб келмади ул сарвиқомат
бу кеча,
Ғаму андуҳ ҳисларимни қилди ғорат
бу кеча.

Пора-пора бўлди кўнгил изтироблар
жангида,
Битта жоним кўрди-ку минг бир талофат
бу кеча.

Қўнмади кўнглим гулига шўх сухандон
булбулим,
Васлисиз кечди, ёронлар, беҳаловат
бу кеча.

Ё саботимни синоқ қилмоқчи бўлди
шўх нигор,
Ё ғайрлар қилдилар менга адоват
бу кеча.

Гул мисол нозик дилига озор берди
қай сўзим,
Бошгинамда айланур турфа хаёлот бу кеча.

Айрилиқнинг бор азобин тотидим тонг
отгушча,
Роҳатин-да бер дебон қилдим ибодат бу кеча.

Етти дўзах даҳшатин ҳам кўзга илмасман,
сабаб,
Тонггача Охун учун бўлди қиёмат,
бу кеча.

МЕН ҰЗИМ

Ҳар куни кўрсам қани ул дилрабони
мен ўзим,
Борлиғим банд айлаган оҳанрабони
мен ўзим.

Кўрмасам бир кун уни дунё сиё,
кўнгил сиё,
Шул сабаб ҳар кун кўрай чашми сиёни
мен ўзим.

Кутмасин у ўзгалардан оқибат, меҳру вафо,
Кўргузай унга абад меҳру вафони
мен ўзим.

Тингламоқни ихтиёр этса муҳаббат савтини
Янгратай унга аталган шўх навони
мен ўзим.

Ногоҳон чақмоқ чақиб, хуркиса ул
жайрони шўх,
Бартараф айлай булут қилган хатони
мен ўзим.

Гар синар эрса санам ошиқи зорин дошини
Кўтарай елкам тутиб, еру самони
мен ўзим.

Мен ўзим тортай жафо-ю, дош берай
булса синоқ,
Даф этайин ёр учун келган бадони
мен ўзим.

ҚИСМАТДАН ҚОЧОЛМАССАН

Даҳо бўлсанг ҳам жаҳон жумбоғин
очолмассан,
Хаёлот чақмоғидай шиддаткор учолмассан.
Саҳоват булоқларин магар беркитса тақдир
Минг уринсанг ҳам унинг кўзларин
очолмассан.
Қанотлар пайдо қилиб учсаму кетсам
дейсан,
Насиб этмаса ҳатто сойдан ҳам кечолмассан.
Билсанг азрўзи азал дунё ишлари ғалат:
Буюрмаса, қўлдаги ошингни ичолмассан.
Тақдири азал бичмиш кияжак либосингни
Ўзингга билганингча либос ҳам бичолмассан.
Ғанимингни даф этиб, қутулсанг бўлур
ундан,
Қисматин дан Охунжон, ҳеч қайга
қочолмассан.

ҚИЛДИЛАР МАЖНУН МАНИ

Не балоларга гирифтор этдинг э, гардун,
мани,
Лайливаш битта дилоро этди-ку мажнун
мани.
Сузгуну хуммор боқиб, солди-ку ўтлар
жонима
Хушеухандонлик билан ё қилдими афсун
мани?
Бир ғалат дардга дучор этди-ю, кулди ғалат
Ҳолу аҳволимни сўрмас кўрса ҳам маҳзун
мани.

Дили тош эрмас эса, бир бор қиларди
 Қилмас эрди кўзларимни Сайхуну Жайхун ^{илтиф}
 Дейдилар: сабр айлаганга ғўрадан ҳалво ^{ман}
 Сийлагайми холва бирла ўлдириб олдин ^{бит}
 Сарвиноз, мохпоралардин кўрмади дунё ^{ман}
 Бу кетинда оху афғон кутади Охун, мани ^{кар}

Б У Л У Р

Дўстга дўстни душман қилган тил бўлур,
 Дилин топсанг хатто ганим эл бўлур.
 Гар инжитсанг ўзгарларни бесабаб
 Хатто пўлат қалқонинг чил-чил бўлур.
 Бугун сўзинг кескир бўлса, керидма,
 Балки эртан тўзиб учар кул бўлур.
 Толе кўзи кўрдир, даврони келса,
 Доно қолиб, овсар-да «оқил» бўлур...
 Талнинмагил ҳар кимсага дўстим деб,
 Дўст дегани билсанг турфа хил бўлур.
 Қул-қул эмас, барча гапга қуллуқ деб
 Бошин эгиб тургувчи зот қул бўлур.
 Ҳаволанмай умр кўрдинг, Охунжон,
 Ҳаволанмай юрганнинг маъқул бўлур.

УЛФАТИНГ ҚАЛАМ БУЛУР

Эътиқод, имонли инсон оқил-у, ўктам бўлу
 Биргина тоза вужудда минг фазилат жам
 бўлу

Барқ уродир одамийлик кўнгли бирла кўзида,
Ҳам диёнат ҳислари кўнглида маҳкам бўлур.

Сўзлари доим дилингни ёритур мисли чароғ,
Ушбу ёруғлик сенга бир умр ҳамдам бўлур.

Йўқ, эрур оламда меҳру оқибатдек тўтиё
Оқибати йўқ кишини ким дегай: одам бўлур.
Мансабинг битса мабодо, кетса қўлдан

омадинг,
Жўраю — ёронларинг ҳам бора-бора кам бўлур.

Узгалардан хуш каломинг тутмагил
асло дариг
Бир оғиз ширин сухан ҳам дардлара малҳам бўлур.

Дўсту ёрлар келмаса йўқлаб Охунжон,
ўқсима,
Суҳбати жонону сирдош улфатинг қалам бўлур.

ТАРИХЛАРДА БАРҚАРОР БОБОМ

Бу дунёга бўрон бўлиб келди бир ўғлон,
Ёвузликка қирон бўлиб келди бир ўғлон,
Турон учун урфон бўлиб келди бир ўғлон,
Шундоқ келди соҳибқирон лочин-сор бобом,
Ун саккиз минг оламда ҳам доврўқдор бобом.

Ҳазратдан устун эди кўксига қарам
Пойи етган сарҳадларни демади қарам,
Шундан унга таъзим этди Овруполар ҳам,
Ёвларга-ёв, беозорга беозор бобом,
Тарихларда номи доим барқарор бобом.

Саркардалар бу оламга кун ора келмиш,
Бул буюк зот бу оламга бир бора келмиш,
Туронга жон фидо деган қарора келмиш
Авлодлари учун мангу ифтихор бобом,
Улуғ номи олам аро доим бор бобом!

Қитъаларда отлар суриб Туроним, деди
Жанг сурони ичра юриб Туроним, деди,
Ҳоқонларни тиз чўктириб Туроним деди,
Фитнакор-у, номардлардан қилди ор бобом,
Ҳарбу зарбда шиддатлари яшинвор бобом!

Даври келди, яна тошиб жўшар Турони,
Бу кун яна бир кемага тушар Турони,
Тарқоқ эди, яна бошин қўшар Турони
Авлодлари учун мангу ифтихор бобом,
Тарихларда доим номи барқарор бобом!

Бўй чўзадир юртимизда Оқсаройлари,
Узанида оқар яна дарё, сойлари,
Жаннатлардан ато бўлсин доим жойлари,
Авлодлари учун мангу ифтихор бобом,
Тарихларнинг қатларида барқарор бобом!

ҚИДИРМАНГ

Нодонлар тўпидан доно қидирманг,
Яъни, кесакдан ҳам жило қидирманг.
Шокиза замицдан унар тоза гул,
Тиконзор ичидан раъно қидирманг.
Ножинслар сўзида субут бўлмагай
Ҳавоий гаплардан маъно қидирманг.
Олтин гарчи ниҳон заминда вале,
Ҳамма гўшадан ҳам тилло қидирманг.

Вафо қилибдими бойлигу бисот,
Кечиб ориятдан дунё қидирманг.
Бадхўлардан асло келмас яхшилик,
Зимистон қаъридан зиё қидирманг.
Ёмонга ошнолар — балога ошно,
Ҳай-ҳай, бошингизга бало қидирманг.

СЕН ҲАҚИҚАТ ИЗЛАГАН ЭЛСАН

Асрлар ҳақиқат излаган элсан,
Озодлик манзилини кўзлаган элсан,
Эрку адолатдан сўзлаган элсан,
Собит тур сўзингда, мард Афғонистон,
Бўлмасин юзингда зард, Афғонистон!

Ҳар юртнинг бўлар ўз тонги, наҳори,
Бўлади ғурури, бўлади ори,
Тушмасин бировга бировнинг кори,
Танти бўл, ёвқур бўл, мард Афғонистон,
Бўлмасин юзларинг зард, Афғонистон!

Сени деб ўғлонлар бераётир жон,
Сени деб оналар йиғлаётир қон.
Сенга омонлики тилар бу жаҳон,
Миллионлар кўнглида дард, Афғонистон,
Бўлмасин юзларинг зард, Афғонистон!

Тантана қилурсан, ҳақ топар қарор,
Кураш, заҳматларинг кетмагай бекор,
Ахир бу оламда диёнат ҳам бор,
Собит тур ҳар нафас, мард Афғонистон!
Бўлмагай юзларинг зард, Афғонистон!

ҚАЛБИ ОТАШЛИҚ БИЛАН

Бу ўтар дунёда қўй, кун кўрмагил
Ғашлик билан,
Ғам билан, ғавғо билан, турфа
Тарафқашлик билан.
Ҳеч киши ҳеч бир замонда етмади мақсудига
Қибру манманлик билан ёинки сарқашлик
Билан.
Ҳар сўзингни мўмиё-ю малҳам айла эл учун
Ким топибди иззату ҳурмат бағир тошлик
Билан?
Пийр эрсанг, пийрдек бўл, қил адо пийр
Урфини,
Навжувон эрсанг гар ўтсин ёшлигинг
Ёшлик билан.
Қўй бу дунё ҳасратини, дам ғанимат,
Дам азиз,
Яйрашиб сур давру даврон бир қалам
Қошлик билан.
Кел азиз умринг Охунжон, турфа ҳавасга
Боғлама,
Дўст тутин токи тириксан қалби оташлик
Билан.

ОГОҲ БУЛ, ДУСТ...

Нопок билан дўст тутинма, сарсон қиладир,
Панд беради, юрагингни вайрон қиладир.
Огоҳ бўл, у фириб билан кўнглингни овлаб
Гўё санинг дардларингга дармон қиладир.
Сану мани ғарқ этишни истаса магар
Дарё эмас, томчи сувдан тўфон қиладир.

Елфонларни ростдай сўзлаб, қолдириб
 доғда
 Қошгинангда қилар ишин пинҳон қиладир.
 Ёвузлигин яхшиликдай кўрсатиб зимдан
 Қалбингдаги чечакларни пайҳон қиладир.
 Ёвларингни дўст кўрсатур, дўстингни—ғанним,
 Уйламагил, бу ишларни шайтон қиладир..
 Нопокларнинг сирин билиб сўзлар Охунжон,
 Бу сирларни билмаганлар пушмон қиладир.

ҲАР ЛАҲЗА КҮРМОҚ ИСТАРАМ

Ҳар лаҳза кўрмоқ истарам гулгун
 дудоқингни ўзим,
 Лаълга ранг бергучи ул қирмиз
 яноқингни ўзим.
 Бир кўриш ўлса насиб гарчи мисоли
 тоғ эса
 Кўтарар эрдим ҳама дарду фироқингни ўзим.
 Жонингга жоним улаб, мен сенга жону
 дил бўлай,
 Порлатай шодмон этиб кўнги чироқингни
 ўзим.
 Зулмат ичра қолмасин ул ошиқи зорим
 десанг
 Кўраин ҳар кун сенинг офтоб қароқингни
 ўзим.
 Ёл бўлиб майли елай гар истироҳат истасанг
 Сийпалаб сочу юзв қошу қабоқингни ўзим.
 Фотиҳ эрмасман Охунжон, менга мулк
 даркор эмас,
 Айлғсам басдир қарам бошдин—
 оёқингни ўзим,..

МУРОДИМ БУКИМ...

Пинхона тутиб уқубату дил ярасинда
Мардлар асрагай мардлигини кўз қорасинда.

Мардлик беназир, олиймақом инъоми илоҳ,
Марднинг наъраси бўлмагай шерлар
наърасинда.

Мардлик бу камёб бир фазилат,
чунки мўмиё
Йўлларда эмас, битадир тоғлар дарасинда.

Довруқ тиламас мард киши бу дунёда
минбад,

Булбул ҳам ахир розин деюр барг орасинда...

Юртнинг юкига мардларгина кифт тута
билгай

Номард танимас танг кунда дўсту
жўрасин-да.

Кўксига уриб мардман деган мардмас
Охунжон,

Муродим буким, юрсайдим мардлар
сирасинда.

БИЛИБ ҚУЙГИН ДЕБ

Сенга минг бор эландим, э ,юзлари
гулгун деб,

Давлатинг кам бўлмагай, бир наззора
қилгин деб.

Ва ле, парво қилмадинг, ё дилингдан ўтдим
Бу ёнишлар ҳали кам, яна андек куйгин деб.

Сенга мафтун олам ҳам, қара, зилол
булоқлар
Пойингда жўшиб қайнар менда юзинг
чайгин деб..

Лолалар ўртанурлар оёқингга бош уриб
Қирмизи гулларимни либос қилиб
кийгин деб.

Ногаҳон шўх кўзларинг боқди истиғно бирла,
«Муҳаббат деб аталган шу савдони қўйгин»
деб.

Васлингга етмагунча битмас санам, бу савдо,
Оташга-да кирарман сен лаблари майгун деб.

Аҳдим маним барқарор, қалбим эса, забткор,
Фармон бермиш биргина Сен санамни
севгин деб!

...Ашъор битди Охунжон шуни билиб
қўйгин деб.

УЙЛАРИНГГА СОВЧИ БОРАДИ

Э, лола юз, қароқлари чақин қиз.
Қизлар ичра юрагимга яқин қиз,
Унутмагил, битта бўлсин гапимиз.
Уйларингга эртан совчи боради.

Юрагингга ёқа олдим оловни
Энди қўлда сен маҳкам тут жиловни,
Девзирадан ўзинг дамла паловни
Уйларингга эртан совчи боради.

Қизи борнинг дерлар: нози бўлади,
Куёв томонлар ҳам нозик бўлади,
Қовушсалар гаплар тузик бўлади,
Уйларингга эртан совчи боради.

Онаниг шаъма қилиб дейди: етдинг бўй,
Қиз болани кутар ёр-ёр, кутар тўй.
Бу гаплардан ёлғондакам йиғлаб қўй,
Уйларингга эртан совчи боради!

Бобом тўйнинг тепасида турай дер,
Момом сендан чеварлар кўрай дер
Камина ҳам висол гаштин сурай дер,
Уйларингга эртан совчи боради.

Тўйлар бўлсин, тани сорлиқ бўлсин деб,
Уйингизда вақти чоғлик бўлсин деб,
Қизингизнинг боши боғлик бўлсин деб
Уйларингга эртан совчи боради.

Тушларимга ҳар кун кирар гўшанга
Иккаламиз кирармишмиз ўшанга,
Гапларимни тегизмоқчун нишонга
Уйларингга эртан совчи боради.

Я Қ И Н

Бир замонлар юрган эрди бизга ҳам
Хулқи хуш, нозик адо-ю кўзлари
Серсаҳоват ёру дўстлар йўлима интиқ эди,
Май яқин эрди кўнгилга, куй яқин,
орзу яқин,
жоду яқин.
чолғу яқин.

Билмас эрдим қаҳри қаттиқ бу жаҳоннинг
корини,
Келмас эрди шодлигимдан кўзима
уйқу яқин.
Ойнинг ўн беши қоронғу эканин кеч
англадим,
Мени излаб келганида ҳам ила қайғу яқин.
Бу жаҳоннинг сийловидан алдови бисёр экан.
Мен шаробман деб келодир қошима
оғу яқин.
Ҳар не офат келса келсин, лек, Охунжон,
келмасин
Ҳеч ота бирла онага боласин доғи яқин.

ЧИМИЛДИҚ

Ҳар бир қизнинг иффати дурдонадир,
Чимилдиғи унга иффатхонадир.
Кошонадан у улуғ кошонадир,
Чимилдиққа кир, армонинг қолмасин,
Чимилдиққа кирмаган қиз қолмасин.

Келинчакка жаннат эрур чимилдиқ,
Тиллолардан қиммат эрур чимилдиқ,
Шарқ қизи-чун суннат эрур чимилдиқ.
Барно қизлар ёр ёр айтиб толмасин,
Чимилдиққа кирмаган қиз қолмасин.

Ҳар саамни чимилдиқда ёр кутсин,
Дили оташ, қаторида нор кутсин,
Сузук-сузук кўзларни зор-зор кутсин,
Шодлик ўрнин ҳаму андуҳ олмасин,
Чимилдиққа кирмаган қиз қолмасин.

Юзларига муҳрланиб ҳаёлар,
Кўзларидан сочиб меҳру зиёлар,
Саодатин топсин гўзал барнолар.
Юзларига алам соя солмасин,
Чимилдиққа кирмаган қиз қолмасин.

Ҳар йигитнинг суйиб узган олмаси
Ёт қўлларга нэгоҳ тушиб қолмасин,
Эшитмайлик ёш кўнгиллар ноласин,
Жудоликни ҳеч бир бошга солмасин,
Чимилдиққа кирмаган қиз қолмасин.

Чимилдиққа дилрабо қизлар киргай,
Хулқи хушлар, шўх зебо қизлар киргай,
Айтар сўзи пурмаъно қизлар киргай.
Ёрни ёрдан айру йўлга солмасин,
Чимилдиққа кирмаган қиз қолмасин.

Э Л И М

Эй, гўзал юрт, икки дарё ораси,
Ўзбек элин сенсан кўзин қораси,
Заминингдан келур гуё қулоққа
Сохибқирон Темур бобм наъраси.
Ўзбек элим, ҳур элим, обод элим,
Боболарим руҳин этдинг шод элим.

Муқаннолар қиличини қайратдинг
Босқинчилар тўдаларин қийратдинг.
Берунийлар бешигини тебратиб
Навоийни булбул каби сайратдинг.
Ҳарбу зарбда жасур элим, алп элим,
Имони бут, танти, оловқалаб элим!

Мен сенга толё, саодат, шодумонлик истасам,
 Илтифотинг шулмиди, қилдинг ситам,
 севдим сени.
 Билким, ошиқ аҳли жони минг эмас,
 бир донадир,
 Қўй жабрни, қўй ситамни, қил карам,
 севдим сени.
 Қўп замон ҳажринг тиғидан хастаю
 мажруҳман,
 Асли, васлингдан шифо топгай ярам,
 севдим сени.
 ...Қайданам кўрдим сени, воҳ, қайданам
 севдим сени.

МАШРАБНИ УҚИБ...

Суқ ила оламга боқ, бу—ажиб дунё экан,
 Ногаҳон дерсан жўшиб: бунчалар зебо экан!
 Сен унинг тубига ет, бир нафас гаввос бўлиб,
 Сўнгра ҳайратда дегайсан: тургани рўё экан...
 Не қабих ишларга ул парда тортмиш устамон,
 Сирти силлиғу ва ле, ботини расво экан!
 Эзгуликка чанг солур ҳар нафас қатлу ҳибис,
 Қарқуноқлар бул замонда булбулиғўё экан...
 Аттанг, аттанг, не сабабдан сўқир-а,
 даврон кўзи,
 Қўллари қон, қора виждонлар, кўринг,
 даҳо экан!
 Кўкрагида бор уларнинг на диёнат, на имон,
 Қибласи айшу фароғат, каъбаси—
 тилло экан..
 Тўғрилиқ, фазлу фазилатдан урарлар,
 гарчи, лоф,

Етти пуштидан уларга қолгани ҳилло экан!
Тўғри сўз тўқмоқ бўлиб бошингга тушгай
муттасил.

Тақдирингга битгани таҳқир ила сазо экан.
Шеър аҳли сифмагай, бу дунё унга тангу тор,
Кимки ялтоқ, кимки олчоқ, унга кенг
дарё экан.

Қаргаю зоғлар сурурлар боғу бўстон гаштини,
Шоирни бечоранинг кўрган куни ялдо экан...

КЎЗЛАРДАН ИЗЛАНГ

Кўнгил тубидаги мазмун, маънони,
Хулқи хушлик ила одоб, ҳаёни,
Меҳру муҳаббатни, мангу вафони
Ширин сўзларданмас, кўзлардан изланг.

Кўнгилда неки бор, кўздан аёнدير,
Кўнгилда бор гаплар кўзда баёнدير,
Кўзлар айтар маъно олам жаҳондир,
Меҳрни юзданмас, кўзлардан изланг.

Севги изҳор этиб, роз айтмоқ осон,
Ҳар сўзни пардозлаб соз айтмоқ осон,
Айтилган каломни боз айтмоқ осон,
Севгини розданмас, кўзлардан изланг.

Ҳусну кўрк ақлни оладир, лекин,
Ҳатто, Мажнуннамо қиладир, лекин,
Сизни минг кўйларга соладир, лекин,
Меҳрни ҳисданмас, кўзлардан изланг.

Майли, сел бўлсангиз ишва, нозлардан,
Ширин кулгулару хуш овозлардан,
Ёлғонни ажратиб лекин, ростлардан,
Севгини нозданмас, кўзлардан изланг.

К У Р И Н С А М

Ажабланма, кўзингга ҳар кун юз бор
кўринсам,
Демакки, васлинг мени этмиш хуммор,
кўринсам.
Шаҳло кўзинг кўрай деб, анор юзинг
кўрай деб,
Айланурман тегрангда такрор-такрор,
кўринсам..
Ниҳолдек бўйларингга пинҳона боқар эрсам,
Жаҳлинг чиқиб ногаҳон, дема: э, бор!—
кўринсам.
Висолинг ёди бирла ёнадирман, шул сабаб,
Қувмагил ҳузурингдан шому наҳор
кўринсам.
Сени ёруғ жаҳонда жаҳоним деб биларман,
Кўзларимга жаҳонни этмагил тор
кўринсам.
Хорлик кўрмаган бошим сани дея хор бўлди,
Сен сабабсан қошингда мунглиғу хор
кўринсам.
Етар, кўнглим англагил, сўзимни бир
тинглагил,
Демак, сенга аталган бир гапим бор,
кўринсам..

ҚОШИНГ БУНЧАЛАР КАМОН..

—Қошинг бунча қора-ю, бунчалар камон,—
дедим,
—Кўзиктирма қошимни, кўзларинг ёмон,—
деди.

—Кўзларингни кўрганда қалбим бежо
потирлар.

Жонгинамни олмасми бу тийғи мужгон,—
дедим.

—Магар безовта урса кўксингда ўшал
қалбинг,

Менга кўзинг ташлама, керак бўлса жон,—
деди.

—Кўзларинг мисли оташ, ва ле кўнглинг
тош экан,

Дегил, тоқай ёнарман бундайн сўзон, —
дедим,

—Сўзонлик муҳаббатнинг ибтидо азобидир,
Ҳали бўлмоғи бордир ранггинанг сомон,—
деди.

—Мени ҳайратга солдинг галат жавобинг
бирла,

Сочларингни буйини туярман қачон,— дедим,

—Ҳай-ҳай, девонасифат саволлар бепа кўрма,
Жавоб айлаб дилингни этмайин вайрон,—
деди.

—Сайёд мисоли қувлаб изларингдан Охунжон
Бир кун ушлаб олгуси сени, эй, жайрон,—
дедим.

ҲАМДАМ БЎЛИБДИМИ

Нокас деган зотлар хотам бўлибдимми,

Ҳамдуналар ёҳуд одам бўлибдимми?

Пойингда парвона хушомадгўйлар

Дард чексанг, дардингга дармон бўлибдимми?

Жон эмас, молингга ошна бўлганлар

Қонлар ютганингда ҳамдам бўлибдимми?

Ҳаёт синовига мардлар дош бергай,
Номардда саботу чидам бўлибдими?
Бадният, ғаразли турфа кимсалар
Инсонга бир дўсти ўктам бўлибдими?
Сирдошу жондош бир дўстинг йўқ эса,
Бу олам оламдек олам бўлибдими?
Ўз элинг кўнглини ёзмаган қалам,
Уйлагил, Охунжон, қалам бўлибдими?

КЎЗЛАРИ ЧАРОС БЎЛСА

На соз, кишининг қалби ғашликдан халос
бўлса,
Йўллари нурафшону қўллари дароз бўлса.
На соз, кўнгил чечагин хароб этмаса аёз,
Ҳар юракда булоқдек тошқин эҳтирос бўлса.
Елғонлару фириблар дунёни хароб этгай,
Айтилган сўз шу боис барқарору рост бўлса.
Ялтираган ҳар маъдан олтин эмас, зар эмас,
Қулоқ солинг ҳар сўзга, агар, у олмос бўлса.
Қанийди, ўзбек қизин кафти ҳам майинлашса,
Бир қўлида соз бўлса, бирида баёз бўлса.
Жалолиддин мисоли йигитлар бўй кўрсатса,
Шарқим қизин жамоли малакка қиёс бўлса.
Умри умрдек кечар ҳар йигитнинг, Охунжон,
Қошида бир сарвиноз, кўзлари чарос бўлса.

БЕЛИНГДА БЕЛБОҒ БЎЛСА

Айрилганни бўри ер, у танҳою тоқ бўлса,
Ким бирлашса қўпоргай қаршисида тоғ
бўлса.
Юҳоларга ем бўлур, тобе бўлур, қул бўлур,
Қайси эл юз бўлиниб, юз битта қуроқ
бўлса.

Истиқлол нурларидан жонлан, жонлан,
 Туроним,
 Шўрликкина манглайинг, қани, тезроқ оқ
 бўлса!
 Эгик қаддинг ростланур, магар қонинг
 зулукдай
 Сўриб келган ғайрилар бағрингдан йироқ
 бўлса.
 Сен донишлар юртисан, қани энди, дастингда
 Мангуберди тигидай беомон яроқ бўлса!
 Уз шаънини имондек юксак билган э,
 Шарқим,
 Қани, бир ўғлинг Темур, бир ўғлинг Широқ
 бўлса!
 Истиқлолинг туғининг остида тўплан, тўплан,
 Э, Турон ўғлонлари, белинга белбоғ бўлса!

НИЯТИН БИЛМАЙ ТУРИБ

Берма инсонга баҳо, ниятин билмай туриб,
 Демагил оқил, даҳо, ниятин билмай туриб.
 Болдайн сўзин тубинда фитна бордир,
 ё макр,
 Дема сўзин тўтиё, ниятин билмай туриб.
 Учраган ножинс кишини дўст дея,
 жондош дея.
 Бўлма унга маҳлиё, ниятин билмай туриб.
 Тиғга тиғдайин урил, сохта дўстларга, етар,
 Кўрмагил меҳринг раво, ниятин билмай туриб.
 Кимки жаннат ваъда айлаб, ҳар сўзида
 урса лоф,
 Демагил: берди худо, ниятин билмай туриб.
 Дўст эрурман, деса ҳар ким, содда бўлма,
 қўй кўнгил,
 Қўйма бўстөнинг аро, ниятин билмай туриб.

КЕЛИН ТУШГАН ХОНАДОН

Келин келар даврада ёр-ёр билан,
Ёнбошида ёри вафодор билан.
Иккиси ҳам севгига иқрор билан,
Обод бўлур келин тушган хонадон.

Келин тушган уйда яйрагай жонлар,
Офтоб чиқиб ёришгандай жаҳонлар,
Ширин-ширин уфор тарар райхонлар,
Обод бўлур келин тушган хонадон.

Ота-она орзилари ушалар,
Юракдаги бор чигаллар бўшалар,
Кўнгиллар чоғ, кайфиятлар хуш ўлар,
Обод бўлур келин тушган хонадон.

Келин келди жонларга жон бўлгани,
Жонларга жон, дардга дармон бўлгани,
Саховатли, чин меҳрибон бўлгани,
Обод бўлур келин тушган хонадон.

Ёзлар ўтиб, кузу қишлар келадир,
Бу дунёга Алпомишлар келадир,
Қутлов билан дўсту хешлар келадир,
Обод бўлур келин тушган хонадон.

Қариялар шукр, дея худога,
Қўлларини очадилар дуога:
—Хонадонинг тўлсин доим зиёга!
Обод бўлур келин тушган хонадон.

БУНЧА МАҲЗУН КҶРИНАСАН

Бунча маҳзун кўринасан,
Бунча маҳзун, қизгина?
Руҳиятинг бунча тушкун,
Бунча тушкун, қизгина?

Кўзларингда қалқиб турар,
Қалқиб турар нега ёш?
Не азобга, не азобга
Бера олмай қолдинг дош?

Нохас йўлинг тўсдими ё,
Тўсдими ё қоялар?
Ким дилиннга соя солди,
Кимлар солди соялар?

Кўзларингни тарк этибди,
Тарк этибди уйқулар.
Кўзларингда кўзёш бўлиб
Қалқиб турар туйғулар...

Тингла, сенга бир сўз айтай,
Бир сўз айтайин фақат:
Кўзёшидан, кўзёшидан
Кўкаргандир муҳаббат...

ЖАҲОН БИЛАДИР...

Кайга кетиб борар бу вазмин карвон,
Уйчан нигоҳида не орзу-армон,
Қанча сахро кезиб, ошар не довон?
Буни сарбондан сўр. Сарбон биладир.

Ғайрилар, қалбимни бунчалар титманг,
Гоҳ ўнгим, гоҳида сўлимдан ўтманг,
Манинг асрормни билмоқни кутманг,
Тубида на сир бор — уммон биладир!

Зулматни ёритган ақли бор эл бу,
Дўстларга офтобдек меҳри бор эл бу,
Ғанимга чақиндек қаҳри бор эл бу,
Қудрати нелигин бўрон биладир.

Ичиб не-не замон, халқим, тузингни
Билмаганлар бисёр бир жуфт сўзингни,
Чўқишга тайёрлар кўндир кўзингни,
Буни юрак-бағри сўзон биладир...

Фириблар, ёлғонлар, алдовлар надир,
Ғазаблар, қистовлар, бу ровлар надир,
Таҳқирлар, тўловлар, топтовлар надир,
Барчасин бу мулки Турон биладир!

Сани ул «даҳолар» билмаса билмас,
Азалий юҳолар билмаса билмас,
Қорлари риёлар билмаса билмас,
Сен киму улар ким — жаҳон биладир!

ЎТ БОСМАСИН ОСТОНАЛАРНИ

Бу оламнинг қорига боқиб,
Хуноб бўлиб кетганим дамлар,
Дегим келар довуллар қоқиб:
— Кўзингизни очинг, одамлар,
Омон сақланг бу баҳри барни,
Ўт босмасин остоналарни!

Аслида-ку, бир кам дунё бу,
Наъмалари қолдирар ҳайрон.
Гоҳи кўрсанг... гардкам дунё бу,
Гоҳи маҳзун, гоҳ шўҳи хандон.
Бўлса ҳамки бу олам ҳар не —
Ут босмасин остоналарни!

Фарзандини она эркалаб,
Суя-суя бағрига босур.
Гўдакка не берур эрталар?
Не бераркин келгуси аср?
Изланг дерман эзгу самарни,
Ут босмасин остоналарни!

Не бермади тафаккур, зако
То келгунча инсон бу кунга,
Улар ёниб бўлмасин адо,
Айланмасин ногоҳ кукунга.
Асранг, дерман дурдоналарни,
Ут босмасин остоналарни!

Ҳазир бўлинг, қуриб битмасин
Ҳаёт деган наҳр, одамлар.
Бурнингизнинг остида «сокин»
Вулқон турар ахир, одамлар!
—Тинчлик!— дея боғланг камарни,
Ут босмасин остоналарни!

ОЛИСЛАТМА ДЎСТЛАРИНГНИ ҚОШИНГДАН

Чин инсоннинг шудир ажиб хислати,
Доимо ул дўст топди, дўст излади.
Дўстни эъзоз этиб, дўстдан сўзлади,
Одам эрсанг, деди, бола ёшингдан
Дўстинг бўлсин, дўстинг бўлсин қошингда.

Дардингни ҳам фақат дўстинг оладир,
Мададкоринг фақат дўстинг бўладир,
Дўст сўзига кирмаганлар — боладир,
Қоришмасин десанг оғу ошингга,
Дўстни чорла, дўстни чорла қошингга!

Дўсти борлар собитқадам бўладир,
Қадамлари доим шаҳдам бўладир,
Бедўстларнинг умри гардкам бўладир,
Қарор бўлсин десанг аҳду дошингда,
Дўстинг бўлсин, дўстинг бўлсин қошингда.

Кимки бедўст — ярим йўлда ҳорибдир,
Кимки бедўст — қачон ғамдан арибдир,
Ғариб ғариб эмас, бедўст ғарибдир,
Олислатма дўстларингни қошингдан!

ЙИГИТ МОЛИ ЕРДА БУЛАДИ

Сўзлар эса донишу доно
Ҳар сўзидан қуюлур маъно.
Бил ё билма, чинакам жило
Фақат олтин, дурда бўлади.

Хорлик ёмон, ғамноклик ёмон,
Хор-зорларга тутмагил осон,
Тан соғ бўлса, бош бўлса омон,
Йигит моли ерда бўлади.

Бу дунёда зулмат бор, нур бор,
Кимга заҳмат, кимгадир дур бор.
Бечора-ю ночор бор, зўр бор,
Замон зайли зўрда бўлади.

Шерман деса, кимдир, ишонма,
Эрман деса, кимдир, ишонма,
Зўрман деса кимдир, ишонма,
Шер юраги шерда бўлади.

Фазилатинг оқиллик бўлса,
Дилда меҳринг ёлқинлик бўлса,
Сенда элга яқинлик бўлса,
Урнинг мудом тўрда бўлади.

Ёр деганинг бевафо чиқса,
Фарзандларинг бедаво чиқса,
Ҳар ишингдан бир хато чиқса,
Тинчинг фақат гўрда бўлади...

БОРДИР ТОШУ ТАРОЗУ

Магар элу улусин ҳар ким қилса норози,
Лочин бўлса, сор бўлса узоқ бормас парвози.
Юрт айтганин қилмаган, билганидан қолмаган
Гарчанд самода юрса, ҳақ эрур инқирози.
Ҳисобда диёнат ҳам, ҳисобда хиёнат ҳам
Кўзинг олдида турсин ушбу тошу тарози.
Магар биров тортса дард малҳам бўлмас

қуруқ гап,

Бир савобга тенг эмас минг таъзиму тавози.
Алдов билан юрса ким алдангуси, сабабким,
Бир кун келиб ўчгуси юзидаги пардози.
Одам Атодан зурёд, олий ҳилқат одамзод,
Томирларингда оқсин виждоннинг ҳам овози.
Сўзларинг бунча нордон, камроқ гапир,

Охунжон,

Халқинг билиб дейдиким, хўбдир шакарнинг
ози.

НОМЕҲРИБОНИМ

Хушим олган ул қоши камондир
Кўзлари чўлпон, ширин забондир.

Унга беадад меҳрим бор маним
Ва ле у менга номехрибондир.
Илтижоларим елларга кетди
Бепарволиги ҳамон-ҳамондир...
Қошимдан ўтар пинҳона кулиб,
Қандоқ замон бу, қандоқ замондир-
Менинг сирларим оламга аён,
Унинг севгиси нега ниҳондир?
—Тенгсиз гўзалсан, — дедим мен унга
Кўнглинг тошлиги лекин, ёмондир!
Сўймаганинга қўймасман асло
Шўрлик бу бошим токи омондир!
—Бу ниятингдан қайт, — деди малак
Йўқса бир умр рангинг сомондир.

Э, ГҶЗАЛ, СҶЗЛАГИЛ...

Э, гўзал, сўзлагил, бунча сернозсан,
Серноз бўлсанг майли, юксак парвозсан.
Ишқ билан ўйнашиб келган дилбозсан,
Кўнгил кўчасига кирмасанг бўлди.
Йиллаб ошиқларни саралаб юрдинг,
Шайдолар қалбига мўралаб юрдинг,
Барчасин бирма бир қоралаб юрдинг
Бахтингдан юзингни бурмасанг бўлди.
Фаришта одамни топмоқ душвордир,
Инсон зоги борки, қусури бордир.
Беайб биргина парвардигордир,
Хом ҳаёллар суриб юрмасанг бўлди.
Йигитлар толдилар роз айта-айта,
Инкорлар айладинг сен қайта-қайта,
Бир қўнган бахт қуши қўнарми қайта-
Аттанг деб. манглайга урмасанг бўлди.

Ҳаммани ёмон деб, ўзим яхши деб,
 Қуралай-қуралай кўзим яхши деб,
 Дилга ўт ёқувчи сўзим яхши деб,
 Ҳаловатсиз кунлар кўрмасанг бўлди.
 Меҳр кўргазганга озоринг ўтиб,
 Ҳазонлар бошланиб, баҳоринг ўтиб,
 Умр савдосида бозоринг ўтиб
 Сўнгра аттанг-о, деб юрмасанг бўлди.
 Кечаги шодумон кўнги-да чўкиб,
 Осмонларда юрган бошингни эгиб,
 Қоронғу тунларда танҳо ёш тўкиб
 Ястигинг-ла суҳбат қурмасанг бўлди.
 ..Буни ўзгалардан кўрмасанг бўлди.

ҲАСАД ҚИЛМА

Бировнинг омади келса, ҳасад қилма,
 ҳавас қилгил.
 Молу жони ҳазор эрса ҳасад қилма,
 ҳавас қилгил.
 Сўзи гар қолмаса ерда эл ичра сарбаланд
 юрса,
 Даврада очилиб кулса, ҳасад қилма,
 ҳавас қилгил.
 Неча йилким манглайига яхши ном
 битмаган э, зот,
 Ўзгалар яхши ном олса, ҳасад қилма,
 ҳавас қилгил.
 Ҳасад — бамисли жаллоддир, унинг
 восвосларин даф эт,
 Имонинг гар омон бўлса ҳасад қилма,
 ҳавас қилгид.

Эгам қилган иноятдан эл аро донг
Тили булбулнамо бўлса, ҳасад қилма,
Охунжон, ўзни эр билдинг, вале,
Узга ҳам ўзни шер билса, ҳасад қилма,
Тараб ҳофиз
ҳавас қилгил.
асло ҳаволанма.
ҳавас қилгил.

ОВОРА БЎЛАСИЗ

Суймаганга суйгин деманг, овора бўласиз,
Менга кўнгил бергин деманг овора бўласиз
Ҳар юракнинг ўз ҳоҳиши, ўз ройиши бор,
Узгаларни қўйгин деманг, овора бўласиз.
Бошларингдан дурлар сочай, мен бирла,
санам,
Ҳаёт гаштин сургин деманг, овора бўласиз.
Ҳар кўнгилда лаълу дурдан аъло туйғу бор,
Ҳазинамни кўргин деманг, овора бўласиз.
Муҳаббатнинг азоблари кўп эрур гарчанд,
Ундан юзинг бургин деманг, овора бўласиз.
Сиз бошлаган кўчаларга кирмайди кўнгил.
Сенга жоним бергум деманг, овора бўласиз.

Ш У Қ И З

Ғариб бўлиб қоларди дунё
Бу дунёга келмаса шу қиз.
Тўкмас эди офтоб ҳам зиё,
Офтоб каби кулмаса шу қиз.

Кўз ҳам шундоқ ёнарми, ҳайҳот,
Ендирмоқда борлигим кушод,
Чекармиди дил унсиз фарёд
Агар кўнглим олмаса шу қиз...

Йўллариини зор-зор кутарман,
Ҳар шому ҳар наҳор кўтарман,
Бир кун келиб қонлар ютарман
Агар кўнглим билмаса шу қиз.

Дардим оғир, дардгинам ёмон
Рангу рўйим бўлмоқда сомон,
Шу кетишда қолмасман омон
Ўзи малҳам қилмаса шу қиз.

Тоғдай бўлиб сабр, бардошинг,
Омон бўлсин Охунжон бошинг.
Лекин ҳасрат бўлур йўлдошинг
Сени кўзга илмаса шу қиз.

У Р Н И Г А

Ким алафга қўл чўзар гули муаттар ўрнига,
Хўб деюр ким хору ҳасни дурру гавҳар

Кунни тундан фарқ этолмай гангимиш қай ўрнига?
Қай кўнгил истар сополни тоза мрамар густоҳ,

Қай кўнгил истар сополни тоза мрамар ўрнига?
Ки, шайтон бирла Раҳмон ниятин англаб

Қай киши кўлмакни ичгай оби кавсар етинг

Дур эрур бу она тупроқ, дурдаин билгил уни, ўрнига?

Басир кўзлар очилиб, дўст-дўстини танир кун
Иншоолло, Охунжон, энди Туронда бўлгай.

Б У Н Ч А...

Бизга зулмлар этди ул дилрабо бунча?
Бир мурувват ўрнига юз бир жафо бунча?
Пойларингга тўшалай япроқ мисол деб
айтсам

Кўз учида куларлар, кибру ҳаво бунча?
Тўлғонишларим кўриб, ҳам ёнишларим кўриб
Авжга чиқар ситами, ваҳ, иддао бунча?
Унга навруз гулларин инъом этмакка
шайман,

Бизларга изғиринни кўргай раво бунча?
Мушкул эди чидамоқ бу хижрон тигларига
Мен бўлмасам ишқига гар мубтало бунча!
Ситамдан кўксинг яро эрса чида, Охунжон,
Бир кулса ёр дардингга бўлмас даво бунча..

МАҲЗУН НАВО ҚИЛИБ...

Ўтар санам ҳушим олиб ҳам маҳлиё қилиб,
Қаро кўзин хуммор қилиб, биё-биё қилиб.

Ширин ҳислар бошлаб ўтар ширин жонимда
Беқарору мафтун қилиб, буткул адо қилиб.

Кел эй дилдор, сенга бир сўз айтайин, десам
Бошин чайқаб ерга боқар ширин ибо қилиб.

Асир бўлдим, адо бўлдим, гадолар бўлдим
Юмшатомай тош қалбини юз илтижо қилиб.

Шоҳлар амри вожиб эмас, ёр амри вожиб,
Пойларига тиз чўқайин юз илтижо қилиб!

На шарти бор, на васли бор, на истар жонон,
Осойишу оромидан мани жудо қилиб?

Олиб бўлмас қалъа эди маним бу қалбим
Ташлаб кетди не сабабдан ул истело қилиб?

Ул ситамкор тарк этмаса зулмин, Охунжон,
Утгусидир маҳзун кўнглинг маҳзун наво
қилиб.

БУ АЖАБ ОЛАМ ЭКАН

Дўстлар, гар билсангиз олам ажаб олам экан,
Ғам, алам бирла фириб бағрида жамул жам
экан.

Жавлон этса бир киши шавқи ҳаётдан
сармаст
Минг кишининг ранги зард, ҳасратда боши
хам экан.

Одамизот хилқати дунё эрур дерлар ва ле
Во дариф, инсон ҳаёти кимгадир гардкам экан.

Сўзи шамшир, ўзи басирларга йўқ сонуну саноқ,
Оқилу доно жаҳонда аттанг, аттанг,
кам экан...

Меҳнату заҳмат билан дол ўлмас инсон
қомати
Қаддини буккан унинг хорлиғу андуҳ ғам
экан.

БЎЛИНГ МАДАДКОР

Жаҳонда Туркистон отлиқ ўлка бор,
Бир ўғлони бургут, бир ўғлони сор.
Шаънига тўқилган бўхтонлар бекор.
Дунёни тебратган боболарим бор.
Боболарим руҳи, бўлинг мададкор.
Бу юртни ўзгалар айирмоқ бўлди.
Равон йўлларидан қайирмоқ бўлди.
Қонимизни тўкиб кўнгли чоғ бўлди,
Машъум қора кунлар бўлмасин такрор,
Боболарим руҳи, бўлинг мададкор.
Ўзгалар тилини тилинг дедилар,
Ўзгалар дилини — дилинг дедилар.
Бизга ёт йўлларни йўлинг дедилар.
Дунёни кўзларга айладилар тор,
Боболарим руҳи, бўлинг мададкор.
Чақмоқмиз, биз ўтмас пичоқ эмасмиз,
Келгинди эмасмиз, қочоқ эмасмиз.
Темур наслиданмиз, пачоқ эмасмиз,
Ғанимларга айтар ўз сўзимиз бор,
Боболарим руҳи, бўлинг мададкор.
Туркийлар диёри қадим Турон бу,
Ўзбегу, қозоғу, қирғизга жон бу.
Туркману, тожикка азал макон бу,
Абадий жондошлик бўлсин барқарор,
Боболарим руҳи, бўлинг мададкор.
Буюк Темур бобо, бизга бер фатво,
Ғурур, шиддатингдан айлагил ато,
Фарзандлик бурчини этайлик адо,
Озодлик йўлини қилдик ихтиёр,
Боболарим руҳи, бўлинг мададкор.

Ж О Н Н И М А.,

Гар висол бўстонида кезмас эсам,
Ва муқаббат баҳрида сузмас эсам,
Ёр нафасин ҳар нафас сезмас эсам,
Бу ёруғ дунё нима, зиндон нима?

Ул сузук кўзларга ҳар кун боқмасам,
Мисли Фарҳод, мисли Мажнун боқмасам,
Шавқи ишқида симобдек оқмасам,
Мен учун саҳро нима, бўстон нима?

Тингламас эрсам санам овозини,
Сўзламас эрсам кўнгилнинг розини,
Кўрмасам ҳар лаҳза ишва, нозини
Ҳавзи кавсарлар нима, тўфон нима?

Ҳар кун дийдор шаробин ичмасам,
Қатба-қат кўнгил тугунин ечмасам,
Туну куним ёр қошида кечмаса
Мен учун оғу нима, қимрон нима?

Ёрсиз ҳижронда кечса онларим,
Қолсалар армон бўлиб армонларим,
Гар саробга учраса карвонларим
Мен учун дўзах нима, даврон нима?

Э, фалак, Охун оҳига тут қулоқ,
Айла кўнглимни мунаввар, ёқ чироқ.
Менга даф айлар эса ёлғиз фироқ,
Не қиларман жонни, менга жон нима?

НЕ МУДДАОЛАР ҚИЛДИЛАР

Усма тортиб ул малак қошин қаролар
қилдилар,

Қора қошига тикилсам, иддаолар қилдилар.

Мен карам истар эсам кўзимда не-не илтижо
Вожаб, мингбир ситамни ихтиролар
қилдилар.

Илтифот қилсанг нстар, э, гули жаннат,
десам

Хўп дея дўзах азобини атолар қилдилар.

Мен жунунлар ҳолатига кулмаган эрдим сира
Воҳ, жунунлар қилдилар, телбанамолар
қилдилар...

Қўл чўзиб унга топиндим, оҳларим етмас
бироқ,

Бизни тупроқ билдилар, ўзни самолар
қилдилар.

Бағритошдан кеч десам, кўнглим сўзимга
кўнмади,

Ёки афсун қилдиларми, бир балолар
қилдилар...

Давлатинг кам бўлмагай-ку илтифот қилсанг
десам

Биз учун битта нигоҳни тўтиёлар қилдилар.

Билсангиз дўстлар, Охунжон муддаоси васл
эди,

Билмадимки, ул малак не муддаолар
қилдилар?

УЗГА БИР ЕРОН ЙЎҚ...

Кимгадир олам тўксидир, кўнглида армон
йўқ,

Кимдир ожиз, нотавондир, илкида дармон
йўқ.

Сархушу сармаст бировлар, бошида офтоб
кулар

Кимдир дардин даф этолмас, ҳол йўқ,
имкон йўқ.

Ва бировлар ваъзалар айтур инсофу имондан.
Сўзи бошқа, юзи бошқа, ўзида имон йўқ.

Беғуруру бешуурлар бунча кўп? Тутгум яқо,
Ки, ниҳолга тўғри тартиб бергувчи боғбон
йўқ...

Ғайри юртлардан қадр истаб сурунганлар
неча,

Билмагайлар ўз элидек тўтиё ошён йўқ.

Вақт ўтар, билсанг Охунжон, ошно,
қадрдонлик битар,
Ки, ўзингга ўзлигингдан ўзга бир ёрон йўқ...

ҲАЁЛЛАР ҚОЛДИ

Йўлларингга пинҳон тикилдим узоқ,

Пойингга пинҳона тўкилдим узоқ,

Ўтли нигоҳимни сезмадинг бироқ,

Кўксимда энг ширин хаёллар қолди.

Кўп эрурми ошиқ аҳли ғолибидан мағлуби
Елборурман пойларида кўзларимда ёш,
мана...

Қайтмагайман йўлларимдан қилса юз минг
имтиҳон,
Минг синоққа тоб берувчи сабр ила бардош
мана!

«Қатли жонинг мен ўзим» деб лаҳза лаҳза
чимрилур
Исфаҳон шамширларидек икки эгма қош, ана.
Аҳли ашъорда Охунжон, дурру гавҳар
бўлмагай,
Бор бисотим якка бошим, даркор эрса,
бош—мана!

МУҲАББАТ ОТАШИ СУНМАС

Қуёшнинг нурисиз гиёҳ-да унмас,
Ерсиз ўтқарган кунларинг кунмас.
Носоз даврларда бийрон зотларнинг
Айтган каломлари ҳавойи, чинмас.
Маломат ўқиға бўлса-да нишон,
Пок инсон пок қолур, ҳеч губор қўнмас.
Ҳақиқатдан айру йўл-йўл эмасдир,
Кўнгиля бу йўлларга кирғали кўнмас,
Муҳаббат кўкида жавлонларим бор,
То юрак тинмасе, бу жавдон тинмасе.
Токи кўзларимда оташ бор экан
Кўксимда муҳаббат оташи сўнмас.
Дўстлар, ёр васфини битса Охунжон
Билингим, қаламин беқорға йўнмас.

ШАРҚОНАДИР

Ул ҳулқи хуш санамнинг ҳаёси шарқонадир,
Қошлар остида чашми сиёси шарқонадир.
Қизил гул новдасидек нозик қомати бирла
Оҳанрабо мисоли ороси шарқонадир.
Кўрку ҳусни бунча бисёр берибдир тангрим,
Ол чеҳрасин жилваю жилоси шарқонадир.
Идроку ҳусну зако сиймосида жам эркан,
Ҳар бир сўзу суханин маъноси шарқонадир.
Арзу ҳолимни нечун тинглашни истамайдир,
Бошимга тушган ишқин савдоси шарқонадир?
Шарқда гўзал холи—чун юртлар қилинган
инъом,
Бу санамнинг эҳтимол, баҳоси шарқонадир?
Холи учун Охунжон шаҳар беролмас, ва ле,
Васлин тилсб қилгувчи дуоси шарқонадир...

РАҚҚОСА ХИРОМ АЙЛАБ

Ақлу ҳушимни олди раққоса хиром айлаб,
Қўлин кўксига қўйиб, сеҳрли салом айлаб.
Оқ капалак мисоли чарх урар саҳна узра
Хумор кўзлар учида табассум инъом айлаб.
Санъатми бу сеҳрми, раққосами у ҳурми?
Олди-ку бордигимни бир лаҳзада ром айлаб,
Ўтли-ўтли қарашлар кўнгилга олов ташлар,
Вужудимни ёндирар кўз бирла калом айлаб.
Ўйу ҳаёлларимни айладими банду банд
Тўлқин-тўлқин зулфини йўлларимга дом
айлаб?
Назокатли хироми кўзимга жо бўлибдир,
Кўйида ўй сурарман уйқуни ҳаром айлаб.

Чин инсондир ул киши суврату сийрати бир,
Кўнглидаги нияти кўзида аён эрса.

Қаторида ҳар кимнинг бор эрса чин дўстлари,
Ошиб ўтгай йўлида қуш ўтмас доvon эрса.

Замин юзига чиққай бир кун зилол булоқлар
Тоғлар қаърида гарчанд асири ниҳон эрса...

Эрлар ишин ўтинманг нопоку нотовондан,
Арслон ишин қиларми асли у қуён эрса?

Йўлига чоҳлар қазиб қулатмоқ душвор эрур
Кимнинг роҳи равону таянчи имон эрса!

Ҳақ иш дея сўзида собит тургай Охунжон,
Умрин ҳар соатида юзта имтиҳон эрса!

МАЛАКЛАР СУВАТИН КЎРДИМ САНДА МАН..

Малаклар сувратин кўрдим санда ман,
Сўзларинг лаззатин туйдим қандда ман.
Аммо ёлғонларинг, алдоқларингга
Доимо нишонман, доим панддаман.
Сендан айру тушса йўлларим агар,
Адоман, тамомман, парокандаман!..
Ақлу хушгинамдан бўлсам-да жудо
Ишқингни сақларман жону танда ман.
Гарчанд саркашлигим беҳудуд маним,
Зулфинг бир толига ва ле, банддаман..
«Ҳазондек сарғарай, дейди, Охунжон,
Сенга садоқатим этсам қанда ман!»

Бир парипайкар либосига дея бўлдим яқо
Бўйнингизни беҳаёларча қучибдир бурмалар..
Зулфларингиз бунча шўху бунчалар

бебош экан,

Қўзиб рашкимни дамо-дам белингизга

чирмалар...

Воҳ-воҳ, зулфу яқонинг имтиёзи бизда йўқ,
Шу ўқинч бирла алам бағримни тинмай

тирилар.

Мен адо бўлсам мабодо, ул Охунжон қотили,
Бағритош битта қаламқош деб билингиз,

жўралар...

СОЧИНГНИ БЕЛГА ТАШЛА

Бу оламда зулфингга тенг келар чирой

йўқдир,

Сочларинг тўлқинидек тўлқин урар сой

йўқдир,

Етти иқлимда бундай чирой ҳойнаҳой

йўқдир,

Сочингни белга ташла, сочингни белга ташла.

Сунбул-сунбул сочларинг мавжланиб тўлқин

урсин,

Сендек барно кўркини жумлаи жаҳон

кўрсин,

Атрофингда шайдолар минг айланиб-

ўргилсин,

Сочингни белга ташла, сочингни белга ташла.

Давраларга оро бер юлдуз мисоли ёниб,

Селкилласин белингда ксикилларинг тўлғониб,

Шамшодлар ҳам қаддингга боқсинлар
қониб-қониб,

Сочингни белга ташла, сочингни белга ташла.

Сенга айтар бул сўзим на эртак,

на ривоят,

Қиз болага кокил ҳам яратгандан иноят,

Қўлингга қайчи олиб, қилма унга хиёнат,

Сочингни белга ташла, сочингни белга ташла.

Чиройингга шерикдир ўшал қирқта

кокилинг,

Қирқта кокилинг учун қирқ йигит бўлсин

қулинг,

Шайдолар ила тўлсин, дилоро, ўнгу сўлинг,

Сочингни белга ташла, сочингни белга ташла.

Ҳажрингда юрганларни, майли ёндир беомон,

Гул васлига етгунча булбул ҳам бўлур

гирён,

Сенга ҳокипо бўлиб, ёлборадир Охунжон,

Сочингни белга ташла, сочингни белга ташла.

А И Т

Икки ул чашминг, дилоро, кўзми ё

чақмоқми, айт,

Ушбу чақмоқлар муроди борлиғим ёқмоқми,

айт?

Борлиғимни бир нафасда минг аланга

олдириб,

Ҳолларинг нечук, ошиқ, деб, сўнг кулиб

боқмоқми айт.

Ваъдалар айлаб неча бор қошимга келмадинг,
Қасби-коринг, шўхи барно, бир умр алдоқми,
айт?

Толеим чўлпони деб, қўйсам бино кетдинг
йироқ,
Еки васлинг мен учун юлдуз каби йироқми,
айт?

Бир сўзингга зору зор бисёр ва лекин, э
малак,
Ҳеч бири васлингга мендек ташнаю чанқоқми,
айт?

Отган эрдинг мени рашку изтироб уммонига,
Қисматим энди маним ғам наҳрида оқмоқми,
айт?

Қўйгинангда хору хас ҳам мен каби абгор
эмас,
Еки қошингда Охунжон қадри бир тупроқми,
айт?

О Р А С Т А С А Н

Бунчалар нозик ниҳолу бунчалар орастасан,
Қўзларингда сеҳру жоду, қошлари
пайвастасан.

Сарвларни қоматингга тенгламоқ бекордир,
Воҳ уларни лол этурсан қомату бўй-бастда
сан.

Суратингни чиза олгай қай мусаввири
жаҳон

Ки, чаманлар кўркин ўзда жамлаган
гулдастасан.

Ҳар табассум, ҳар сўзингни бол дедим, новвот
 дедим,
 Ҳам ҳаё бирла назокатга абад вобастасан.
 Бир боқиб дўст айладингу, бир кулиб
 афтодаҳол,
 Сўнг жунун этдинг тобора мени аста-аста
 сан.
 Изласам мен кўзларингдан минг
 ўтинч-ла илтифот,
 Дилгинамни ўртаб-ўртаб ёқадирсан
 қасдда сан.
 Сен Охунжонни, дилоро, жон фидо
 шайдо дегил,
 Бас, етар, қадримни кўрма ердаги бир
 хасда сан!

ДУТОРИНГ

Нола қилди бунчалар, э дилоро, дуторинг,
 Гоҳи маҳзун, гоҳи шўх айлар наво дуторинг.
 Булбул қалбин торини чертарми
 бармоқларинг,
 Ё андалиб ўзим деб, айлар даъво дутеринг?
 Жаҳонда нағма кўпдир, наволар сархилини
 Икки нозик торига этганми жо дуторинг?
 Сен дутор чертганигда, қушлар базми
 тўхтагай,
 Эриб-эриб тинглагай еру само дуторинг...
 Жонбахш наволарингдан жон олур
 хаста жоним,
 Ё жон бўлиб кирарму жоним аро дуторинг?

Куйларингдан, дилоро, масту сарҳуш
бўлибман,
Мени айлаб қўйдими ё бир бало дуторинг?
Бир кун ахир оламдан ўтар бўлса Охунжон,
Унга яна қайта жон этгай ато дуторинг!

БУ МАЛОҲАТ КИМДА БОР?

Мулки ҳуснингдек, дилоро, бу малоҳат
кимда бор?
Бу камолот, бу назокат, бу нафосат
кимда бор?
Муъжиза келмиш жаҳонга сен гўзал
сиймосида,
Бунчалар кўрку латофат, қадди-қомат кимда
бор?
Лабларинг лаъли мисол, этмиш кўзинг
офтобни лол,
Бунчалик тўкис чирою бу саодат кимда бор?
Неча йилким, бир нигоҳингни кутарман
зор-зор,
Сўзла, бу янглиғ жаҳонда сабру тоқат
кимда бор?
Васл учун ўт-сувга кирган ошиқи овворага
Бунчалар жабру ситам бирла адоват кимда
бор?
Телбалардек кечди дод деб, неча ёзу
қишларим,
Неча шайдойинг ичинда бу аломат кимда
бор?
Сўзларим учди шамолга; «оҳ» дедим
афтодаҳол,
Бу надомат, бу маломат, бу қиёмат кимда
бор?

ҲАМРОЗ БИЛАН

Сўзламоқ эрсанг, гапингни бежама пардоз
билан,
Келса ким қошингга, боққил эътибор,
эъзоз билан.
Жисму жонинг бирла тингла дўсту ёрлар
суҳбатин,
Инсон инсондир ҳамиша ҳамфикр, ҳамроз
билан.
Тома-тома кўл бўлармиш, эл аро бордир
нақл,
Бир бутун олам яралмиш кам-каму оз-оз
билан.
Ўз камолингга ўзинг сен посбону соқчи бўл,
Хокисору хор этма улфати носоз билан.
Қолма олтин тоғи бирла, қол саодат
истасанг,
Одамийлик деб аталмиш бебаҳо мерос
билан.
Йўқ, умр йўли узунмас, зое кеткурма уни,
Қайдаги нокасу номард, қайдаги вос-вос
билан.
Рост дединг умринг бўйи, бошингни мағрур
тут яна,
То абад, Охун, жонингни боғла маҳкам
рост билан.

АРДОҚЛАРИНГ БОР

Лолалар ранг талашган яноқларинг бор,
Асалга тот улашган дудоқларинг бор.

ҚИЗИЛ ОЛМА МИСОЛИ

Қизил олма мисоли юзингиз тарам-тарам,
Кўзларингиз олдида лол қолур офтоб ҳам.
Хулқи хушлик бобида қиёсингиз топилмас,
Ҳаё бирла бўлибсиз эл ичида мукаррам.
Ошиқ аҳли номингиз эшитганда энтикар,
Не-не диллар фироқда ўртанадир дамодам.
Асло кўзимдан нари кетмас хуш сувратингиз,
Сўзланг, уни чизибдир қай бир мунавзар
қалам?

Ақлимни банд этдингиз, кўрқадирман
бир куни

Жаҳонни ҳам бир нигоҳ бирла этарсиз
қарам...

Фазлу гўзаллик бирла камол топган парирў
Наҳотки бизлар учун яралибдир бекарам?
Охунжоннинг қалбида жанг қилур икки
туйғу:

Бирни висол умиди, биттаси ҳажру ситам...

ШАМ БОШҚА. ЧАРОҚ БОШҚА...

Шамни чароғ деб билма, шам бошқа, чароғ
бошқа,

Неки қора. — қора де, қора бошқа, оқ
бошқа.

Сароблар алдовидан ўнгирни тоғ деб билма,
Тоққа суян, суянсанг, ўнгир бошқа, тоғ
бошқа...

Содда бўлма, алафни гул деб бағрингга
босма,

Гул бошқа, алаф бошқа, тўқай бошқа, боғ
бошқа.

Хусумат дардин чекар шафоат талаб юртим,
Қайлардасан, адолат? Шараф бошқа, доғ
бошқа...

Андалиб суханига забони уйғун элим,
Булбул тилин расм эт, булбул бошқа, зор
бошқа...

Дўстларингга узат қўл, ётдан доим ҳазир
бўл,

Бу дунёда, Охунжон, дўст бошқа, қўноқ
бошқа!

КЕЛДИНГ НИМА, КЕТДИНГ НИМА...

Бу жаҳонга бемурод келдинг нима,
кетдинг нима,

Ортда қолмай яхши от келдинг нима,
кетдинг нима?

Кимки бедўстдир, уни эл ичра дерлар
беқанот,

Сен жаҳонга беқанот келдинг нима,
кетдинг нима?

Жон ширин, лекин чин эрлар элга тиккай
жонини,

Жонни айлаб эҳтиёт келдинг нима,
кетдинг нима?

Элв юртинг ўтинар эрса агар сендан сабот,
Бўлмаса сенда сабот келдинг нима,

кетдинг нима?
Узгалар кўнгил бериб рамхўр, нажоткорим

деса,
Етмаса сендан нажот, келдинг нима,

кетдинг нима?

Шул она тупроққа, Охун, зарра нафинг
етмаса,
Хайфдир сенга ҳаёт келдинг нима,
кетдинг нима?

Э, ДУСТ, БИЛИБ ҚҮЙ...

Кўз ёши тўкиб ҳар кимсага очма ғамингни,
Тани бошқалар сезгайми дарду аламингни?
Фориғ юрайин десанг мусибату ситамдан
Нафсингни тийиб, ўйлаброқ босгил
қадамингни.
Тўзим топабил, сўзу суханингда собит тур,
Синоқ айласа номарду ножинс чидамингни.
Тақдир шамоли қаттол эрур, э, дўст,
билиб қўй,
Ногоҳ қутуриб, ўчирмасин ёруғ шамингни.
Сен шоҳлар каби тузма бузиб, майли,
жаҳонни,
Обод айлагин ва лекин ўрнў ўрамингни.
Элу юрт учун бахшида эт сен ҳам,
Охунжон,
Кўксингда ёниқ қалбингу мўъжаз
қаламингни.

И У Қ Д И Р

Чин инсонга меҳрдан ортиқ тўтиё йўқдир,
Меҳр нуридан ўткир оламда зиё йўқдир.
Соғинчли дийдаларда дийдор сўзи акс этса,
Дийдорлашув онидан ширинроқ сафо
йўқдир.

Ёлгон ваъдалар бирла Охунжонни овутган
Ушал шириндан шакар гуфторларингга
борман...

КЕЛДИ КУКЛАМ...

Келди кўклам юртимизга кўркини кўз-кўз
қилиб,
Шод бўлинг, хуррам бўлинг, дўстлар, бу
кун наврўз қилиб.
Сумалак тўлган қозонлар теграсида жам
бўлиб,
Шўх гурунг қурсин ёронлар кечани кундуз
қилиб.
Нағмасоз, чертгил торингни, куйга тўлсин
еру кўк,
Сархуш айла ҳар кўнгилни «Ушшоқ»у
«Феруз» қилиб.
Шўх келинлар давраларда дурраларин дол
қўйиб,
Яйрасинлар, ўсмалардан қошларин кундуз
қилиб.
Нозанин қизлар кўнгилга оташу тугён
солиб,
Ошиғин ўтларда ёқсин, кўзларин юлдуз
қилиб.
Бу суюк айёмда ҳеч ким илтифотсиз
бўлмасин,
Ҳеч киши ҳеч бир кишини кетмасин маънос
қилиб.
Кел, Охунжон кўнглига ёққил чироқлар,
наврўзим,
Шомларимни кундузу душманни менга дўст
қилиб.

Кел, бу қаро тунларни мисли ёруғ кун
 айлаб.
 Қошларингни чимирма, мендан юзингни
 бурма,
 Етармисан муродга кўз ёшим Жайхун
 айлаб?
 Адоинг ҳам ўзимман, фидоинг ҳам ўзимман,
 Кел рақиблар ниятин ёндириб, кукун айлаб!
 Васлингни қумсаб ҳар он, ўйларимда
 галаён,
 Тутгил висол майини руҳимни сокин айлаб.
 Сен табассум қилган чоғ, ёнар дилимда
 чироғ,
 Кел қошима, жафони бас айлаб, яқун
 айлаб!
 ..Етармисан муродга кўз ёшим Жайхун
 айлаб?!

БИНО ҚҲЙИБ ҲЗИНГГА

Ҳолгинамга куларсан, бино қўйиб ўзингга,
 Қалбимни минг тиларсан, бино қўйиб
 ўзингга.
 Кўксимни чок-чок этиб маҳзуну ғамнок
 этиб,
 Минг қўйларга соларсан, бино қўйиб
 ўзингга.
 Васлинг дея ёлборсам, қалбимни неча
 ёрсам,
 Билмаганга оларсан, бино қўйиб ўзингга.
 Илтифоту карам не, шафқат надир
 билмассан
 Ва на кўзга иларсан, бино қўйиб ўзингга.

Ҳасратингда э санаМ, тик қомагим дол эрса,
Наҳот хуррам бўларсан, бино қўйиб ўзингга.
Кўйингда ёна-ёна бўлсам агар девона,
Унда нима қиларсан, бино қўйиб ўзингга...

ДИЛДА БИР НИДО БИЛАН...

Бемор ўлса ҳар киши гар кибру ҳаво билан,
Фориғ ўлмас бу дарддан малҳаму даво

билан.

Юраги пок инсонлар кирмагай ғайр йўлга,
Йўлдан қайирмоқ уни маҳолдир тилло

билан.

Ҳақиқатни ёлғондан фарқ этмас эса ҳар

ким,

Кун кўрадир бир умр надомат, хато билан.

Оқиллар суҳбатига нисор айла жонингни,

Дўсту улфат тутинма нияти бежо билан.

Давлату бойлигингга ишониб ҳаволанма,

Тубан кетганлар бисёр бу каби матоҳ

билан...

Инсофу диёнатдан айру тушмасин йўлинг.

Нафас олар Охунжон дилда шул нидо

билан!

КУКСИМДАГИ АРМОНСАН...

Сени кўрсам димоғимга атир пуркар

ҳаволар,

Қувончимга торлик қилар, назаримда,

самолар,

ҲАЁТИНГГА ЎЗИМ ДОҲИЛМАН...

Сўзларимни тингла э, санам,
Ҳисларимни тингла э, санам.
Шайдоларинг мингта бўлса ҳам
Ҳаётингга ўзим доҳилман.

Бу дунёда кўрмагил озор,
Ҳеч қўнмасин сенга гард, ғубор.
Гар истасанг ҳар шом, ҳар наҳор
Қадам боссанг пойингда йўлман.

Ҳаволарим баланд бўлса ҳам
Даъволарим баланд бўлса ҳам,
Наволарим баланд бўлса ҳам
Қошингда бир шикаста дилман.

Шодон бўлсин десанг шул ғариб
Кетсин десанг дардлари ариб,
Ҳар корингга снгим шимариб,
Сайра десанг агар булбулман!

Тутсанг агар васлингдан йироқ
Юрак-бағрим хун этса фироқ,
Қадрим этсанг гўёки тупроқ
Ёна-ёна сўнарман, кулман...

Кўнгил берсанг, гар ёр бўларман
Юз ўгирсанг абор бўларман,
Ночорлардан-ночор бўларман,
Не истасанг агар мен шулман.

Агар шайдо эканим билсанг
Мажнуним, деб жилмайсанг, кулсанг
Ваъда айлаб вафолар қилсанг,
Сарчашмаман, мавж урар кўлман!

Сенинг учун ўтларга киргум,
Пешанада на бўлса, кўргум
Қайга борсанг соядек юргум.
Сочларингга боғланган қулман...

КАБУТАРЛАРИМ

(Қизларим Дилдор, Гулнор, Нигораларга)

Юрак ўзи муштдек нарсадир,
Аммо тубсиз туюлар қаъри.
Уммондир у, бордир унда дур,
Бордир унинг лаълу зарлари,
Сиз — ундаги ноёб зарларим,
Маъсумгина кабутарларим!

Сиз дунёга келган оингиз
Бир нарсани ўйлардим фақат:
Омон бўлсин дедим, жонингиз,
Ҳамроҳ бўлсин дедим, саодат.
Сизсиз менинг бисот-борларим,
Маъсумгина кабутарларим!

Билағонлик даъвосин қилиб,
Лоф урмадим умримда, бироқ,
Сабоқ бердим: «Нопок тўдалар,
Иблислардан юринг деб йироқ».
Шундай дедим, сизга шартларим,
Маъсумгина кабутарларим!

Йиллар кечди. Утди қатор тўй,
Ҳовлимизда янгради куй, соз,
Кўзларимга мўлтираб шу кўй,
Бирин-сирин этдингиз парвоз..
Эй, сиз гули муаттарларим,
Маъсумгина кабутарларим!

Яратганга шудир таваллом,
Шудир ёниқ истагим ёлғиз:
Менинг рангим сарғайсин, аммо,
Сарғаймасин сизнинг юзингиз,
Ариб кетар шунда дардларим,
Маъсумгина кабутарларим!

Қ И З Л А Р Ж О Н

Кўзи хумор, сочи тол-тол қизларжон,
Шўху дилдор, қоши ҳилол қизларжон.
Шивирлашиб шўху хандон куласиз,
Завқлантирди қандай хаёл, қизларжон!

Бунча турфа, бунча турли шевангиз,
Бунчалар ҳам ёрқин нурли чеҳрангиз,
Не йигитлар кўнгил розин айтолмай,
Тегрангизда ҳайрону лол, қизларжон...

Эгдирасиз эгилмаган бошларни,
Синов айлаб саботу бардошларни,
Қароқлардан оқиздирманг ёшларни,
Шамшод қадлар бўлмасин дол, қизларжон!

Оппоқ, оппоқ кабутарга ўхшарсиз,
Сарв ила суманбарга ўхшарсиз,
Чарақлаган кўзингизда бир умр
Кулиб турсин бахту иқбол, қизларжон!

ДИЛ РОЗИНИ СЕЗСАЙДИНГ

Билмас эдим гирёнлик надир,
Мискинлик не, ҳайронлик надир.
Саргардонлик, сарсонлик надир,
Кириб чиқдим бу кўчаларга,
Тонгни улаб тун-кечаларга.

Узгинангга шайдолар бўлдим,
Васлинг дедим, адолар бўлдим,
Боқмасанг ҳам кўзинг учида,
Васлинг учун гадолар бўлдим.
Қани, жоним, буни билсайдинг,
Қани, бир бор раҳминг келсайди..

Сени дея елдим, югурдим,
Оташларга ўзимни урдим,
Сени дея, якка маъбудам,
Пойларингда имон ўгирдим,
Қани, жоним, буни билсайдинг,
Қани, бир бор раҳминг келсайди!

Шайдо дилнинг шудир сўроғи
Қачон ёнгай бахтим чироғи?
Умрим бўйи кўксимни пора
Этгайми ё ҳижронинг доғи?
Дил розини, қани, сезсайдинг,
Қани, бир бор раҳминг келсайди!

О Н А Х А Л Қ И М ..

Она халқим, ҳар сўзингда қанду новвот бор,
Новвотлардан минг бор аъло мислсиз тот бор.
Ассаломдан бошлангувчи каломинг борки,
Менинг учун бу дунёда, демак, ҳаёт бор!
Боқиб туриб заҳматларинг, бардошларингга
Дерман: сенда қоялардан буюк сабот бор!
Ерлар очиб, уруғ сочиб ўтар кунларинг,
Кўкрагингда булоқ бўлиб тошган мурод бор.
Олтин эмас, савоб билан обод уйингда
Ойбарчинлар, Алпомишлар, не-не Фарҳод
бор!

Минг йилларнинг тафаккури шуурингда жо,
Парвозларга аҳд айласанг, сенда қанот бор.
Сен тоғлардек барқарорсан, бағрингда чунки
Муқаннодан томир суриб келган зурёд бор!

З И Й Н А Т И Н Г

Лаълу дур зийнат эмас, номусу оринг
зийнатинг,
Элда меҳнат бирла топган эътиборинг
зийнатинг.
Мингта ваъз айтсанг заминдан бир ҳовуч
дон унмагай,
Юртни маъмур этадирган касби-коринг —
зийнатинг.
Бир совуқ сўз бирла дўстмас, билки, душман
ортадир,
Хушсухандонликка уйғун иқтидоринг —
зийнатинг.
Яхшилик — нақши умр, зинҳор унутма,
э, дўст,
Яхшилик йўлидаги аҳди қароринг —
зийнатинг.
Шумқадам, ағёр, ғайирлар ниятин барбод
этиб,
Барокат-ла бошланур субҳу наҳоринг —
зийнатинг.
Сен Охунжон, ўз-ўзингдан масрур ўлмай
бил шуни:
Шул она тупроқ ила юрту диёринг —
зийнатинг.

Б Е К О Р

Эзгулик тиламаса инсон агар инсонга,
Эзгулик тиламаса чор кўчада сарсонга,
Диёнатга қўл бериб, топинмаса имонга,
Унга эҳтиром бекор, инсон деган ном бекор.

Унутар эрса агар, ўз тупроғи қадрини,
Англаб роҳат топмаса Мир Алишер сатрини,
Туймас эрса барҳаёт ўз тилининг атрини,
Унга эҳтиром бекор, инсон деган ном бекор.

Самодан тушган мисол ўтмишини унутса,
Ўзи ўзидан сархуш; ўз ҳешини унутса,
Жафокаш элу юртин ташвишини унутса,
Унга эҳтиром бекор, инсон деган ном бекор.

Ҳар кимсанинг, Охунжон, орияти йўқ эрса,
Инсонга инсон каби муруввати йўқ эрса,
Ўз қадрини билмаса, ҳамияти йўқ эрса,
Инсон деган ном бекор, ҳатто бир калом
бекор.

НАВРЎЗИМ МЕНИНГ

Борлиқни уфорга тўлдириб келдинг,
Кирда лолаларни кулдириб келдинг,
Қушларга нағмалар чалдириб келдинг,
Наврўзим, қадимдан қадимим менинг.
Имондек муқаддас удумим менинг.
Халқим бисотида дурри ноёбсан,
Тургану битганинг тўкис савобсан,
Меҳрга чорлаган ўтли хитобсан,
Наврўзим, қадимдан қадимим менинг,
Ўзлигим, муқаддас удумим менинг.

ЙИЛЛАРНИ ЕЛГА БЕРМАНГИЗ

Сизга айтар дил сўзим шу:
нохуш кунлар кўрмангиз,
Асло номард қошида
маъюсу мўстар турмангиз.
Бўлмагай оламда ҳеч
инсонга виждондек ҳакам,
Юрингиз виждон йўлидан,
ўзга йўлдан юрмангиз.
Дони йўқ бугдой мудом
осмонга ўрлар дейдилар,
Мағзи пуч бошоқ каби
беҳуда кўкрак кермангиз.
Маст этиб, не йўлга сизни
бошламас кўнгил кўйи,
Бу юрак амри дея,
турфа кўчага кирмангиз.
Дўсту ёр бисёр вале
ёри вафодор биттадир,
Ўзга бир ёр кўйида
енгил ҳаёллар сурмангиз.
Дам ғанимат, умр ўтар,
қолсин изингиздан самар,
Баъзи инсонлар каби
йилларни елга бермангиз!

СЕН БАҲОРСАН

Бу жаҳонда кўзларингдек
сим-сиёҳ чарос йўқ,
Гул эурсан, гуллар ичра
сенга ҳеч таққос йўқ.

Мен дунё ишларига боқиб айтдим бу гапни,
Охунжоннинг сўзлари бунчалар нордон дема.

КЎЗЛАРИ ШАҲЛОНИ КЎР...

Кўзларин сандин яширган кўзлари шаҳлони
кўр,
Кўзларида сани кўзга илмаган маънони кўр.
Юлдузим деб, балки юз бор ёнига елдинг
ва ле,
Кўлларинг етмас самода порлаган Зухрони
кўр.
Сўзларинг елларга учди, васлидан қилдинг
умид,
Кўнгли тош, ваъдаси ёлғон ул малак
сиймони кўр.
Ошиқ аҳлига азалдан ҳар қадамда юз
ганим,
Бошгинанг узра муаллақ шўришу
фавғони кўр!
Бил, гўзаллар ваъдасининг кўпи ёлғон,
ози чин,
Кўҳна дунё ичра бундоқ кулгили савдони кўр.
Дард кўпдир даҳри дунда, ишқ дарди
бедаво,
Дарду заҳмингдан, Охунжон, беҳабар
дунёни кўр...

ҚАЙДАНАМ КЕЛИБ ҚОЛДИМ...

Қайданам келиб қолдим, жўралар,
Намангонга,
Кўриб бир парирўни ўтлар туташди
жонга,

Оҳим фалакка етди, етмади ул жононга,
Қайданам келиб қолдим, жўралар,

Намангонга.

ДОШ БЕРГИЛ СИНОҚЛАРГА

Кўзим тушиб оловдек чақнаган қароқларга,
Дучор бўлдим бир умр ҳижрону фироқларга.
Оташ кўзлар шуъласи ўтлар ёқиб дилимга,
Қалбимнинг жўш уришин тенг этди

булоқларга!

Ишқ аталмиш дард дилга бийрон тил ато
айлаб,

Висол они қачон деб тутадир сўроқларга.

Агар насиб этмаса ул париваш висоли

Кетарман манзилимдан бош олиб

йироқларга..

Ҳижрон таъқибларидан ва ле қочмоқ

маҳолдир.

Ернинг шўх каломлари жо эрур қулоқларга.

Шаънига шеърлар ёзиб, кўнглимни ёзай

десам,

Кўксимдаги туйғулар сиғмайди туроқларга.

Сабрнинг таги олтин, дейди элинг, Охунжон,

Дош бер балокаш ошиқ, ҳар неки синоқларга.

СЕН КУЛГАНИНГДА

Бу олам ногоҳан ёғдуга тўлар,

Ногаҳон барқ уриб яшнайти гуллар.

Оламда гўзаллик тантана қилар,

Сен кулганингда, сен кулганингда.

Чаманда булбуллар хониши тўхтар,
Қумрилар, майналар ёниши тўхтар.
Қуйлашга қушларнинг хоҳиши тўхтар,
Сен кулганинга, сен кулганинга.

Табиат беқийс айлаб мурувват,
Сени яратибдур бунча хушсурат,
Ғунча лаб очишга этолмас журъат,
Сен кулганинга, сен кулганинга.

Келур қулоғимга жарангли унлар,
Бахтдан энтикади биздек мажнунлар.
Ҳатто нурлангуси сим-сиёҳ тунлар,
Сен кулганинга, сен кулганинга...

САЛОМИНГ МЕНГА

Асло хонумон дея умр кўрмасман,
Ўткинчи армон дея умр кўрмасман,
Ё бирор инъом дея умр кўрмасман,
Кулгунг бўлсин бир умр инъоминг менга.

Сен кулганда атирға тўлар ҳаволар,
Қувиб қаро булутни яшнар самолар,
Кўксимга тўлиб кетар турфа наволар,
Берар дунё шодлигин илҳоминг менга!

Сен ўзингсан қалбимнинг тенгсиз сайёди,
Кўлингда мен шайдонинг ҳаёт-мамоти,
Бир шунқорнинг синмасин десанг қаноти,
Кифоядир ширин бир каломинг менга...

Манзилингга йўл олсанг оқшом чоғлари,
Уксиб қолур шаҳримнинг кўча, боғлари,
Тонгга қадар тинмагай ошиқ оғлари,
Сенсиз йилдек туюлар бир шоминг менга.

Ўмрим кечар ўзингга роз айта-айта,
Қулоғингга кирмасми сўзларим? Қайдам...
Улар кунларга солиб, жон берар қайта
Кўз учида ишвали саломинг менга...

ГУЛЛАР ОРАЛАСА

Этманг таъналар йигиту қиз боғ ораласа,
Сара гулларнинг сарасин сайлаб саралса.
Бири-бирига гуллар отиб, кулишиб хандон
Бири-бирига шўх, ошиқона мўраласа..
Гулларга кўмса маъшуқасин ошиқи шайдо,
Гулга бурканиб дилбари ўзин ороласа.
Гулнинг тикани, севгида ёр ҳажри бор,
хай-хай,
Ошиқ, ўксима, кўксингни ҳижрон яраласа...
Кўксинг яросига қўюр, шубҳасиз, малҳам
Жонон бармоғи кифтингда бир бор
ўрмаласа...
Билки—муҳаббат шавқидан масрур Охунжон,
Севги мадҳини айласа, шеърлар қораласа!

БЕЛЛАШМАГИЛ ЖОҲИЛ БИЛАН

Паҳлавон бўлсанг агар, майдонга тушгил
фил билан,
Шер билан беллаш ва ле, беллашмагил
жоҳил билан.
Жоҳил отлиқ кимсалар тан олмас ҳатто
онасин,
Унга уқтирмақ маҳол гап ҳатто она тил
билан.

Шўхлигинг тутиб, кўп ёқдинг ҳижрон
оловида,
Кўнгил розини этгали изҳор кутдирма.

Келгум қошингга деб унутиш аҳду вафони,
Ошиқ аҳлига бўлгуси озор, кутдирма.

Кўзинг чақини қалбима бир оташми солди?
Ёндирсанг майли, ёндиру зинҳор кутдирма.
Парвона каби айланаман бошингда минг
бор,
Лутфу карам эт, бўлмайин абгор, кутдирма.

Охун оҳини кўкка еткурмоқдин мурод не,
Бир ширин каломингга этиб зор, кутдирма.

БЕПАРВО ЭКАНСАН

Дилраболар ичра сен бунча дилрабо
экансан,
Чаманлар кўркига ҳусн ила оро экансан.
Нигоҳим тушгач илк бор вужудим ёнди
оташда,
Хумор-хумор кўзлари бунчаям қаро
экансан.
Сўзларингдан бол томар, юлдузинг
бунчалар иссиқ,
Сени чўлпонга тенг десам, мисоли зухро
экансан.
Топмадим бир ҳоли фурсат сенга этмоққа
арзи дил,
Зилолингдан баҳрасизман, мисли шўх дарё
экансан.

Кеч дедим, кўнгил, унингдек бемехр
жононадан,
Кечиb бўлмас, чунки қалбим туб-тубига жо
экансан.
Кўйингда кечиb оромдан, васлинг ўтида
ёнганга
Ажабким, бемурувват, бераҳму бепарво
экансан!

БИТТА-Ю БИТТА

Сенингдек эл аро лоларухсор битта-ю битта,
Манингдек они кўрмакка зор битта-ю битта.

Жаҳоннинг боғи обод андалиб куйидан
гарчанд,
Сенингдек сўзи бол, шакаргуфтор битта-ю
битта.

Биларман, йўлларингга кўз тутар неча
шайдолар
Ва ле, ишқингга э, гул, гирифтор битта-ю
битта.

Инонмоқ эрсанг сўзга, мана, кўксимга бош
қўйгил,
Сенга жонини бермоққа тайёр битта-ю
битта.

Сен ухларсан, самода ой-у юлдуз анжуман
қурмиш
Ва лекин остонангда бедор битта-ю битта.

Сени деб оташу ўтга кирардан асло
тоймасман,
Охунжон янглиғ аҳди барқарор битта-ю
битта!

НА ДАРКОР

Оқил бўлсанг, бундан ўзга зийнат на даркор,
Хонадонинг обод эрса, жаннат на даркор?
Меҳнат билан олқиш олсанг элу диёрдан,
Шу толедан ортиқ қадр қиммат на даркор?
Йигит бўлсанг, сен даврнинг юкини кўтар,
Элу юртга қуруқ шаклу суврат на даркор?
Бошингнимас, осмонларда тутгил орингни
Эр кишига маломату миннат на даркор?
Таъма қилма ўзгалардан меҳру марҳамат,
Назру ниёз ҳиди келган ҳиммат на даркор?
Саодатни сабот билан топгил, Охунжон,
Машаққатсиз кулиб боққан омад на даркор?

Э М А С

Мен учун ашъор битиш — эрмак эмас,
Сўзларим шундан — гурунч, курмак эмас!
Кечмагай бир сониям мақсудсиз,
Касбу корим хом хаёл сурмак эмас.

Жоҳилу нодон йўлидан юрмадим,
Муддаом бул роҳга кирмак эмас,
Дурни дур дерман, рафиқлар, муддаом,
Тош-кесакка дур номин бермак эмас!

Сажда этгум юртсеварлар қошида,
Юртсотарлар мен учун ўрнак эмас.

Ғайри ёзса қисмәтимни, ниятїм
Қаршисида мунғайиб турмак эмас!

Билсангиз, дўстлар, Охунжон мақсади
Ўз элида бош эгиб юрмак эмас!

ИЗЛАБ—ИЗЛАБ

Топмадим кўнглимдаги зебони излаб-излаб,
Шўху барно, бир бодом қабони излаб-излаб.
Жаҳоннинг гуллари кўп, раънолари ҳам
бисёр,

Оввораман бир гули раънони излаб-излаб..
Ёринг бўлса, Зухродек аҳдига содиқ бўлса,
Қайдан топай мен ундоқ Зухрони излаб-излаб.
Дард чекарман, давоси висоли маҳбубадир,
Қайга бошим урай бу шифони излаб-излаб?
Хаёлим кўзгусида жо эрур бир қоши ё,
Қайга борай ул нозик адони излаб-излаб?
Қаро кунлар тушмасин бошингга шўрлик
ошиқ,

Бепарво бир қошлари қарони излаб-излаб..
Сен Охунжон, Лайливаш анқони излаб-излаб,
Топдинг охир жонингга жафони излаб-излаб.

СЕНГА НОЗИҚ САВОЛЛАР БЕРДИМ. . .

Сенга нозик-нозик саволлар бердим,
Нозик саволларда акс этди дардим.
Нозик савол билан қалбимни ёрдим,
Сендан на садо, на жавоблар бўлди.

Сенга талпинишни қўймасман аммо,
Сен эса олислаб кетдинг тоборо.

Ёруғ кунларимни этдинг-ку қаро,
Юрак бағрим мани кабоблар бўлди.

Булутлар ортида офтоб бор дедим,
Шу зебо бўлади менга ёр дедим,
Васлини кутарман умидвор дедим,
Ва ле, сендан фақат итоблар бўлди.

Борми ёзмишимда ё бундоқ хорлик,
Хумморлик, абгорлик, девонаворлик?
Дилдорлик ўрнига қилдинг киборлик,
Рангим сариғ, холим хароблар бўлди.

Тунлари уйқусиз тўлғонишларим,
Номингни такрорлаб уйғонишларим,
Сени кутиб ўтган ёзу қишларим,
Агар билмоқ бўлсанг, китоблар бўлди.

М Е Н Д Е К

Э, ёр, изингни ҳеч ким этмас тавоб мендек,
Ким бўлибди пойингда ҳоки туроб мендек?
Ҳузурингда бир эмас, юз бор этиб арзи ҳол,
Юз саволга биргина кутмас жавоб мендек.
Жон олар жилваларинг жо кўзим қаросига,
Ким кўрибдир қошида бундоқ сароб мендек?
Остонангни остида посбони мушфиқ бўлиб
Кимлар турар туну кун этиб тарки хоб
мендек?

Ишқ аҳлини жаҳонда масрур кўрдим

висолдан

Вале висол деб чекмиш ким изтироб мендек?
Охунжонни ҳижронда қийнамоқни расм этма
Ки топилмас кўйингда ҳоли хароб мендек...

СЕНГА—СЕНГА

Дил талпинади, талпинади жон сенга, сенга,
Талпинган ила борми етар он сенга, сенга?

Кутдим неча йил сарғайиб лутфу
карамингни,
Дугонами, ошноми ҳижрон сенга, сенга?

Жисмимда жоним битта-ю, ҳажринг ўқи
лак-лак,
Биргина жон табакай нишон сенга, сенга?

Оний азобим еткур у жононга деб айтсам,
Булбул ўқиғай тонггача дoston сенга, сенга.

Ҳусну жамолингга боқиб, васлингни қўмсаб,
Юз бор тиларам жавлону жавлон сенга,
сенга.

Охун жонини пора-пора қил деб табиат
Берганми ё жон олғувчи мужгон сенга, сенга...

К У Р Г И З Д И

Табиат санъатин кўз-кўз этиб чеҳраганда
кўргизди,
Ҳамма жозиба-ю шўхликларин жилвангда
кўргизди.
Ширин лутфу такаллуминг қиёсин излаган
ердим,
Тонготарлар ёниб булбул ажаб оҳангда
кўргизди.

Табассум яшнаган гулгун лабинг таърифини
сўрсам,
Они қанду асал бирла ёқутий рангда
кўргизди.
Висолинг деб югурдим, оқибатин кўрки
дунёнинг,
Мени ошиқларинг пойи кўтарган чангда
кўргизди...
Менинг дилим висолинг деб ёнар
мисоли оташдек,
Сенинг дилингни э, барно, мисоли сангда
кўргизди...
Фидойилик шиори эрса-да гарчанд
Охунжоннинг
Ажабки, куну тунин оҳу аттангда кўргизди.

БАРҚАРОР БЎЛСИН

Ҳар кишининг жаҳонда кўнглидаги ёр
бўлсин,
Севгида саодати доим барқарор бўлсин.
Ёрнинг ҳар такаллуми мўмиёдир, асалдир,
Бир жон эмас, юз жон ҳам йўлида нисор
бўлсин.
Қим тарк этса ёрини, тингламаса зорини,
Ҳижрону изтиробга бир умр дучор бўлсин!
Қаро зулфлар бўйини унутса агар ҳар ким,
Шу кокиллар қатли-чун битта-битта дор
бўлсин!
Муҳаббат — дил гавҳари, чекил, эй ҳижрон,
нари,
Бийрон-бийрон тилларда қўшиғу алёр бўлсин.
Замину замонларни ўртаб келган муҳаббат
Ҳар юракда бир умр ёниб турсин, бор бўлсин!

МЕНИ ҲАЙРОН ҚИЛАДУР

Кўйида ёқиб у гул дилимни вайрон қиладур,
Ўртаб ўртанган кўнглини яна ҳайрон қиладур.
Васлининг умидида юрдим изида соядай.
Илтифот ўрнига, э, воҳ, мени сарсон қиладур
Чашми шаҳлосига боқиш мен учун бахтдир
ва лек,
Шу қароқлар келма, бас, деб, амри фармон
қиладур.
Мисли болдек сўзларин бир тингламакка
зор мену
Ўзгаларга тилини булбулдек бийрон қиладур.
Дили тошму, арзларим нега ижобат топмагай,
Кечалар ушбу савол кўксимда сурон қиладур.
Бедаво дард тушди бошга, йўқдир унинг
чораси,
Бориб айтингким буни, ул шўх осон қиладур.
Шул санамнинг номини ёдлаб кеча-кундуз
Охун,
Васлига етмоқ учун жонини қурбон қиладур!

КЕЛМАС ХАЁЛИГА

Тўлин ой ҳам тенг келмас ул жонон мисолига,
Ташнадан ҳам ташнадирман унинг висолига.
Мен кўйида оввора-ю сарсон кезарман,
Нечун мени келтирмас у бир бор ҳаёлига?
Бир париваш тимсолида жонимга офат
Келганмикан дерман боқиб қадди-ниҳолига...
Айтинг, нечун ошиқ жонин гулхандайин ёқиб,
Бир бор жавоб этмас ажаб, минг бир
саволига?

Ё чорасиз шайдосин ул багри тош санам
Муродига етгаймикан етиб заволига?
Соя каби юрма деманг ортидан, нетай,
Бор вужудим чирмаб олмиш зулфин ҳар
толига..

ИУЛ БОРМИКАН ДИЛИНГГА

Нигоҳларим қадалмиш, жонон, яна йўлингга,
Сен ўтарсан бепарво, боқмай ўнгу сўлингга.
Қўлимда турфа гуллар бош эгди маъюсона,
Мен уни тутқазолмай қолдим яна қўлингга..
Қадамларингга монанд мавж уриб қирқ
кокилинг,
Эркаланиб урар бош нозик-ниҳол белингга.
Эй, тимсоли гўзаллик, эй сардори санамлар,
Офарин бу жаҳонга, сени берган элингга!
Бир бор қиё боқмадинг, бир бор киприк
қоқмадинг,
Пинҳона борсаммикан изингдан манзилингга?
Изингдан-ку чопарман, уйингга йўл топарман,
Аммо, айт-чи йўл топиб бўлармикан
дилингга..

БОЛ СУЗЛИГИМ

Ҳуш келдинг ҳузуримга,
Офтоб юзли малагим,
Ҳаётимда биргина
Васлинг эди тилагим.
Умрим бўйи биргина
Висолингни тилагум.
Ҳуш келдинг, соҳибжамол.
Ҳуш келдинг, эй, сўзи бол!

Қандай қилиб кўзингдан
Кўзларимни узайин?
Шошма, жоним, қалбимга
Суратингни чизайин.
Ширин ўйлар баҳрида
Тўлқин уриб сузайин.
Ўйимда фақат висол,
Хуш келдинг, эй, сўзи бол!

Сен билан кўнглим обод,
Эй, шўх, қаро кўзлигим,
Сенинг билан то абад,
Бахтимнинг тўкислиги.
Кетма, шакаргуфторим,
Кетмагил, бол сўзлигим,
Ўйимда фақат висол,
Хуш келдинг, эй, сўзи бол!

ХУЛҚИ ХУШГИНАМ

Сен ўзингсан санамларнинг санами,
Кўзларингда жам гўзаллик олами.
Зулумки бу ё қошларинг қалами,
Ҳам парвосиз, ҳам шўх хулқи хушгинам!

Кеча-кундуз хаёлимда кезасан,
Аmmo буни на билиб, на сезасан,
Истаганда истаганча эзасан,
Ўзлигимдан кетди ақлу хушгинам.

Сенинг билан суҳбат қуриб бўлмаса,
Боғлар аро бирга юриб бўлмаса,
Висолинг лаззатин суриб бўлмаса,
Инсофданми шу ҳам ҳуркак қушгинам?

Ёлғончи касларга ҳурматим йўқдир,
Ногоҳ тарк этдим ушбу одатим
Сенинг ёлғонингга эй, гул, чидадим.

Ушал хумор хумор кўзинг чўғмиди,
Мужгонларинг бағрим тешар ўқмиди,
Кўйдиришдан ўзига ишинг йўқмиди,
Ногоҳ тарк этдим-у саркаш одатим
Сенинг алдоғингга э, гул, чидадим.

Шу ёзуқ манглайда найлай, бор экан,
Билсам, ошиқ аҳли азал хор экан,
Ҳаммага кенг феълинг менга тор экан,
Сенинг васлинг дея ёндим, тутадим
Барча синоғингга э, гул, чидадим.

Маним юлдузимсан, порлаган моҳим,
Ва лекин, сенга ҳеч етмади оҳим,
Тош кўнглинг эрисин тезроқ илоҳим,
Биласан, тарк этиб саркаш одатим
Сенинг фикроқингга э, гул, чидадим.

Бир кун вафо қилгай бу гардуни дун,
Бахтимдан энтикиб мең телба Мажнун
Дерман, э, ошиқлар, бўлманг бағир хун,
Жабру ситамларнинг бордир адади,
Саботли бўлганлар ёрга етади!

ТАШЛАМАС КЎЗ ҚИРЛАРИН

Ул малаксиймо санам ҳеч кимга бермай
сирларин,
Утадирлар биз томонга ташламай кўз
қирларин.

КҮНГИЛДАН КЕТМАДИ

Чеккан оҳим ул санамга етмади, оҳ етмади,
Беҳисоб, беҳад ўтинчлар ўтмади, оҳ, ўтмади.
Бир қулоқ тут сўзларимга, кел, дедим, э,
шамси дил,
Йўқ, деди, кўз ўйнатиб, бир бор қулоқ ҳам
тутмади.
Ул биларди дилдаги сўзим надир, арзим
надир,
Билса ҳамки, найлайин, бир бора парво
етмади.
Мен ниҳол эксам кўнгил боғига минг эъзоз
этиб,
Найлайин қулф урмади, қалбимда бу гул
битмади.
Дил висол истар эди, васлин шароби ўрнига
Ошиқи афтодаҳол не-не оғулар ютмади..
Кетди ўчиб хотиримдан тўрфа сирру ҳодисот,
Ул малак ёди, Охунжон, бу кўнгилдан
кетмади!

МЕНГА ГАПИ БОРМИКИН?

Йўлларимда бир йигит
Айлангани айланган.
Аммо, бирор сўз демас,
Наҳот тили бойланган?
Қўймас зимдан боқишни,
Менга гапи бормикин?

Хумор боқар бояқиш,
Нигоҳида саволлар...

Мени ҳам ўз комига
Тортар ширин хаёллар.
Воҳ, бу кўнгил тушмагур
Висолга хуммормикин?

Уни кўрсам ҳар сафар
Энтикаман негадир,
Олислардан оҳиста
Кўз тикаман негадир...
Фурурга тўла кўнглим
Севгига иқрормикин?

Йўлларимда ул йигит
Тиним билмай айланар.
Назаримда, нимадир
Демоқ учун шайланар.
Йўлларимда зормикин,
Менга гапи бормикин?

ҚИЗЛАР БАЗМИ

1 қиз

Дугонамнинг кўзлари
Юлдуз каби чарақлар.
Куёв поччам хушини
Олмиш ушбу қароқлар.

2 қиз

Бу қароқлар куёвнинг
Жигаридан урибди.
У бояқиш йўл пойлаб
Шу атрофда юрибди.

Келин

Бекорларни айтибсиз,
Лоф урасиз ҳаммангиз.
Бари ёлгон қақиллаб
Қилган барча шаъмангиз!

3 қиз

Куёв поччам — алп қомат,
Меҳнатда ҳам голибдир.
Шу боис, дугонаминг
Ҳушин чирмаб олибдир...

Келин

Бўлди, бўлди... Ёлгонни
Бунчаям қиясизлар?
Илтимосим, шу гапни
Тўхтатинглар, жон қизлар!

4 қиз

Биз ёлгончи бўлдикми?
Такрорланг, не дедингиз?
Айтинг-чи, тушингизда
Кимни кўрар эдингиз?

5 қиз

Келинпошша ўй сурар,
Уйлари ширин-ширин.
Вой, ўлай, эшитяпман
Юрагининг дукурин.

Қизлар

Вой, биз ҳам эшитяпмиз
Юрагининг дукурин.

Келин

Қақилламай қолинглар,
Ҳаммангиз ҳам балосиз.
Ўзгаларнинг сирини
Қайдан билиб оласиз?
Ўсмалар ярашадир
Қайрилма қошингизга.
Туша қолсин шу савдо
Сизнинг ҳам бошингизга..

Қизлар бир-бирига:

— Дугонажон, энг аввал
Сенинг бошингга тушсин!
— Сенга кела қолсин гал,
Сенинг бошингга тушсин..

САРБОНЛАР КЕЛСИН

Юртим, орзуларинг чиқиб рўёбга,
Фарзандлар келмоқда ёруғ дунёга.
Бағрингни тўлдириб яна зиёга
Оламга энг оқил инсонлар келсин.

Фарзанд туғилмоқда минг-минглаб, на сози!
Демак, туғилмоқда умид, куй, баёз.
Боболар юртини этгувчи эъзоз
Бағрингга Рустаму Достонлар келсин!

Чақиндек чақнасин, юртим, бу зурёд,
Унга эш тўғилсин садоқат, сабот.
Қалбида чўғ бўлсин, кўксиди — мурод,
Сенга эътиқоди уммонлар келсин!

Сени бадном этган чоғни қуварга,
Шаънингни булғаган доғни юварга,
Боғингга суқилган зоғни қуварга
Ёвқурлару марди майдонлар келсин!

Ҳоли хароб бўлгай закосиз юртлар,
Уйи сароб бўлгай закосиз юртлар,
Ҳоки туроб бўлгай закосиз юртлар,
Карвонингга зукко сарбонлар келсин!

Ким ўзин осмону сени ер билса,
Заҳматни сен чексанг, у таъна қилса,
Раҳмат дейиш қолиб осмондан келса,
Ундай кимсаларга қиронлар келсин!

Сени деб кечгувчи хонумонидан,
Кечгувчи лаззатли, тотли онидан,
Ўтларга кирувчи кечиб жонидан
Муқанна сиёқли ўғлонлар келсин!

У М И Д В О Р Б У Л И Б

Учар эдим фалакда мисли сор бўлиб,
Ҳайқирардим заминда мисли нор бўлиб.
Не тонг, бу кун самодан заминга тушдим,
Бир санамнинг зулфига гирифтор бўлиб...
Интизорлик нелигин билдим, жўралар,
Шул ситамкор йўлида интизор бўлиб.

Ситамалари бисёру кармалари — ҳеч,
Токай ўтар кўзимга дунё тор бўлиб?
«Васлимга етмоқ учун ёнгайсан», — деса,
Дўзахга ҳам кирарман талабгор бўлиб!
Умид яхши. Дерларким, ноумид шайтон,
Нафас олгил, Охунжон, умидвор бўлиб.

ҚИЗЛАР ХАЁЛ СУРСАЛАР

Халал берманг, агар қизлар хаёл сурсалар,
Баъзан гулгун, баъзан эса маҳзун юрсалар.
Хаёл ичра сирли-сирли суҳбат қурсалар,
Халал берманг, агар қизлар хаёл сурсалар.

Сеҳрли бир олам эрур, ахир, хаёлот,
Бу олам кенг, турфа эрур унда мулоқот,
Унда биров ўйчан кезар, биров эса шод,
Халал берманг, агар, қизлар хаёл сурсалар...

Бу хаёллар баҳс этарлар балки висолдан,
Орзулару армонлардан, бахту иқболдан,
Ширин хаёл ширин эрур ҳаттоки болдан,
Халал берманг, агар қизлар хаёл сурсалар..

Хаёлларга гувоҳ бўлсин оппоқ парқувлар,
Парқувларга тўкилсинлар ширин туйғулар,
Хаёл ичра энтиксинлар қизлар — оққувлар,
Халал берманг, агар қизлар хаёл сурсалар..

Майли, миниб учқур хаёл ғиротларига,
Етсин ёрқин орзулару муродларига,
Омад тиланг санамларнинг бари-барига,
Халал берманг, агар қизлар хаёл сурсалар..

ШИРИН ХАЁЛ ИЧИНДА

Ёнарди ширин жоним шавқи висол ичинда,
Кўрар эдим ўзимни шаккару бол ичинда.
Битди ногоҳ оромим, бекарам дилоромим
Утли сўзим, не сабаб, тинглар малол

ичинда?

Дилимдаги оху зор, наҳот унга қилмас кор,
Тўлғонадир ширин жон минг бир савол

ичинда.

Гўзалликда якто ул, қиёси йўқ нафис гул,
Манман деган барною соҳибжамол ичинда.
Озми, дерсиз, эҳтимол ишқ аро афтодаҳол,
Афтодаҳол ўзим минг афтодоҳол ичинда..
Кечар деманг Охунжон ҳаёти бол ичинда,
Шоир аҳли кўрар кун ширин хаёл ичинда..

МАТЛАБИМ

Бу жаҳонда тенги йўқ соҳибжамолдир
матлабим,

Сўзлари бол, кўзлари чўлпонмисолдир
матлабим.

Уйламанг, келмас хаёлга сарвқадду
сарвиноз,

Не сабабким, навниҳолдин навниҳолдир
матлабим!

Андалиб оху фиғони, қумрилар куйин
қўйинг,

Барчасин дол этгучи ширинмақолдир
матлабим.

Нафасингдан уфорлар тараб ўтсанг
дегайман:
Гулзору чаманлардан ширин сабо эсибдир...
Юзма-юз келган чоғлар ёнса яноғинг гулгун
Дерман: ул офатижон дилимдагин
сезибдир!

Офтоб оташларидай кўзингга боқиб
дерман:
Қароқларин чақнаши чақинлардан ўзибдир!
Висол иштиёқи-ла уйғундир ширин хаёл,
Ҳушим учиб бошимдан, хаёлларим
тўзибдир...

Марҳамат этгил энди шайдойингга,
сабабким,
Ул синоқ сўқмоғида ҳаддан зиёд кезибдир!

ИЗҲОР ҚИЛИБ

Толмагайман ул санамга мен кўнгил изҳор
қилиб,
Во ажабким, толмагай ул ҳам сўзим инкор
қилиб.

Ул қачон наззора айлар биз томонга,
билмадим,
Илтижою арзи ҳолим, топинишим кор
қилиб.

Кор қилур сўзим десам, ҳар гал қошидан
қувлагай,
Кўрсатур сўнг эл кўзига йўқ гуноҳим бор
қилиб.

Бехабарми ул санам ёки мурувват сўзидан,
Ўзлари гул-гул ёнарлар, бизни хасдек хор
қилиб...

Минг тавалло айласам-да, қилмагай лутфу
карам,
Ўзгаларга кенг феълни бизга келгач тор
қилиб.

Майлига дерман, гуноҳим шунча эрса, ос
мани,
Тўлқин урган сочларинг бўйнимга чирмаб,
дор қилиб...

Майли, кулсанг, кул ҳолима, бир куни
қалбинг уйин
Шубҳасиз ишғол қилурман севгима иқро
қилиб!

ЕЛҚИНЛАРДАН СЎРОҚЛА

Кўксимда не ёнганин ёлқинлардан сўроқла,
Кўзимда не ёнганин чақинлардан сўроқла.
Тугён қилса қалбимда туйғулар,
ажабланма,
Билмоқ бўлсанг сабабин, тўлқинлардан
сўроқла.
Шому саҳар номингни такрорласам
ғазалдек,
Боисини ғазалхон — оқинлардан сўроқла.
Йўқдир оламда маним дилдан яқин
ҳамдамим,

Не сўрсанг ҳам менга шул яқинлардан
сўроқла..
Ишқни таъриф этарга ожиздирман, сен
уни
Бобур Мирзо айлаган талқинлардан
сўроқла.
Лекин қошингда, санам, сарбаланд туриб
дерман,
Садоқат шевасини Охунлардан сўроқла!

БАРНО БОРМИ СЕНДЕК..

Барно борми сендек барнодан бўлак,
Жоно борми сендек жонодан бўлак?
Тонгда ол юзларинг эркалаб ўпган
Қаю бахтиёр бор сабодан бўлак?
Ҳар кун йўлларингда кезсам-да гирён,
Нани кўрдин сандин жафодан бўлак?
Ёниқ кўксима боқ, на бордир унда
Хажринг тиғи чеккан яродан бўлак?
Оҳ чекарман доим, оҳим дудларин
Қаер сиғдиролгай самодан бўлак?
Йўқдир, эй гўзалим, малҳам дардима
Висолингдан ўзга даводан бўлак!

К Е Л А Д У Р

Ишва билан, шўхлик билан ёр келадур,
Жилвасига боқиб дерман: баҳор келадур!
Баҳор дедим, дилоронинг баҳорлиги рост,
Нафасидан ширин-ширин уфор келадур.
Зор-зор этиб, бемор этиб, интизор этиб,
уммор этиб, ул кўзлари хумор келадур.

У келганда олам яшнаб, боғлар гуркирар,
Беихтиёр тилларимга алёр келадур.
Вале, унинг келмоғидан куйдирмоғи кўп,
Уртаб-ўртаб, охир этиб абгор келадур...
Ул ситамкор жафосига оламда фақат
Охунжоннинг бардошлари бакор келадур...

ДУРДОНАМАН, ДЕР...

Кўзларни кўринг, худди яшинвор ёнаман дер,
Юзларни кўринг, қирмизи анор донаман, дер.
Сочларни кўринг, қўш наҳрдай ҳар ён уриб
бош,
Нозик белига чулғонаман, тўлғонаман, дер.
Лаб очса, магар, кулгуга ул жонона, ҳай-ҳай,
Тишларни кўринг, дурдонаман, дурдонаман,
дер.
«Қай бўстон гули сенга келур тенг?» дея
сўрасам,
Шўхлик ила ул: «Бир донаман, бир донаман»
дер.
«Зулфинг бўйидан қай бахтиёр ўлғай, десам,
маст?»
«Ёр-ёр»гача то тутгум они пинҳона ман», дер.
«Сўзла, гул, дедим, очдинг жамол қайси
чаманда?»
«Айтсам айтайин, мен духтари Фарғонаман»,
дер...

НЕ КЕЧАР ХАЕЛИНГДАН

Беихтиёр жилмайдинг,
Гулгун ёнди юзларинг.

Гўё офтоб ила тенг
Порлаб кетди кўзларинг.
Эй, чеҳраси олингдан,
Не кечди хаёлингдан?

Кулиб боқдинг самога,
Не сир айтди самолар?
Муҳаббат юлдуз бўлиб
Айларми ё имолар?
Эй, чеҳраси олингдан,
Не кечди хаёлингдан?

Жилваландинг мисоли
Нур ичида нур бўлиб,
Саодат бирла толе
Завқидан масрур бўлиб.
Эй, чеҳраси олингдан,
Не кечди хаёлингдан?

Лола мисоли яшнаб
Ёнар яноғинг ял ял.
Қай париваш сен каби
Яратилмиш мукаммал?
Эй, чеҳраси олингдан,
Не кечди хаёлингдан?

Майли, еру кўк ҳавас
Қилсин бахту толеингга,
Истардимки, бир ўзим
Келсайдим хаёлингга..
Айт, чеҳраси олингдан,
Не кечди хаёлингдан?

ҚАЙДА ҚОЛДИ ҲАЛОВАТЛАРИМ?

Умрим менинг шўх кечар эди,
Кунларимдан эдим миннатдор.
Ул орому шўхликлар битди,
Йўлларимда сен бўлгач дучор.
Фақат сенда ўю ёдларим,
Қайда қолди ҳаловатларим?

Узинг висол жомини тутдинг,
Юрагимда бошлаб пўртана.
Ваъдаларни сўнгра унутдинг,
Бугун қалбим ёнар, ўртанар.
Қачон сенга етар додларим,
Қайда қолди ҳаловатларим?

Наволарга лиммо-лим кўнгил,
Андухларга бу кун кон бўлди.
Шўх куйларни унутди булбул,
Ол юзларим заъфарон бўлди..
Мискин бу кун хаёлотларим,
Қайда қолди ҳаловатларим?

Топсам дея зора сабрдан,
Тоқат билан кутарман, аммо,
Сен бағритош, менга жабрдан
Ўзгасини кўрмадинг раво!
Аммо, дилда висол тотлари..
Қайда қолди ҳаловатларим?

УШАЛ КУН КЕЛУР

Қайда бўлсанг ҳам сени
Бир кун топиб борарман,

Ҳузурингда бу оташ
Дилгинамни ёрарман.
Кипригим тароқ айлаб
Сочларингни тарарман.
Ушал кун келур,
Ушал кун келур!

Шому саҳар суратинг
Юрагим ардогида,
Лекин кунларим ўтар
Ситаминг титрогида.
Биларман, висол келур
Хижроннинг адогида.
Ушал кун келур,
Ушал кун келур!

Банд айладинг тамоман
Ўю хаёлотимни.
Сенга ошкора этгум
Бир кун садоқатимни.
Қароқларингда кўргум
Севгим, саодатимни.
Ушал кун келур,
Ушал кун келур!

Гарчанд бу кун бекарам,
Бепарво, серғуурсан,
Гарчанд мен ошигингга
Беэътибор юурсан,
Аммо бир кун бу мағрур
Бошни сен ҳам эгурсан.
Ушал кун келур,
Ушал кун келур!

КЎЗЛАРИНГНИНГ ҶЗИ ҚОРА..

Йиғласа, кўз қора бўлур, демагил,
Гўзалликка чора бўлур демагил.
Кўзларингнинг ўзи қора, йиғлама,
Юрагимни этиб пора, йиғлама.
Кўзларингда жамдир офтоб оташи,
Даркор эмас ўзга оро, йиғлама.
Қароқларинг шуъласин бир кўрарга
Не шайдолар зору зор-а, йиғлама.
Кеча-кундуз камолотингни куйлаб
Шоир қалби тортар наъра, йиғлама.
Сўзи оташ, кўзи оташ париваш,
Қаторингда норинг бор-а, йиғлама.

Б У К У Ч А

Бу кўча оҳанрабо, бу моҳитоб чиққан кўча,
Моҳитоб эрмас, жаҳонга офтоб чиққан кўча.
Офтоб деб, таъриф этдим, офтоб кулмас ва ле,
Ул санам гулдек кулиб, нурдск шитоб чиққан
кўча.
Минг тавалло айлаб унга, минг бор этдим
арзи ҳол,
Минг саволга на садою на жавоб чиққан
кўча.
Тоқатим тоқ бўлди, бир боқ э, гули раъно,
десам,
«Куйдириб куллар қилурман!» деб хитоб
чиққан кўча.
Ўзи гулу сўзи болу юраги тошданми ё,
Унгми бу ёки тушимми, ё сароб чиққан кўча?

Гардини кўзга суриб, дардимга дармон
топмадим,
Бу, Охунжон соғ кириб, сўнг телбатоб чиққан
кўча.

ОНАЖОНИМ ҚОШИДА

Бир умр қарздор эрурман онажоним қошида,
Давлатим, тоғдай паноҳим, соябоним қошида.
Бойлигим ҳам толсим деб кўрсатурман
изларин,
Узга бойлик на керак жону жаҳоним қошида?
Хулқи хушлигу ҳаёдан бердилар менга
сабоқ,
То абад таъзим этай роҳи равоним қошида.
Не дея изҳор этай шаънига ёниқ ҳисларим,
Жонажондан жонажонроқ жонажоним
қошида?
Дерлар, офтоб меҳридан жон олур рўйи
замин,
Лекин, офтоб меҳри надир меҳрибоним
қошида?
Мен волидам жонидаги жон эрурман,
бегумон,
Садқа бўлсин хонумоним, садқа жоним
қошида!

САБО

Гир-гир эсиб қаерлардан келар сабо,
Юзим силаб, менга нелар сўйлар сабо?
Мажнунтоллар новдасини шўх тебратиб,
Эркаланиб, бебошликлар қилар сабо.

«Сабо,— дедим,— нафасларинг бунча ширин,
 Бир зум тўхтаб баён этгил бунинг сири.
 Сабо дейди: «Кенг далалар узра елиб,
 Шўх қизларнинг яноғидан бўса олиб,
 Сумбул-сумбул сочларини тараб келдим,
 Атир бўлиб, уфор бўлиб яйраб келдим!»
 ..Сабо елар, елар хушбўй уфорлар,
 Кўз олдимга келур кўзи хуморлар...

ЁР ВАСЛИСИЗ

Бу тўкис оламда дўстлар, не бор ёр
 васлисиз?
 Этгай ҳижрон бу кўнгилни сангсор ёр
 васлисиз.
 Гулни севги рамзи дерлар булбулни севги
 жарчиси,
 Гул бекор, булбул бекор, гулшан бекор ёр
 васлисиз.
 Тоғу водийлар гўзалдир, сарв ила шамшод
 гўзал,
 Ҳеч бирига этмагайман эътибор ёр
 васлисиз.
 Шўх қўшиқ бирла ғазалдан сархуш олам,
 бегумон,
 Қай кўнгулга ташлагай чўғ ашъор ёр
 васлисиз?
 Аҳли донишлар, ошиққа панд-ўғитдан
 борми наф
 Ки, тасалли кимга ҳам қилғуси кор ёр
 васлисиз?

Сен Охунжон қошида бир сўзни чин де,
Ким ўзин сезгай жаҳонда бахтиёр ёр
э дўст,
васлисиз?

Е Р В А С Л И

Гўзаллик деб, булбуллар навосини
мақтаманг,
Чаманларнинг муаттар ҳавосини
мақтаманг,
Ё ҳаётнинг омонат сафосин мақтаманг,
Не бор, асли, дунёда ёр васлидан зиёда?

Висол истаса, ҳар ким ёр кўйида елмоқ бор,
Ҳижрони ситамлардан, шаксиз, устун
келмоқ бор,
Ё бахтиёр кўлмоқ бор, ёки адо бўлмоқ бор...
Ахир, не бор дунёда ёр васлидан зиёда?

Севгингизни яширманг, жумлан жаҳон
билсин,
Очсин сизга сирини муҳаббат деган тилсим,
Эгилмаган бошингиз ёр қошида эгилсин,
Ахир, не бор дунёда ёр васлидан зиёда?

Саботли бўлса ҳар ким мақсудига етадир,
Бир жонини ёрига юз бор нисор этадир,
Ишқ аҳлига Охунжон берган савол
биттадир:
Айтинг, не бор дунёда ёр васлидан зиёда?

ОШИҚ ҲОЛИ АСЛИ ШУ

Тортмадим оз жабрлар ул қоши
камонлардан,
Ситамлари тиг мисол ўтди жону жонлардан.
Унга боқиб ҳар сафар дерман наҳот,
бехабар
Кўксимдаги оташу туғёну суронлардан?
Толе тиласам унга, сўзларим олур малол,
Фарқ этмасму бу санам яхшини
ёмонлардан?
Унинг васлисиз менга олам эмас бу олам,
Наҳот истар бош олиб кетмоғим
жаҳонлардан?
Ҳижрон оташларида кул бўлсам ёна-ёна,
Ажабким, бу ситамкор қўрқмасми
товонлардан?
Ишқ кўҳна, ситам кўҳна, сабр айлагил,
Охунжон,
Ошиқ ҳоли асли шу энг кўҳна
замонлардан...

Ж У Р А Л А Р

Эзгу ишларга агар кўнгил буюрса,
жўралар,
Арзигай инсон агар ўтларга кирса,
жўралар.
Ким диёнатсиз эса сепган уруғи унмагай,
Минг кўпирса, минг югурса, минг гупурса,
жўралар!

Сўзларимни тингла, моҳитоб,
Сен келмасанг, чиқмас офтоб,
Сенсиз бўлгай гулшанлар хароб,
Ташна дилим меҳрингга қондир.

Юзларингни мендан бурмагил,
Ҳисларимни ерга урмагил,
Мени меҳринг билан чирмагил,
Орзуларим сенга аёндир...

ОДАМЗОДНИНГ АРМОНИ БИТТА.

Одамзоднинг орзу ила армони битта,
Хаёллари, манзиллари, сарбони битта.
Уриб турган юракларнинг фармони битта:
Самоларда чарх урсинлар оппоқ каптарлар,
Одамлардан олис юрсин хавфу хатарлар!

Қуёш мангу порлаб турсин, қуёш сўнмасин,
Келинчаклар алла айтсин, алла тинмасин,
Булбулларнинг масканига зоглар қўнмасин,
Самоларда чарх урсинлар оппоқ каптарлар,
Ширин-ширин ғазалларга тўлсин
дафтарлар.

Борлиқ тўлсин меҳр билан, муҳаббат
билан,
Толе билан, иқбол билан, саодат билан,
Севги билан, висол билан, фароғат билан,
Самоларда чарх урсинлар оппоқ каптарлар,
Чечакларга тўлсин замин уриб чаппарлар!

ҚИЗЛАР АЛЕРИ

Гаплар отиб, ҳой йигит,
Парвоналар бўлмагин,
Атрофимда ўргилиб
Оворалар бўлмагин.
Ялтир-юлтир сўзларга
Тоқатларим йўқ маним.

Севсам қайси йигитни
Тушларига кирарман,
Юрагидан жой олиб,
Пойида чарҳ урарман.
Ёндирарман, бул қаро
Қароқларим чўғ маним!

Вафо қилса ёр агар
Мен ҳам вафо қиларман,
Вафосизни ҳижронда
Кўксин яро қиларман.
Қошларим камон бўлса,
Киприкларим ўқ маним!

Гаплар отиб, ҳой йигит,
Афсона бўлиб юрма,
Бир кўрганнинг кўйида
Девона бўлиб юрма.
Билсанг, очиқ кўнгилман,
Боқишларим шўх маним!

ҚИЗҒАНГАНЛАР БОР

Эгам сенга ато айлаган
Жонни сендан қизғанганлар бор,
Идрок ила топганинг хону —
Монни сендан қизғанганлар бор.
Бир кимсага келмайин малол
Йиғиб-териб топганинг ҳалол,
Вале, сенинг хирмонингдаги
Дошни сендан қизғанганлар бор.
Яхши деган ном топмоқ маҳол,
Обру ила шон толмоқ маҳол,
Аmmo, дўстим, сенга буюрган
Шонни сендан қизғанганлар бор.
Бандасини яратган эгам
Ризқини ҳам бергуси бекам.
Заҳмат ила топганинг ҳалол
Ношни сендан қизғанганлар бор.
Олам турфа, одам-да турфа,
Оқиллардан кўп экан қирпа,
Ҳазир бўлгил, томирингдаги
Қонни сендан қизғанганлар бор.
Бу оламга боқиб Охунжон,
Бир нарсага келтирдим имон:
Олтинни қўй, сокин кечгучи
Онни сендан қизғанганлар бор.

Е Н И Б . Е Л Д И М

Санинг рухсори олинг деб неча йиллар
ёниб елдим,
Яноғинг узра холинг деб неча йиллар
ёниб елдим.

БИЛАР

Дона доннинг қадрини дона дон эккан билар,
Дона доннинг устида қаддини буккан билар.
Асли меҳнат нелигин, турфа неъмат нелигин
Манглайдан шода-шода терлар тўккан
билар.

Орзусиз дил йўқ жаҳонда, асли, орзу нелигин
Кўксига армон аталмиш туйғуни туккан
билар.

Бу жаҳон кенгдир дея, бунчалар лоф
урмангиз,
Бу жаҳоннинг нелигин кўнгли бир чўккан
билар.

Эр кишининг кўксига помус аталмиш дур бор,
Они қадрин ор учун жонини тиккан билар.
Қимга толе ёр эса, бил, у самодан тушмаган,
Ки саодат қимматин заҳматин чеккан билар.

БУГУН НИМА, ЭРТАН НИМА...

Сен ўлимдан қўрқмагил, бугун нима,
эртан нима,

Келса хазони фасл бугун нима,
эртан нима.

Шум ажалнинг дастидан оламдан кимлар
ўтмади,

Қоматинг тутгил адл, бугун нима,
эртан нима.

Битта бошга бир ўлим дерлар, қазо
барҳақ эрур

Оҳлар урма муттасил, бугун нима,
эртан нима.

Ғайрилик бирла жудолик бандасин бошида бор,
 Бўлсанг инсон асл, бугун нима, эртан нима.
 Гар имонинг бўлса бут, қилса дуоинг элу юрт
 Қолса ортингдан насл бугун нима, эртан нима.
 Минг тавалло қилсанг Охунжон, умрнинг сўнги бор,
 Танти бўл, бўлгил дадил бугун нима, эртан нима...

НИМА ҚОЛДИ..

Ортингда, қани, ўйла-чи, бир он нима қолди?
 Хирмон қолдими, қолдими тўпон, нима қолди?
 Инсон боласи олгай нафас орзу-ҳавас-ла,
 Шодлик қолдими, қолдими пушмон, нима қолди?
 Одам қўлини гул дейдилар, сўйла-чи, сандан
 Вайронами ё қолдими бўстон, нима қолди?
 Сенга ҳукмини ўткарур не: ҳиреми, диёнат?
 Не қолди сандан: тилломи, имон, нима қолди?
 Инсон ҳаёти ёниб ўчар нурга баробар,
 Нур қолдими сандан, зимистон, нима қолди?
 Не қолди сандан, деб сўрса юрт бир кун,
 Охунжон
 Бошингни эгиб, ўксима нолон, нима қолди?

ШУХ ҚИЗЛАР ҚУШИҒИ

Гулим, дединг. Боғингда
Гулдек ўсган эдимми?
Гул шохидек эгилиб,
Йўлниг тўсган эдимми?
Қошимда бўлиб пайдо,
Дейсан: адоман, адо...
Адолик надир ўзи,
Шайдолик надир ўзи?

Бир кун дединг: «Ҳой сулув,
Олдинг ақлу ҳушимни».
Бизда ақлу ҳуш йўқми,
Сувларга айт тушингни!
«Э-воҳ, қилдинг деб адо»,
Йўлимда бўлдинг пайдо.
Адолик надир ўзи,
Шайдолик надир ўзи?

Соҳибжамол қизларнинг
Бўлган эсанг адоси,
Енгил эмас, билиб қўй,
Муҳаббатнинг савдоси...
Қўлингдаги чечаклар
Меҳр ила кўқарган,
Муҳаббат азобини
Чидаганга чиқарган!

Севсанг қайси сулувни,
Синоғини кўрасан,
Муҳаббатнинг ҳижрону
Қийноғини кўрасан.

ИГИТ БЎЛСАНГ, ШУНҚОРДЕК БЎЛ

Иигит бўлсанг, шунқордек бўл,
Бўл лочину бургутдек.
Жонон қизлар, гулрухсорлар
Тушларига киргудек.

Иигит бўлсанг, зўр ишларга
Мардонавор шимар енг,
Саботларинг, шиддатларинг
Яшинларга келсин тенг.

Иигит бўлсанг, қоматларинг
Қилмай кўз-кўз, намойиш,
Пешонангдан терлар тўкиб,
Севгилнингга кўрин хуш!

Қизлар кўнглин билар бўлсанг,
Унутмагил ҳеч шуни:
Зебу зийнат мафтунимас,
Қизлар — мардлик мафтунин!

Иигит бўлсанг, шунқордек бўл,
Бўл лочину бургутдек.
Жонон қизлар, гулрухсорлар
Тушларига киргудек!

ВИСОЛ ШИРИНДИР

Ширинликда шакар билан бол шириндир,
Шакардан ҳам, асалдан ҳам иқбол шириндир.
Минг йилларки, одамийлик ўлчеви бўлмиш
Ҳаё билан одоб ширин, камол шириндир.

Қай юракни ўртамаган муҳаббат ўти,
 Ер ишқида тўлқин урган хаёл шириндир.
 Пироқларда юрса ёринг, қайноқ нафасин
 Олиб келган, ҳатто, бебош шамол шириндир.
 «Мен севаман, сен-чи?» дея унсиз боқувчи
 Киз боланинг кўзидаги савол шириндир.
 Бу жаҳонда эзгулик кўп, ширинлик кўпдир,
 Ошиқ учун барчасидан висол шириндир.

ТАМОШО ҚИЛ...

Забун ҳолимни э, дилдор, тамошо қил
 тамошо қил,
 Қилиб васлингга зору зор, тамошо қил,
 тамошо қил.
 Газалмас бу фигонимдир, остонанг
 ошиёнимдир.
 Саҳарларда кўриб бедор, тамошо қил,
 тамошо қил.
 Бекор кетди арзу ҳоллар, бекор кетди
 таваллолар,
 Этиб барча сўзим инкор, тамошо қил,
 тамошо қил.
 Асрингу адоингман, кутиб йўлингда
 доим ман,
 Эзиб, айлаб хору абгор, тамошо қил,
 тамошо қил.
 Юардим кўксима мисли яшинлар шиддатин
 жойлаб,
 Узинг этиб мени бемор, тамошо қил,
 тамошо қил.
 Тамошомни кўриб, роҳат қилиш, гар,
 муддаонг бўлса,
 Не ҳам дердим, малак рухсор, тамошо қил,
 тамошо қил...

И Н О Н М А С М А Н

Яна бир сен каби жоно борлигига
ишонмасман,
Сўзингдек сўзлари доно борлигига
ишонмасман.
Сочингдин тарқалур анбар десам, камлик
қилур, дилбар,
Бўйингдек бўйлари раъно борлигига
ишонмасман.
Самода нурли юлдуз кўп, ўзига чорлагай
имлаб,
Яна сендек бирор Зухро борлигига
ишонмасман.
Жимиб қумри, қулоқ тутгай такаллум
айласанг гоҳо,
Саннингдек булбулугуё борлигига
ишонмасман.
Адойинг кўп, фидойинг кўп, шайдойинг кўп
ва лек барно,
Сенга мендек бирор шайдо борлигига
ишонмасман.

С Е Н Ш У Х И Х А Н Д О Н Б И Л А Н

Зеболанибдур бу жаҳон сен шўхи хандон
билан,
Кўчалар юрсанг тўлодирлар буйи райҳон
билан.
Бир нигоҳингга адоман, бир қиё боққил
десам,
Кўзларинг дер: «Бор, ишим йўқ сен каби
нодон билан».

Қувласанг ҳам жон-жонимга суратинг
жодир, десам,
Қўрқитурсан: «Тўлдирурман, деб, уни афғон
билан».

Қувлама, кетгил дема, тингла розимни,
моҳирў,
Ошиқ аҳли ишқидин кечмиш қачон фармон
билан?

Ишқу меҳринг жо бўлибдур жон каби
жисмим аро,
Чиқ деганга чиқмагай, чиқса чиқодур жон
билан!

Сен муҳаббат шоҳидурсан, қўлларингда
толеим,
Қилмасанг шафқат, ўтарман бир умр армон
билан..

УТЛАРДА ЁНМАСМАН ...

Жаҳонга гулгула солган довулмасман,
бўронмасман,
Вале, кўкракларим тоғдек, ҳазин бечора
жонмасман.
Тўкинлик оламида тўкисдирман, боқинг,
лекин,
Бир париваш васлига ҳеч қонмадим,
асло қонмасман.
Муҳаббат дилда оҳимдир, муҳаббат
саждагоҳимдир,
Муҳаббатсиз кишиларнинг борлигига
инонмасман.

ЕНИШ ТУГАМАЙДИ...

Бўстон бор экан, булбулда хониш тугамайди,
Инсон бор экан, севгида ёниш тугамайди.
Эзгулик ила то бор экан дунёда мардлик,
Шаънига анинг таҳсину олқиш тугамайди.
Ҳаёт маънисин дил-дилидан ҳис этса ҳар ким,
Минг йиллар умр кўрарга ҳоҳиш тугамайди.
Авж олса магар ҳийла била макру адоват,
Ҳай-ҳай жўралар, ғафлатда қолиш
тугамайди...

Болдек тотиса қай гўшада мадҳу хушюмад,
Чалғиш кетидан чалғишу чалғиш тугамайди.
Мардлар сухани шамшир мисол тез эрур
гарчанд,
Номард бор экан, лафзидан тониш тугамайди.
Ёлғону хиёнатлар пайи қирқилган юртда
Билки, Охунжон, мард ила дониш тугамайди!

ИККИ КЎЗИНГ ҚЎШ ҚУЁШ...

—Икки кўзинг қўш қуёшу икки қошинг қўш
баёз,
Қўш қуёшу қўш баёзинг кўргуз ҳар кун,
илтимос...
Чимрилиб боқди-ю барно, сўнг кулиб бош
чайқади:
—Э, худо, бу ошиқ аҳлин бунчалар ақли
саёз?
—Қошу кўзинг шу балоларга дучор этса,
нетай,
Кел дедим, ушбу балодан сен ўзинг этгил
халос.

Бадниятлар ошиноси жоҳилу ножини эрур,
 Уйлама: қаргаю қузғун қўлидан ҳиммат
келур...
 Офтоб нури тўқилган кўкдан дўл ҳам ёғилур,
 Таъмагирнинг ҳар сўзидан таъма-ю миннат
келур.
 Кел, Охунжон, оққўнгил инсон ила дўст-ёр
тугин
 Ки, уларнинг ҳар сўзидан ҳикмату ҳикмат
келур...

П А Й Д О

Қошингдан бўлдилар қаролар пайдо,
 Юзингдан бўлдилар зиёлар пайдо.
 Бунча ороланмиш бўстонлар десам,
 Ҳуснингдан бўлибдир оролар пайдо.
 Кўриб табассуминг дурру гавҳарда
 Бўлдилар жилваю жилолар пайдо.
 Олам маънос эди, кулгуларингдан
 Бўлдилар шўх куйу наволар пайдо!
 Жафо русум эмас эди жаҳонда
 Зулмингдан бўлдилар жафолар пайдо.
 Жамолинг офтоб ла ҳусн талашиб
 Уртада бўлмасми низолар пайдо?
 Оламда санингдек шоҳлар бор эса,
 Бўлғуси манингдек гадолар пайдо...
 Илтифот кутадир сендан Охунжон,
 Этма қароғимдан дарёлар пайдо.

ЎЗБЕКИСТОН — ВАТАНИМ

Минг йилларки, олам аро
Донғи кетган Ватаним,
Қаро кунн ортда қолиб
Тошга етган Ватаним,
Сенга фидо жону-танним,
Ўзбекистон, Ватаним!

Элинг буюк Муқаннодан,
Томир сурёб келган халқ,
Ватаним деб, озодлик деб
Кўкрак кериб келган халқ,
Сенга фидо жону танним
Ўзбекистон, Ватаним!

Мангуберди ўғлонлари
Бу кун яна сафланди,
Шамшир каби тездир бари,
Ҳар биттаси қоплондир!
Сенга фидо жону танним,
Ўзбекистон, Ватаним!

Эрк туғини тутиб баланд
Пўлат каби дастига
Буюк Турон бўлмоқда жам
Битга байроқ остига,
Сенга фидо жону танним,
Турон замин, Ватаним!

Мотамсаро кунлар кўрдинг,
Истиклолни кўргунча,
Гуллаб, яшнаб турадирсан
Токи дунё тургунча!
Сенга фидо жону танним,
Ўзбекистон — Ватаним!

Тафаккуру заковатинг
Уйғун доим ғайратга,
Бир кун келиб дунёларни
Соладирсан ҳайратга!
Сенга фидо жону таним,
Ўзбекистон — Ватаним!

Ғанимларнинг этса ҳуруж
Марди майдон ўзимиз,
Сенга боққан, балоларга
Балогардон ўзимиз!
Сенга фидо жону таним,
Ўзбекистоним — Ватаним!

ОЛДИНГДАН ОҚҚАН СУВ...

Умрингда гумроҳлик йўлини тутмассан,
Ўзингга маиманлик ҳукмини битмассан,
Қандоқ келган бўлсанг шундоқ кетмассан,
Олдиндан оққан сув қадрини билсанг.

Ота-онанг сенинг муқаддас Каъбанг,
Аввал уларга қил тазарру-тавбанг,
У дунё бу дунё қўллагай Қибланг
Олдиндан оққан сув қадрини билсанг.

Билардинг нелигини қуту баракот,
Билардинг ким дўсту, кимлар сенга ёт,
У дунё, бу дунё бўлардинг обод
Олдиндан оққан сув қадрини билсанг.

Умр кўрмас эдинг оҳ уриб, полиб,
Аттанг демас эдинг гафлатда қолиб,
Саргардон юрмасдинг кўзга ёш олиб
Олдиндан оққан сув қадрини билсанг.

Манглайнинг бир умр оқ бўлар эди
Ота-онанинг кўнгли тоғ бўлар эди,
Элу элат дили чоғ бўлар эди,
Олдиндан оққан сув қадрини билсанг.

Бу дунё коридан воқиф бўларсан,
Олам асроридан воқиф бўларсан,
Гул бирла хоридан воқиф бўларсан
Олдиндан оққан сув қадрини билсанг.

Балки кун кўрарсан хуррам, шодумон,
Балки айтар сўзинг маъқуллар замон
Чин ишсон бўларсан агар, Охунжон,
Олдиндан оққан сув қадрини билсанг.

А Й Т С И Н

Висолингга зорлигини наҳорлар айтсин
Бир-бирини қувиб ўтган баҳорлар айтсин.
Юзингми деб қизил гулга термуладирман
Орзиларим не экани гулзорлар айтсин.
Андалиблар сирларимдан воқиф эрурлар,
Кўнглимдагин ул булбули бедорлар айтсин.
Гоҳ, сўзларман сирларимни сувга шивирлаб
Ҳисларимни ўйнаб оққан анҳорлар айтсин.
Шўх анҳорлар сирим баён эта билмаса
Торлар чертай, кел, сиримни дуторлар айтсин.
Қулоқ тутгил Охунжоннинг қалбига бир бор,
Хасратимни кўнглимдаги асрорлар айтсин.

ЮРАКЛАРИ ТОШ ЭКАН

Хушимни олган жонон бунча қаламқош экан,
Сочлари қаро туғу кўзлари қуёш экан
Юз бора ёндим десам, бир бора парво этмас,
Ўзлари хуш сурату юраклари тош экан.

Қирмиз юзи олдида қирмиз элмалар хижил,
Дерман, холиқи олам бунчалар наққош экан..
Арзимни тингла десам, ғамза-ла тебратур бош
Билолмасман ул санам ким билан сирдош
экан.

Ошиқ аҳли жунун деб кулманг асло, жўралар,
Юракларида армон, кўзларида ёш экан.
Дуч келмаган балога дучор этмиш муҳаббат,
Бу йўлда ҳар балони кўргучи шу бош экан.
Васл истасанг ситамга чидагайсан, Охунжон,
Манглайингга битгани тоқату бардош экан.

СЕНГА ЗОРИ ЕТМАГАЧ...

Тонгга қадар чекиб оҳ, бедор бўлиб
ғамлардан
Ёр уфорин кетур деб сўрдим субҳидамлардан.

Ва ле, афгонларимни эшитмакка хушинг йўқ
Адл қаддим эгилди шу боис аламлардан.

Э, кўзлари хумор, сан ҳукмдори хунхорсан,
Хунхор шоҳлар-да билсанг, бохабар
қарамлардан..

Бу дунёда васлингни, ёлғиз васлингни дебон
Девонавор юз бурдим роҳату
ҳашамлардан.

Ҳар кимга турфа хислат бермиш
Холиқи Якто:
Зулмни сенга бермиш ва менга чидамлардан.

Ёна-ёна бир куни тугаб битар эмиш шаъм,
Мен бечора ошиқнинг не фарқи бор
шаъмлардан?

Мужгонларинг тийрлари кўсимни яро этди,
Қўйгил унга васлингдек бебаҳо
малҳамлардан.

Оҳу зори етмагач, ёри парво етмагач
Охунжоннинг оҳлари тўкилди қаламлардан.

УҚТАМ БЎЛУР

Эътиқод, имонли инсон оқилу ўқтам бўлур,
Биргина тоза вужудда минг фазилат жам
бўлур.

Барқ урадир одамийлик кўнгли бирла кўзида
Ҳам диёнат ҳислари кўнглида маҳкам бўлур.

Сўзлари доим дилингни ёритур мисли чароғ,
Ушбу ёруғлик сенга бир умр ҳамдам бўлур.

Йўқ эрур оламда меҳру оқибатдек тўтиё
Оқибати йўқ кишилар демагил одам бўлур.

Мансабинг битса агарда, кетса қўлдан
омадинг
Жўра-ю, ёронларинг ҳам бора бора кам
бўлур.

Узгалардан хуш каломинг тутмагил асло
дариг
Дейдилар: ширин сухан ҳам дардлара
малҳам бўлур.

Дўсту ёрлар келмаса йўқлаб Охунжон,
ранжима,
Суҳбати жонону сирдош дафтари қалам
бўлур.

ТОЛЕИМ ЮЛДУЗИ

Толейм юлдузи чақнади ногоҳ:
Келди ҳузуримга порлаб гўзал моҳ!
Э, кўнгил, муродга энди етибсан
Шул махваш кўнглини этиб истилоҳ.
Мени остонидан ўткарди, шукр,
Муҳаббат аталмиш мўътабар даргоҳ!
Бу қаср мен учун энг олий ҳилқат,
Унинг остонасин тутгум қароргоҳ!
Умр йўлларида, э, мақваш, сенга
То абад бўлгумдир ҳамдаму ҳамроҳ.
Хар нафас қонингда бўлмоқ онгимдир
Сендан айру йўлга киргувчи — гумроҳ..
Сенга садоқатим этай намоеън
Оёқинг остини айлаб саждагоҳ.
Не десаиғ Охунжон фармонингга шай:
Сен — унга ҳукмдор, ул сенга сипоҳ..

ЎЗБЕК ЭЛИН АЁЛИ

Кўзлари ўтли-чўғли,
Оламга бёқар суқли,
Қаторда қизу ўғли
Ҳам ифбатли, ҳаёли,
Ўзбек элин аёли.

Заҳматкаш бола ёшдан
Берган сабру бардошдан,
Бошлари бўлсин тошдан,
Топилмайди мисоли
Ўзбек элин аёли.

Уйи доим безоғлик,
Дастурхони тузоғлик,
Элга тилаги соғлик,
Ҳар бир сўзи маъноли
Ўзбек элини аёли.

Ҳасан-Ҳусанлар қатор
Қизлари сулув, дилдор,
Олдинда кўп тўйлар бор..
Доим ширин ҳаёлли
Ўзбек элини аёли.

Қўллари кўрмасин дард
Ол юзи бўлмасин зард
Уни ранжитган -номард!
Ҳалолларнинг ҳалолли
Ўзбек элини аёли.

Хонадонига чироқ
Кўнгли мусаффо-ю оқ
Тақиб олсини кўзмунчоқ
Фарзандида ҳаёли
Ўзбек элини аёли.

Билмоқ бўлсангиз зотин
Момоси — Анбар отин!
Дилида Тангри ёди
Садоқатнинг тимсоли
Ўзбек элини аёли.

ЭГАМНИНГ БИР БАНДАСИ

Надомат чекмагай ҳеч, эгам деган бандаси,
Малҳам эрса ҳар сўзи, шифодир ҳар хандаси.
Боши берк кўчалардан шўрлик боши чиқмагай
Ҳар ким ота онасин бўлса гар арзандаси.

Енгил йўлларга киши кўнглида майл сезса,
Ҳар мақомга ўйнатур шаўтон чармандаси.
Шармисорликдан ёмон инсон учун йўқ нуқсон,
Юртинг саки бўл, лекин, бўлмагин
шармандаси.

Лочину шуқор бўлиб уч самолар бағрида
Ҳай-ҳай, бўлмагин асло қалхату даррандаси.
Илону чаёнлардан сесканадир одамзод
Ва ле, чаёндан мудҳиш одамнинг газандаси!
Бошинг кўкка етса-да, ҳаволазма, Охунжон,
Бил ўзингни эгамнинг шикаста бир бандаси.

МЕНДА КЎЗЛАРИНГНИНГ НИМА ҚАСДИ БОР...

Чақмоқ кўзларингни кўриб ногаҳон,
Нетайким, бошланди гулгулаи жон,
Энди бу чақмоқлар қўярми омон,
Менда кўзларингни нима қасди бор?
Бу кўзлар жонингни оламан дейди,
Мен сенинг хушхоринг бўламан дейди,
Истасам ҳар куйга соламан дейди,
Менда кўзларингни нима қасди бор?
Улар оромимдан аюрди мени,
Юрар йўлларимдан қаяурди мени,
Дўзах азобига буюрди мени,
Менда кўзларингни нима қасди бор?
Кўзларинг доимо иддао қилар,
Яна не зулмни муддао қилар?
Бир жафо каммиди, юз жафо қилар,
Менда кўзларингни нима қасди бор?
Улар борлигимни ёндириб бўлди,
Кўксимда туйғулар ундириб бўлди,

Ҳар не фармонига кўндириб бўлди,
Яна кўзларингни нима қасди бор?
Кўзларинг қаърида истиғно кўрдим,
Бизни кўзга илмас бир маъно кўрдим,
Яна макрли бир таманно кўрдим,
Менда кўзларингни нима қасди бор?

Қ У Р И Н М А С

Минг сулув ҳам сендек жонон кўринмас,
Кўзингдек кўзлари жайрон кўринмас.
Наргизинг ҳажрида ўртаниб ёнган
Манингдек вола-ю ҳайрон кўринмас.
«Шул моҳ маним моҳим» дерман-у, аммо,
Васлингга стишмоқ осон кўринмас.
Умидлар учқунин ёқсанг ҳам гоҳо
Жабру ситамингга поён кўринмас.
Лаълингдан минг бора эҳсон ўтинсам
Ажабким, бир бора эҳсон кўринмас.
Ширин ҳаёл ичра юрарман, балким,
Дунёда мандайин подои кўринмас.
Муҳаббат барчани ўргатай, аммо
Ҳеч ким Охунжондай сўзон кўринмас.

ДЎСТНИ ЙИЛЛАР КЎРСАТАР...

Қил шукрлар, андак озор ғам эмас,
Пашшани фил қилса ким одам эмас.
Мингни юлқиб, бирни эҳсон этибон
Кўкрагига ургучи хотам эмас.
Бир илинж бирла сени дўст тутса ким
Сенга маслакдош эмас, ҳамдам эмас!
Тили бошқа, дили бошқа кимсалар
Онтлар ичса ҳам сенга марҳам эмас.

Дўст киму кимлар ганим, билмоқ қийин
Дўстни йиллар кўрсатар, ҳакам эмас.
Кимки ҳақғўй, кимниким кўнгли расо
Бу ёруғ дунёда боши ҳам эмас.
Билҳамдиллоҳки, Охунжон, меҳр ила
Сенга ҳам боққан нигоҳлар кам эмас.

Э, Ф А Л А К . . .

Не сабаб истаklarим инкор қилдинг э, фалак,
Бунча зулминг ўткариб, сангсор қилдинг э,
фалак.

Минг ўтинч айлаб сенга этгил саодатманд
десам

Ёғдириб қаҳринг тошин абгор қилдинг э,
фалак.

Ғайрилар олдида мулзам юрмагимдан
хўб ўлим.

Неча ағёр олдида ночор қилдинг э,
фалак.

Яхши киму ким ёвуз, асло фарқлай олмадинг,
Оқил аҳлини ҳамиша хор қилдинг э, фалак!
Оҳу зорларга қулоқ тутмайин, терс айланиб
Қайдаги зоғу зоғонни сор қилдинг э, фалак.
Толеним айлаб негун, маҳзун этдинг ва яна,
Бўйнима зулминг тошин зуннор қилдинг э,
фалак.

Ки, Охунжон жонидан ўтказиб қаҳринг тифин
Норасо эрканлигинг ошкор қилдинг э, фалак.

Б О Р

Бу дунёда ойдан ҳам хушсуратроқ моҳлар
бор,
Ул моҳларнинг ҳажрида ошиқ чеккан оҳлар
бор.

Мақсуд сари интилсанг, говлар бўлгуси
пайдо,
Э, одамзод, йўлингда неча-неча чоҳлар бор.
Турфа ўзи бу олам, турфадир одамзод ҳам
Кўрган кунинг таъқибга олгучи нигоҳлар бор.
Ҳар қадамда шайтон ин қурмиш дея ўкинма,
Сени ҳар дам қўллаган азиз қиблагоҳлар бор.
Ғайри-ла суҳбат қурма, иймоидан айру юрма,
Яхши тилакларингга бошлагувчи роҳлар бор.
Олам паришон эрса, бор сабаб э, жўралар,
Носоз йўлни танлаган нодону гумроҳлар бор.
Орзуинг ушалмаса ўкинмагил, Охунжон,
Бу дунёдан армонда кетган ҳатто шоҳлар
бор..

СЕН ОНАЛАР ДУОСИНИ ОЛ...

Бу дунёнинг ҳилқати аёл,
Маъно бирла ҳикмати аёл,
Одамзодга тилаги — иқбол,
Кўрмай десанг умрингда завол,
Сен оналар дуосини ол.

Аёл жони қирқта деган зот
Унинг бахтин айлагай барбод,
Бу қандайин қабоҳат, ҳайҳот!
Кўрмай десанг умрингда завол,
Сен оналар дуосини ол.

Гувоҳ эрур замин — замонлар:
Аёлга бош эгмиш султонлар,
Қаттиқ сўзлар унга нодонлар
Кўрмай десанг умрингда завол,
Сен оналар дуосини ол.

Қадам боссанг балки титрар ер,
Хайиқадир балки сендан шер
Битта сўзга лекин, қулоқ бер,
Кўрмай десанг умрингда завол,
Сен оналар дуосини ол.

Фаришта ҳам аёл сиймодир,
Бир жонига минг меҳр жодир,
Уйу фикри вафо, ҳаёдир.
Кўрмай десанг умрингда завол,
Сен оналар дуосини ол.

Иигит бўлсанг, ўлимдан қўрқма,
Таъқиблардан, зулмдан қўрқма,
Бўхтоңчилар тилидан қўрқма,
Кўрмай десанг умрингда завол,
Сен оналар дуосини ол.

Аёл-она, мушфиқи зордир,
Аёл-сингил, вафоли ёрдир,
Вафодорга вафоси бордир,
Кўрмай десанг умрингда завол,
Сен оналар дуосини ол.

Б У Л А Д И Р С А Н

Ҳирс бирла магар бойликка мафтун
бўладирсан—
Куфрона неча ишларга маҳкум бўладирсан.
Ағёрни дўсту-дўстни ганим этгай зар ишқи
Ўз қавмингни-да хўрлабон мамнун
бўладирсан.
Шайтоний бўлур нағмалари олтин,
кумушнинг,

Уйнаб созига бир умр маймун бўладирсан.
Лаълу дури мўл кимсаларнинг ҳоли на
кечди?

Ким дер: «Дунёга зар ила устун бўладирсан».
Гар олтин сени этса асир басир-да, айлар,
Иймондан буриб юзингни бедин бўладирсан.
Парча нон топиб ҳуррам ўлур гадо, вале, сен
Қўйнингда тўла зар ила забун бўладирсан!
Олтин, гуҳаринг вафосидан восвоси кўпдир,
Оёқинг чўзиб, ҳажрида беун бўладирсан..
Олам саҳнида турфа ўйин бисёр, Охунжон,
Дунё ишидан қўй, бунча дилхун бўладирсан.

МУҲАББАТ

Умри битиб ҳатто тоғлар нурарлар,
Қимматин йўқотар олтину зарлар,
Уммонлар ҳам бир кун қуриб битарлар,
Аммо сен қоларсан абадул-абад,
муҳаббат!

Етти иқлимда ҳам бирсан, бирдексан,
Поксан, дунёдаги ноёб дурдексан,
Ҳур ҳурмас, наздимда ўзинг ҳурдексан,
Фақат сен яшарсан абадул-абад,
муҳаббат!

Ҳуррам онларинг кам, доим бўзларсан,
Доим бўзлаб-бўзлаб нажот изларсан,
Дорнинг остида ҳам ростин сўзларсан,
Шул сабаб яшарсан абадул-абад,
муҳаббат!

Сен нурсан, ҳаётсан, камёб саодат,
Вале томирингда оқар шижоат,
Уринингни олмасин асло қабоҳат,
То инсон бор экан яшарсан абад,

муҳаббат!

Сенинг тавсифингни битар Охунжон,
Узга юмушларни нетар Охунжон,
Дунёдан сени деб ўтар Охунжон,
Кўксимда яшарсан абадул абад,

муҳаббат!

ҲАР СУЗИ БОЛ ЭКАН

Ширинсухан ул санамнинг ҳар сўзи бол экан,
Оқилаю дилбар экан, соҳибжамол экан.
Оламаро назоқатнинг танҳо соҳиби
Боқишлари оромижон, қоши ҳилол экан.
Хусн баҳсини қилмасинлар соҳибжамоллар
Латофатда бул париваш офтобмисол экан.
Истиқомат мазгилингни сўзла деб юрманг,
Бул саволлар ул санамга малол-малол экан.
Сайқал бериб сайр этса чаманзарларга,
Ҳайрат билан дерсиз уни «гулга тимсол
экан...»

Таназзуллар топдим дея шамшод чекар оҳ,
Санам қаддин олдида ул афтодаҳол экан.
Асир бўлиб ширин-ширин такадлумига
Вожабким, андалиб ҳам қошинда лол экан.
Гарчанд унинг васлин тилаб ёндинг,

Охунжон,

Армонлару орзуларинг вале, хаёл экан.
Арзу ҳолинг елга кетгай, қулоқ тутмагай,
Ул шундайин кўнгли қаттиқ соҳибжамол

экан!

ГҮЗАЛЛАР

Кўзларин шаҳло қилиб
Қошларини ё қилиб,
Куйдириб адо қилиб
Юрак-бағринг эзарлар
Офтобдек бу гўзаллар.
Шўх кўзларин учида
Сирли имо қиларлар,
Асир айлаб, сени — ер
Узни само қиларлар,
Маккора бу гўзаллар!
Суймасанг суйдиришда
Куймасанг куйдиришда
Жонингдан тўйдиришда
Бир-биридан ўзарлар
Бу маккора гўзаллар.
Қаро қошлар камондир
Ваъдалари ёлғондир,
Ёлғонларга нионган
Ошиқ ҳоли ёмондир.
Кўзларини сузарлар,
Оромингни бузарлар,
Сўнг ҳасратда ёндираб
Бу қандоқ гап, гўзаллар?
Жонни этсанг-да нисор
Кўзларига илмаслар,
Ошиқни айлаб бемор
Давосини қилмаслар.
Кўзларини сузарлар
Оромингни бузарлар,
Айтингчи, шу ишингиз
Инсофданми, гўзаллар?
Кўзингдан қочирмасанг,

Кўзин-да очирмасанг,
Меҳр билан чирмасанг
Бир инсофга келарлар
Офатижон гўзаллар!

БҮСТОН ВАТАНИМ БОР

Бўстонлар аро тенги йўқ бўстон Ватаним
бор,
Кўрку-жамоли тилларда дoston Ватаним бор.
Офтоб ҳам унга термулар ҳар тонг ошиқона,
Офтоб чехрани, офтобга ошён Ватаним бор!
Бу юртда ҳамма тинчлик ишин посбони
дерман,
Бош узра мудом бўлсин тоза осмони дерман,
Сидқи дил ила ижод этиш армони дерман.
Тинчлик ишига то абад сарбон Ватаним бор!
Жонон қизларин мадҳин этиб суқсур
дегайлар.
Саодати-ю, толеидан масрур дегайлар.
Уғлонларини лочинмисол учқур дегайлар,
Ҳар бир йигити Рустаму дoston Ватаним
бор!
Ўзбек элининг собитқадам эрлари бордир,
Бургутлари бор, лочинлари, шерлари
бордир,
Кўкракларида юрт ишқидек дурлари бордир
Мардлар маскани ҳур Ўзбекистон Ватаним
бор!

НА ЭДИ ЁМОНЛИГИМ?

Сезгир қизлар ичида
Энг сезгир қиз боласан,
Унда нега севгимни
Билмасликка оласан?
Э, ширин забонлигим,
Ё борми ёмонлигим?
Тенгу тўшларим аро
Ҳамманинг ўз ёри бор,
Мен сени ёрим десам,
Доим дерсан: нари бор!
Э, қоши камонлигим,
Борми бир ёмонлигим?
Мен сенга меҳр қўйдим,
Меҳринг кўнгилдан кетмас.
Бағримни яро этма,
Севги яроси битмас.
Э, қоши камонлигим,
Не ўзи ёмонлигим?
Атрофингда сабодай
Тинмай эссам ёмонми?
Шабодадай шивирлаб
Ёрим, десам ёмонми?
Э, қоши камонлигим
Шумиди ёмонлигим?
Зулм қилдинг бунчалар
Кулармисан ҳолимга?
Оҳларимга етмасанг
Қоларсан уволимга.
Э, қоши камонлигим
Не ўзи ёмонлигим?
Сабримни синайберма
Тоқатларим тугади,

Ситамларинг бир кунин
Қоматимни букади.
Э, қоши камонлигим
На ўзи ёмонлигим?

МУҲАББАТДЕК БАХТ БОРМИ

Бу оламда муҳаббат тахти каби тахт борми
Маҳбубанг сочларини силаш каби бахт
борми?
Муҳаббат бодасидан сархуш бўлмаган
ким бор,
Ёр бирла кечган ондан ортиқроқ фарах
борми?
Муҳаббатни лаълу дур билан ўлчар
гумроҳлар,
Инсон туйғуларига айтинг, дўстлар, нарх
борми?
Муҳаббат азал-абад завол билмас чинордир
Муҳаббат дарахтидек барҳаёт дарахт борми?
Муҳаббат шиддат ато этар ҳар бир инсонга,
Ошиқлар шиддатидек шиддат ила шахд
борми?
Ошиқ аҳлини одатини русум этмоқ айб эмас,
Шул сўзлардек Охунжон, сухани барҳақ
борми?

МУҚАРРАР

Тонглар отар, ортидан кун ботмоғи муқаррар,
Кунлар тунга ўрнини бўшатмоғи муқаррар.
Одам бошин тош дерлар, вале, долғали
даврон
Метиндек қояни ҳам ушатмоғи муқаррар.

Туғилиш тонг отишдир, қазо қуёш ботишдир,
Инсон бир кун оёғин узатмоғи муқаррар.
Кимларнингдир қаддини букканингдан

қувонма,

Бир кун сани ҳам кимдир бўзлатмоғи
муқаррар.

Қирар бўлсанг ногаҳон сен роҳи норасога
Қисматинг бад феълингин тузатмоғи

муқаррар.

То бор экан танда жон ўзингдан қолма, инсон,
Чунки биров бериб нон, кесатмоғи муқаррар.
Омон бўлса Охунжон шукур дея субҳи шом
Умрини ашъор билан безатмоғи муқаррар.

УШАЛ ҲУМОНИ

Ногаҳон кўриб ул ҳурилиқони,
Гўзаллик қошида тутдим яқони,
Ҳуммор кўзлари-ю лола юзлари
Узида жам этмиш эди ҳаёни.
Лаблари ранг бермиш қирмиз чечакка
Тирноғи лол этар дерман, хинони.
Офтобдай кўзларин яширди меида
Куйдирмайини дея бир бедавони.
Димоғимга жонбахш уфорлар келди.
Нафаси муаттар этмиш сабони..
Гулруҳсор санамлар бисёр жаҳонда
Ва ле, кўнглим деюр шул дилрабони.
Дилни ёндиргучи жамолин кўрдим,
Кани, кўрсам ундан энди вафони.
Мен уни бахт қуши билдим, э раббим,
Бошимга кўндиргил ўшал хумони!
Ушал соҳибҳусн париваш учун
Садқа Охунжоннинг жону-жаҳони.

СЕНИ ТОМОШО ҚИЛСИН

Минг суқ билан қуёш ҳам сени томоша
қилсин,
Шамшод қадди бўлиб ҳам сени томоша
қилсин.
Кўзингга боқиб юлдуз хазин-хазин милтираб,
«Қошингда мен, — дея шаъм», сени томоша
қилсин.
Қирмиз юзингга монанд қирмизлана
олмайин,
Лола кўксида алам, сени томоша қилсин.
Сени бунёд этаркан якто ҳолиқи олам,
Дея ноёб дурдонам, сени томоша қилсин.
Маи-ман деган санамлар ҳуснин кўз-кўз
этмасин,
Барн бўлиб жамул жам сени томоша қилсин.
Гўзалларнинг гўзали ёлғизу якто бўлур,
Демакким, бутун олам сени томоша қилсин.
Сен санамнинг номини эъзоз этиб Охунжон
Васлинг тилаб дамодам сени томоша қилсин.

Й У Қ Э С А

Қим егур мақсудига сабру қаноат йўқ эса,
Дўст қандай дўст эрур унда садоқат йўқ эса,
Кезмас эрди тожу тахтдан айру шоҳлар
дарбадар,
Қин, адоват йўқ эса, гафлат, хиёнат йўқ эса.
Топмагай эрди тасалло омадталаб элу улус
Гар жаҳонда бахт деган кўҳна ривоят йўқ эса.
Ранги зарду боши ҳам бўлмас жаҳонда ҳеч
киши
Кўксида ҳасрат ила оҳу надомат йўқ эса,

Зоғлигича қолгуси зоғ, асло булбул бўлмагай,
Унга гулзору чаманзор ошиён бўлган билан.
Лочину шунқору бургут ўрнидир арзи само,
Шабпарак шунқор бўлолмас, жавлон бўлган
билан.

Бадниятнинг нияти — бад, кутманг ундан
яхшилиқ,
Қошингизда дўстман деб намоён бўлган
билан!

Дўстлар, ҳар кимсани ҳудди ганимдек
билмангиз,
Сўзи талху тили тигдай беомон бўлган билан.

АЁЛ ТАБАССУМ ҚИЛСА

Дерман: эригай тошлар аёл табассум қилса,
Булбуллар хониш бошлар аёл табассум
қилса.

Офтоб оташи сўниб бу табассум олдида,
Хира, тортар қуёшлар аёл табассум қилса,
Унинг кулгуларидек малҳам йўқ бу жаҳонда
Тинар кўздаги ёшлар аёл табассум қилса.
Энг қаттол аёзларнинг самардир гарчи муз,
Музлар-да эрий бошлар аёл табассум қилса.
Ҳайратдаман: кулгу ҳам шунча жонбахш
бўлурми,

Ғоз ўлур эгик бошлар аёл табассум қилса.
Бу чароғон кулгуни ифшо эта олмай дол
Мусаввиру наққошлар аёл табассум қилса.
Қаламу қоғозларин тарк этса-да Охунжон.
Қайтадан ғазал бошлар аёл табассум қилса.

ЕР ҲАҚИДА ҚУШИҚ

Қорами,
Қўнғирми,
Сарикми,
Кулранг,
Бари бир инсонни боққан тупроқсан.
Дунёда нимаки муқаддас бўлса,
Узинг барчасидан муқаддасроқсан!

Бомбалар зарбидан гуриллаб ёниб,
Гоҳо айлансанг да қурумга, кулга,
Бут этиб келасан одамзот нонин,
Инсон тириклигин олиб кафилга!

Шунданми, қўллари осмонга етиб,
Ҳаттоки, ойни ҳам этса-да макон,
Аммо дил меҳрини ошкора этиб
Сенга эгилгани эгилган инсон..

ДУСТЛАРИМ УНЧАЛИК КЎП ЭМАС

Дўстларим унчалик кўп эмас,
Эҳтимол, бештадир, тўрттадир.
Аммо биз бир тану бир нафас,
Гусса ҳам, шодлик ҳам ўртада.

Бўғзимдан тутса гоҳ ранжу ғам,
Ҳар ёққа ташласам ўзимни,
Қалбимга малҳамдек қўярлар
Саботу сабрни, тўзимни.

Дўстларим унчалик кўп эмас,
Бори ҳам соддадир, мўминдир.
Аmmo «оҳ» дедимми, бўлди, бас,
Бари жон тикмоққа аминдир!

Тақдирдан ўтиниб тилайман:
Дўстлардан йўлимни қайирма.
Дўстларим унчалик кўп эмас,
Ва лекин боридан айирма!

ТАФАККУРГА ДЕГАНЛАРИМ

Шиддатда чақинни доғда қолдириб
Инсон тафаккури учар тиккага.
У борар фалакнинг қаърига кириб,
Ўтказар ҳукмини Галактикага!

Чорлайберар тинмай фазо ҳам уни,
Наҳот, инсон ҳушин олмиш самоват?
Чоғи, унутдими замин ишини,
Самога талпинар одамлар фақат...

Само бу — орзудир, замин — тириклик,
Заминда битади заминдаги кор.
Кимки қадам босса, кўкка боқиб тик
Юрган йўлларида қоқилмоғи бор!

Оёқ остига ҳам боқиб қўй, инсон,
Сен ҳам заминга туш бирров, тафаккур,
Йўқ бўлди кўп нарса ерда бенишон,
Ерда наҳрларнинг жон беришин кўр...

Кел, фалак ишларин нари сур бир дам,
Ўзбек аёлига тут андак қулоқ.
У сендан тилайди дардига малҳам:
«Дунёга мукамал келсин чақалоқ!»

Пастроқ туш, айтайин яна битта гаф
(Ахир, олгансан-ку ривож ҳаддини!)
Дўзахий ишини этиб бартароф,
Тиклаб қўй «алпқомат» деҳқон қаддини!

Кундаков қилинган боғлар ўрнин кўр,
Деҳқон ҳолин сўра юриб ёнма-ён.
Сен унинг жонига андак оро кир,
Шиор билан тўкис бўлмас дастурхон..

Инсон яшар бу кун бот-бот тутақиб,
Турфа машмашадан асаби толар.
Кучингни сўрмасин ҳадеб, ютоқиб,
Осмон ишларию турфа бомбалар!

Орол бўйларига кел фурсат топиб,
Сенга қисматидан сўзласин баҳр.
Мана, кўр пишқирган уммон ўрнида
Пайдо бўлаётир... Саҳрои Кабир!

Бу Саҳрои Кабир

«Баҳр қаърида

Қолиб кетган дардман, ноламан, дейди.
Ҳей, одам боласи, ҳали бошингга
Қиёмат кунини соламан», дейди..

Замин талашиниб дўсту қардошлар,
Совуқ тигларини суғирди қиндан.
Жаҳолат тантана қилар,

одамзод,

Йўли айри тушса, эй зако, сендан!

Ўрласанг ўрлайвер кўкка, тафаккур.
Майли, учқур бўлсанг яшинлардан ҳам.
Замин ишларини аммо, ўйлаб кўр,
Э, инсон закоси, э, қодир ҳакам!

И Н С О Н

Одамзод маймундан таралган эмиш,
Тавба, ҳақиқатми бу ё афсона?
Бундай майда гаплар кимга келар хуш,
Одамзод — маймундан...
Наҳот? Инсон-а?

Сен, асли энг буюк хилқатсан, инсон,
Насабинг маймунга тақамоқ — бекор.
Ақлинг қаршисида қолиб лол-ҳайрон,
Идрокинг олдида топинмоқ даркор!

Мен-ку, сўзламасман тарихинг бошдан,
Бир хаёл ўйимдан кетмайди аммо.
Сен олов кашф этиб бир чақмоқ тошдан,
Ундан

атом ГЭСлар яратган даҳо!

Буюк тафаккурни қайдан олдинг, хўш,
Бу кун камолингга йўқ асло тараф.
Тоғларни қўзғотиш, дарёни буриш
Сен учун мисоли қарс ургандай гап!

Бу кун шиддатингни кўрсами мозий,
Юксалиш шу қадар бўлурми, ҳайҳот!—
Дея, қисматидан бўлиб норози,
— Гафлатда ўтдим!— деб соларди фарёд.

Учқур ўйларингда яшинвор шиддат,
Сени элтаётир ҳамон тиккага.
Бу кун само бўлиб йўлингда бекат,
Нигоҳингни тикиб Галактикага —
Сўзла, бу кун нени ўйларсан, инсон,
Сўзла, кўксинг ичра не сирлар пинҳон?

Космос-посмос, майли,

Галактика ҳам,

Улар кўнглимизга сиққан, сиғади.

Аммо, нима дейсан, ўсса дам бадам

Атому водород бомба луғати?

Ҳа, шундан асабий сесканар жаҳон,

Сўзла, кўксинг ичра не сир бор, инсон?

Газету эфирда фақат васваса.

«Биринчи зарб уриш!»

«Энг қулай имкон...»

Аввал донишликда солиб овоза,

Наҳот йўл тутарсан телбалик томон?!
Ўзи, кўксинг ичра не сирлар пинҳон,

Сўзла, нималарни ўйларсан, инсон?

Тўғарак столлар, мураккаб ваъзлар...

Аммо замирида даҳшатли маъно.

Мағзини чақсанг, худди тўрт кўзлаб

Тикилиб тургандай туюлар фано!

Наҳот, ловулласа оловда жаҳон,

Ўзи, кўксинг ичра не сир бор, инсон?

Чинни кабутарлар учган ҳавода

Наҳот, вабо ташиб «Першинг»лар учса?

Наҳот, планета ўт ичра додлаб

Ушал Хиросима кунига тушса?

Наҳотки, ақлингдан озарсан, инсон.

Наҳот, ўзингга гўр қазарсан, инсон?

Қани, куйлаб юрса элларнинг бари,

Қани, терлаб-пишиб доғлар уйишса.

Аммо, алам қилар Ернинг меҳвари

Бомбалар юкидан толса, майишса...

Баъзан қилмишигдан дегим келар дод,

Нималар қияпсан, ўзи одамзод?

...Қаранг-а,

маймундан таралмиш инсон,
Сўнг найза ясашни ўрганмиш тошдан,
Ҳазир бўл, қайтмасин ўшал жараён.
Қўрма у кунларни сен қайта бошдан.
Ўзингни оловга урмагил, инсон,
Маймундан бошланиб юрмагил, инсон!

УРИБ ТУРСА ЮРАГИМ

Умидим кўп менинг дунёдан,
Туюлади умрим боқийдай.
Гоҳ гўдакдай ўй сургум содда
Келажакнинг иштиёқида.
Ушаларди жами тилагим,
Шундай уриб турсанг, юрагим!

Илиқ сўзлар, илиқ нигоҳлар
Ҳисларимни қанотлантирар.
Қалб аталмиш сахий булоқлар
Менинг ташна дилим қондираар.
Шулар бўлур доим тирагим
Шундай уриб турсанг, юрагим!

Гоҳи хуррам, гоҳ бўлиб маҳзун
Поёнладим, мана, ёшликни.
Рости, камроқ эшитдим таҳсин,
Қувиб солдим лекин ғашликни.
Тоғдек турар эди кўкрагим —
Шундай уриб турсанг, юрагим!

Англаганман: ҳаёт дегани
Гоҳ бош силаш, гоҳи курашдир.
Атри ҳам бор, бордир тикани,
Гоҳ гуркираш, гоҳ у нурашдир..
На танг қолгум мен, на нурагум —
Шундай уриб турсанг, юрагим!

Аmmo дунё севги ва нафрат —
Ҳиссин гўё менда жамлаган:
Ялангланган шамширдай шайман
Тубанликка қарши ҳамлага!
Тегмас эди ерга курагим —
Шундай уриб турсанг, юрагим!

Йўқ, алпмасман, лекин элимни
Битта ўғлончалик суйганман.
Кўкрагимга урмай кўлимни,
Жонни унга тикиб қўйганман!
Доим бўлур юртга керагим —
Уриб турсанг, агар, юрагим!

АРТИБ ҚУЯЙ ЕШИНГНИ

Йиғлаган гўдакни кўриб қолсам ногоҳ
Жимирлаб кетади баданим.
Юрак этар мени бир нимадан огоҳ
Ўз-ўзидан тўхтар қадамим.

Нега йиғлаяпсан, менинг жажжи укам?
Эгиламан аста ёнида.
!...Ошнаси коптогин олиб қочган экан
(Копток болаларнинг жони-да!).

Шунга йиғладингми, вой полвон-эй, дейман,
Охиста артаман кўзини.
Йиғими! Йиғини, укам, мен кўрганман,
Терс айласин йиғи юзини!

Қирғинбарот бўлган,
ундан бехабарсан,
Билмайсан у нима эканин.

Жажжи юракларга солар эди ларза
Бир хабар...
«Қорахат» дегани!

У кирган ҳар уйни макон этди қайғу,
Заққум берди, дилни тифлатди.
Бутун бир мамлакат болаларини у
Ялписига зор-зор йиғлатди!

У кунлар даҳшати хотирадан ўчмас,
Сўзлаш билан бўлмас адоғи.
Уруш учун қанча керак бўлса кўз ёш
Уни бизлар тўкканмиз чоғи!

!...Қоптогингни олиб қочибди-да ошнанг!
Парво қилма, кўтар бошингни.
Кулар экансан-ку. Шошма, укам, шошма,
Аввал артиб қўяй ёшингни!

ҚОРА НОН ҲАҚИДА ҚУШИҚ

Магазин олдида турар бир одам,
Бесабр одимлар у ён, гоҳ бу ён.
Бош чайқаб, ғудраниб сўзлаб дам-бадам,
Нон кутиб турибди.

Қора нон...

Тахта катакларда нонлар тахлами,
Қи, унинг хилларин кам кўрган жаҳон.
Гўё билмагандай буларнинг таъмин
Қора нон керак, — дер, — қора нон!

Дўкон гуркирайди нонлар буйидан,
Аммо у айтганин кутади ҳамон.
Сезаман, шу ўйлар кетмас ўйидан:
Қора нон,
Қора нон,
Қора нон...

Қисирлатиб узун бармоқларини
Нон дўкони ичра кезинар сипо.
Дейдики:

— Ношукур деманг, йўқ, иним,
Қора нон дардимга малҳам. Ҳа, шифо!

Қора нон — шифо дер. Бунин билганман!
Гитлер бошлаганда қирғину қирон.
Бизни ҳам ажалдан асраган омон
Шу қора нон эди...

Қора нон!

Анжирной нон дердик...

Анжирнон дердик.

Бергандай бўларди мисоли бол тот,
Лунжни қабартириб, ютоқиб ердик,
Тишлами берарди умр ва ҳаёт!

Анжирной нон дердик,

Кутиб улушни

Тишни тишга қўйиб қилардик тоқат.
Лаънатлаб шу кўйга солган урушни
Навбатда турарди бутун мамлакат!

Ортда қолиб кетди у қирғинбарот,
Ўтдик жанг-жадалдан голибу омон.

Бўронлар жонига айласалар қасд,
Остин-устун қилса гар ҳамма ёқни,
У тагу туги-ла қўпорилар, рост,
Шунда ҳам...

Оғушдан қўймас тупроқни.

Менга дарахтларнинг ушбу хислати
Юртсевар элимнинг умрин эслатди!

Ю Р А К

Кўзлар равшан кўрар ёруғ дупёни,
Тиллар баён этар ҳаёт тотини...
Таърифлаш шарт бўлса ҳар бир аъзони
Мадҳ этгум мен юрак садоқатини!

Жаҳон шодлиги ҳам унга сиғади,
Дош берар гар эса минг мусибат, ғам.
Шунчалар ғам тушса, букилиб қадди
Узала тушарди, эҳтимол, фил ҳам!

Инсонлик шаъни гар этилса таҳқир,
Шаксиз рози бўлиб ҳатто ўлимга,
Ё ҳаёт, ё мамот дея у кескир —
Пўлат дудамани тутар қўлингга!

Ҳар бир дук-дукида, ҳар бир зарбида
Канча эзгу ҳис ва туйғу пинҳондир.
Не-не истак жўшиб чиқмас қаъридан
Унда қанча армон, қайғу пинҳондир...

Шу кўй йиллар кечар,

сочга қўнар оқ,

Етмишга етганда маълум ҳолимиз...
Шунда ҳам «юракнинг мазаси йўқроқ»
Дея ундан тағин нолиймиз...

УЗБЕК И С Т О Н Б У!

Ўзбекистонда туғилишнинг кўп-
лигидан талвасага тушаётган
арбоблар ҳам бор.

Тўхтанг,

қулоқ солинг менга, ҳой, ўртоқ!

Шу гапни гапирган сизмисиз?

Наҳот?!

Афтидан,

сиз биздан экансиз йироқ,

Фикру ўйингиз ҳам бу заминга ёт!

Демак, ўзгаларга насиб этмасин,

Мана, сиз ютоқиб симирган ҳаво,

Демак, сизга бўлсин,

бир сизга бўлсин

Гўзаллик, ҳаловат, муҳаббат, наво...

Сиз яйраб, солланиб юрган шу замин

Келажак авлодга, демак, келмиш тор...

(Ким чекар бунчалар яна юрт ғамин,

Сиздаги фидолик яна кимда бор?)

«Фарзанд жонга тегди», демиш сизга ким?

Ўзбекдан бу садо чиқмас,

чиқмас, йўқ!

Бу — сизлар кашф этган янгича «илм»,

Бу — сизлар кашф этган энг мудҳиш

таъқиқ!!!

«Наҳот, ёғий устун келди,

маҳв бўлдики!

Энди мардлар эли қул бўлур наҳот?

Наҳот, яқсон бўлдики, тутдек тўкиллики?!

Топилмасми қилич ушлагудек зот?!»

Паришон кезиб у жанггоҳда танҳо,

Мурдалар олдида дермин чўкиб тиз:

«Сиз ҳалок бўлдингиз юрт дея, аммо,

Келажак олдида ёруғ юзингиз.

Сизлар қуладингиз чинордек,

лекин,

Томирингиз омон замин қаёрида!

Демак,

лак-лак чинор кўтаргуси қад

Шу замин,

шу она тупроқ бағрида!

Башорат қилурман:

ёғий бошида

Шамширдек беомон чақмоқ чақадир.

Чунки авлодларим томирларида

Эркесвар боболар қони оқадир!

Кимнинг жони ширин, у — қул,

у — маҳкум,

Сен қилич сермашдан толмагил, қўлим.

Жавоб бер:

атрофда кимлар бор, ҳой, ким?

Ғошти қолма, йўл ол жанггоҳга, элим!..»

...Ғошлар,

Муқаннани кўрдим тушимда...

* * *

Гоҳ чинор умрига қиламан хавас,
Қани, ёшим чинор ёшига тўлса..
Жон деб шунча умр кўрардим, фақат —
Нафас олмоқ ўзи яшамоқ бўлса!

* * *

Анжир емас эмиш битта «билимдон»,
Демишки, «ғижу биж ичи қурт экан».
Қўли соғ, тили соғ, жисму жонни соғ,
Аммо боёқишининг ақли мўрт экан!

* * *

Дўстлар, мени ҳадеб олманг ғазабга,
Танбеҳ бераверманг, деб: «Пастроқ тушгил»
Ахир, осмонлардан айтилган талга
Ерда туриб жавоб қилмоғим мушкул!

* * *

Биров шодумондир, бировнинг эса
Қўш муштдек бошида ғуссалар лак-лак.
Унсиз кўз ёшларга овоз битар бўлса,
Ларзали уввосдан тинмасди фалак.

* * *

— Қабристоннинг номи совуқ. Аммо,
таажжуб,
Ҳавоси кўп мусаффордир, бермоқ керак тан.
— Чунки бунда фисқу фасод ётмайди
бижғиб,
Елғиз ушбу маскан холи тухмат-
бўхтондан!..

* * *

Тансиқлашган соддадиллик фазилатин
авайла,
Ва соддадил бўлайин деб унинг жабрин
ҳам тортма.

Қанча кўзлар ҳар қадамда сени имтиҳон
айлар,
Уларга тик боқиш — журъат. Бу журъатни
йўқотма!

* * *

Онагинам кун, кун ора
Қулоғимдан бурайди,
Бураб туриб «Сенда қулоқ
Борми?» — дея сўрайди..

БИЗ БАРҲАЁТМИЗ!

Фарғонанинг Зодиён қишлоғидан урушга кетган неча кўлаб йигитлардан 301 киши гитлерчиларга қарши жангларда мардларча ҳалок бўлди. Аммо зодиёнликлар шаҳид бўлган ҳамқишлоқларини тирик, бизнинг сафимизда деб билимақдалар, уларга атаб 10 гектар янги боғ барпо этилди ва унга «Барҳаётлар боғи» деб ном берилди.

(Газетадан)

Тўғри гапирдингиз!

Биз — барҳаётмиз,

Гарчи ер остида ётар жисмимиз.

Тириклар ичида бормиз, ҳаётмиз,

Тириклар тилида янграб исмимиз!

Дунёга келиш бор,

ўлим ҳам барҳақ,

Аммо бизлар ўққа учганимиз йўқ.

Биз — ўша-ўшамиз, ёшу шўх, қувнок,

Ҳеч кимнинг дилидан ўчганимиз йўқ!

Қўлга милтиқ олдиқ ўсмирлик чоғда,
Суягимиз қотиб-қотмаган эди,
Одамни нишонга олиш қаёқда,
Ҳатто чумчуққа ўқ отмаган эдик...

Аmmo тикка кирдик оташга, ўтга,
Гов бўлдиқ фашизм деган ўлатга.
Жон ширин бўлса-да, боқмадик кетга,
Пўлат бўлиб қарши юрдик пўлатга!

Кечдик

глобусда қилдай тортилган
Асли пўртанали Волга, Одерни..
Тарих айланмасин дедик ортига,
Топтатмаймиз дедик эркни, қадрни!

Яшашдан, ҳаётдан ҳақдормиз, асли,
Умримиз беадад, йўқдир поёнлар.
Биз кўриб турибмиз ёру дўст васлин,
Бизларсиз ўтмагай тўйлар, айёмлар.

Биз ўлиб-тирилдик яна қайтадан,
Биз бормиз боғларнинг шовиллашида.
Биз бормиз йигирма ёшда қартайган,
Гусса букчайтирган она қошида!

Биз бормиз томирда қони гупурган
Ун саккиз ёшлилар нигоҳларида.
Биз бормиз борлиққа атир уфурган
Баҳор чечагида, гиёҳларида...

Биз бормиз гўдакнинг чақноқ кўзида,
Биз — халқнинг дилида.

Улим — бизга ёт.
Сира ўлмайдиган халқнинг ўзидай
Бизлар барҳаётмиз!
Бизлар барҳаёт!

* * *

«Орол қуримоқда...
Вой, шўрлик Орол!
Оролимиз...
Суви қолибди жиндай».
Айқирган баҳрнинг топинин завол
Жимгина кузатдик томошабиндай.

Дўстлар, бир орол бор Орол ёнида,
(Кетмишди долғасин донғи жаҳонга!)
Бу кун танглик ўтиб жони-жонидан
Урилар ўзимиз қурган тўғонга.

Она тили эрур бу жўшқин уммон,
Уни мавжлантирди Навоий, Турди...
Орол заволини кўргач сўнг тамом,
«Шўрлик тилим!» дея юрмагил, юртим!

УХЛАБ ЁТГАН ШЕРНИ УЙҒОТМАНГ

Ухлаб ётган шерни уйғотманг,
Йўқ, ташламавг олдиға ул-бул.
Тахкир-мазах билан сўз қотманг,
Тилингизни тийинг.

шу — маъқул!

Кенгликларнинг шоҳу султони
Қафас ичра мудраб ётса жим,
Дея кўрманг, «Совибди қони,
Туғабди», деб чиқарманг ҳукм.

Асли эди у довлардан дов,
Юрар эди эркин чарх уриб.
Уни хароб айлади алдов,
Уни хароб айлади фириб!

Ётар энди кўзи ним юмуқ,
Тутқунликлар жонидан ўтиб.
Юмуқ кўзда аммо ёнар чўғ,
Чўғ эмас у, интиқом ўти!

Титкиламанг хотиротини,
Қила кўрманг бўлар-бўлмас гап.
Агар минса ғазаб отини
Қафасларини ташлар парчалаб!

Ҳузур қилинг жимгина боқиб,
Боқинг шундоқ ёввош торттириб,
Ҳазил мазах қилиб ё нуқиб
Олманг бошга бало орттириб!
Кўрқинг-кўрқинг унинг қаҳридан,
Ҳазир бўлинг панжаларидан!

Уз ҳолига қўйинг сиз уни,
Сен нима-ю, нима деманг ер,
Бўлса ҳамки қафас тутқуни
Шерлигича қолаверар шер!

БИР УГИТ...

Яшин каби чақнаб юргил,
Бўрон бўлиб гувилла.
Майли, сув кеч, ўтга киргил,
Олов бўлиб ловилла!
Битта бўлур ёруғ олам,
Ширин жон ҳам биттадир.
Хоҳ минғирла, хоҳи куйла,
Умр шаксиз ўтадир.

Сен севарсан ҳашамларни,
Дур гавҳарни ҳойнақой?
Қувиб солгил аламларни,
Гар, уларни берсанг бой!
Дўст деганинг чиқса фаним,
Бардон бергил, чидагил,
Демак, алаф, сен чамандан
Танлаб узган битта гул...

Совурилса хонумонинг,
Кўз ёш килиб, солма дод,
Билсанг, агар бундоқ кунни
Кўп кўргандир одамзод.
Шу бир гапни тингла, лекин,
Шу бир йўлни ол сайлаб:
Борлигини асрай десанг,
Соғлигини авайла!

ТАЛХ

Дерлар:

«Ҳаёт гўзал! Ошу нон тўкин!
Сени ранжитмасин ҳар икир-чикир.

Арзимас парсага баҳс қилиш...

Оббо!

Кўрган кунларингга қилсанг-чи шукур!»

Аммо,

мен тақдири бўлар дейман талх
Қорни тўйганига шукур қилган халқ!
Жаҳон шоирлари ақлимни олди,
Пушкин ва Лермонтов,

Гёте ва Байрон...

Мен «она», «ота» деб сўзлаган тилда
Улар шеърлар ўқир бугун шўх, бийрон!
Эртанги кун кўп талх бўладир, талх,
Тўкис она тилин чала билган халқ!

Аломат битта гап,

Ҳинду доҳийсин

Роса таъриф этди жўшиб бир «доно».

Аммо лўқ этганча қолди у кўзин,

Ким бўлганди дея сўрсам Муқанно?

Бугуну эртаси талх бўлади, талх.

Аждоди кимлигин унут қилган халқ!

Қадимлардан қадим бу Шарқ замини

Сино, Улугбекни берди жаҳонга.

Буюк идрок,

ақл,

тенгсиз тафаккур

Шарқона алла-ла сингган-ку қонга!

Тақдири талх бўлур, бўлур жуда талх

Ўзга оҳангларда аллаланган халқ..

М О С Л А Ш У В

Дашном, минғирлашлар жонимга тегиб,

Қўл силтаб,

«Хайр, энди, — дедим, касбу кор».

Бир ошнам ачиниб, шийшиди секин:
— Гентак! Шаронтга мослашмоқ даркор!

Мослашиш...

Ох, мана, фалсафа!

Унинг

Доно калласига боқиб қолдим жим.
Ажабо, мен Эрон ёқларда унган
Аллақандай хурмо кўчатимидим?

Заранг дарахтими, зайтунмидим ё,
Оҳиста мослашсам ўзга иқлимга,
Бу ошнам нелар деб аврар, ажабо,
Унинг назарида ўхшайман кимга?

«Шаронтга мослаш»...

Демакки, унут

Нима эканини кураш, гурур, ор.
Ўнг бетингга урса, сўл бетингни тут,
Яна... ялтоқланиб туриш ҳам даркор!

Кулгим қистамоқда.

Бор бўл-е, дўстим,

Кўнглимни кўтардинг, аммо. Кўп яша!
Тўхтанг, тўхтанг! Бирдан эсимга тушди
Театрда бўлган битта томоша.

Бир актер шоҳ ролин қотирар эди,
Унга қарам эди замину фалак.
Гоҳ кулар, гоҳ эса қутурар эди.
Амрини кутарди ҳамма жонсарак.

Фармон берарди шоҳ, май ичар эди,
Шоҳона ўтарди кўнлари, хуллас.
Гўзал малакларни хўп қучар эди,
Сунбуллар бўйдан бўлар эди маст!

Амри вожиб эди. Шоҳ, ахир, шоҳ-да!
Роҳату гашт эди билгани фақат.
Сўнг билсам, саҳнанинг орти — нарёқда
Турар манаман, деб ўзга ҳақиқат:

Актер ечиб отди тилла камарин,
Пойида ётарди тилласоп шамшир.
У елпир ўзини тарқаб хумори,
Қайта ўзлигини топганди, ахир!

Министр ҳам бўлди саҳнада туриб,
(Қанча ҳамкасбларин қолдириб доғда)
Аммо, маза қилар, томоша тугаб,
Сўнгги трамвайга илашган чоғда!

Шоҳни ҳам ўйнаб у,

ўзгасини ҳам,

Лек унга кибр — ёт,

ёт — олқиш. шов-шув.

Ўзимда ўзимни кўрсам дер, фақат,
Аранг бир соатга етар мослашув...

Мен-чи?

На актерман, на кўзбойлагич,
Андак қув бўлсам ҳам эди бошқа гап.
Менга ўзлигимдан ўзга давлат — ҳеч!
Нечун «мослаш» дея, қилурлар талаб?

Шерга даҳшат солсин, хўп, темир қафас,
Майли, ёввош тортсин қамчидан арслон.
Ва лекин, одамзод кетмас бундоқ паст,
Бундоқ тубанлашмас ҳеч қачон инсон!

Чўянни арқондек эшиб, пулатни
Мослаб, солса бўлар турли шаклга.
Лек, одам дегани — одам бўлади,
Уни солиб бўлмас истаган йўлга!

Тагин ким билади...

эшилишларга

Биров кўникмаса, биров кўникар.
Лекин шуниси бор, бундай ишларга
Лаббай дер соб, бўлган қалби сўниклар!

* * *

Сенга адоват-ла боққанлар кўнми?
Хуруж қилишларми ғанимлар бот-бот?
Дўстгинам, уларнинг барига тупур,
Мен сенга бу жангда тиларман сабот!

Агар ғанимларнинг бор экан, демак.
Сен бўйин эгмабсан асло хўрликка.
Демакки, кўксингда урмоқда юрак,
Фуруринг — саломат, боқишинг тикка!

Ёвларим бор дея, юрмагил чўчиб.
Зорлана кўрмагил бор деб душманам,
Билким, ялтоқланиб умр кўргувчи
Шўрликлардагина бўлмагай ғаним...

ҚИЗИМ НИГОРАГА

— Дикир-дикир!
Қочди фикр.
Ен хонада ким бор-а?
Бир вақт боқсам
Енбошимда
Турар жажжи Нигора.
— Не қиляпсиз?
Ҳа-ҳа, билдим,
Шеър ёзаяпсиз.
Яна шеър...
— Топдинг, қизим,

Ҳориб қолдим,
Сен ҳам андак ёрдам бер!
Каламимни олиб аста
Қулиб боқди бетимга.
Аллақандай шаклларни
Чизди дафтар четига.
— Шеър шунақа бўладими?
Вой, сен устабузармон..
— Шеърларни Сиз ёзибсиз-ку,
Расми мен чизаман!

БАҲОР ВА ҚИЗЛАР

Баҳорчилик..
Кезиб чиқиб
Яна дала-тузларни,
Кўкрагимга сиздиrolмай
Қолдим ширин ҳисларни!

Тикка келиб олиб офтоб
Оловини қалайди.
Анҳорда сув чопиб шитоб,
Қирғоқларни ялайди.

Олам оҳанг била тўла:
Қушлар сайрар басма-бас.
Олмасам-да томоқ ҳўллаб,
Завқу шавқдан эдим маст..

Ҳа, баҳорнинг жилва билан
Назоқати кўп экан.
Аммо бирдан.. Қолдим тилдан
Учраб қизлар тўпига.

Бари баҳор каби дуркун,
Баҳор каби баркамол.
Кўриб латофату кўркин
Туриб қолдим гунгу дол..

Бири белда жимиллаган
Кокилини турмаклаб,
Кўз учида кулиб қўйди,
Чоғи, мени эрмаклаб.

Бири яшнаб, баргак тақар,
Дугоналар кўрсин деб.
Бири ўйчан четга боқар —
Экан, аста хўрсинди...

Нега ғамгин нигоҳлари?
Нечун сирли хўрсинар?
Бу хўрсиниш — ёшликка эш.
Ёшлик дарди қурсин-а...

Ун саккизда ким хўрсинмас?
(Бунга, жўрам, ишон, ҳа!)
Қиз боланинг хўрсиниши
Бир нимадан нишона..

Хўрсинишса, нима қипти?
Ҳозир — хўрсиниш пайти.
Хўрсинишлар бу замонда
Ёр-ёр билан тугайди!

Гул-гул яшнаб, хандон ташлаб,
Янграб ҳазил-ҳузули,
Борар улар сув бўйдан
Қалдирғочдай тизилиб.

Кетди улар ҳилпиратиб
Бошда олов дуррасин,
Шулармасми табиатнинг
Энг ноёб бир қирраси!

Олам шунча гўзалмиди,
Ҳайҳот!— дегим келади.
Кўкракка тарс қўлни уриб,
Войдод!— дегим келади.

Қолавердим ортларида
Икки кўзим мўлтираб.
Соқолларим, мўртларим-да,
Нафасим-да қалтираб...

Баҳорчилик...
Кезиб чиқиб
Яна дала-тузларни,
Оқ қоғозга шеър тилида
Тўқдим ширин ҳисларни!

БЕГОНА УТЛАР...

«Томорқанг бўйрадек бор-йўғи, аммо,
Шунга ҳам райҳонмас, экибсан алаф».
Шу таъна ёғилар менга доимо,
Шаънимга айтилар шу тиканли гап.

Алам қилиб кетди,
олиб кетмонни,
Бир кун алаф чопдим қорайгунча қош.
Аммо, мингтами бу савилнинг жони,
Кун ўтиб кўтарди ялписига бош!

«Бу — ғумак,
Бу — бурган...»

Машғулот чоғи

Нозик бармоқларин бир-бир букарлар.
Олий мактабларнинг ялаб тупроғин.
Ер илмин ўрганиб минг-минг укалар..

Сенга уруш эълон қилдик, вассалом,
Пайингга тушди, боқ: фан, кетмон, теша.
Энди маҳв бўлдинг, ўт-алаф, тамом,
Қирилиб кетасан мисоли пашша!

Сени бегона ўт дейдилар, ахир,
Совуқ дийдоргинанг даламизга ёт.
Не-не замонларки, одамлар шундоқ
Сенга эълон қилиб келур ғазовот!

...Сени қирворардик ғанимдек, бироқ,
Доғда қолдирмоқда шу нарса,

фақат:

Болам, деб биларкан сени ер, тупроқ,
Ола боқмас-экан сенга табиат..

АСАЛ ОЙИ

(баллада)

Норхон ая келин олди
Зўр бўлди тўй-томоша.
Ўз қизидек бўлди қолди
Тез кунда келинпошша.

«Ойижон!» — деб минг айланар
Атрофида келини.
Бирам чаққон, бирам дилбар,
Ширинлигин тилининг!

Йиғим-терим — жиддай мавсум,
Ишу юмуш — лак-лак.
Оқшом чоғлар танҳо, маҳзун
Хўрсинади келинчак.

Тўғри, у ҳам ечиб қўйиб
Жимир-жимир либосин.
Пахта терар, қайнонасин
Олиб олқиш-дуосин!

Пахта терар, жуда сийрак
Кўрар, фақат ёрини.
Соғинч қийнар уни бирдак,
Висол этар зор уни!

Оқшом ишдан қайтиб бир кун
Тузатаркан хонасин,
Кулиб, уйга илиқ тугун
Узатди қайнонасин:

— Қани, буни қўлга олиб,
Қаног қоққил бўлиб қуш.
Эринг қорни сурнай чалиб
Утиргандир бояқини.

Ҳаммаёқни пахта босди,
Бугун пахта — тоғ-тоғ...
Ҳа, зовутга жўнатмасдан
Уйга қайтмас у мутлоқ!

Менга қара!

Тағин... Ҳа, хўп,
Қилиб юрма арзи ҳол.
Биласан-ку, ҳозир иш кўп,
Бориб, тезда қайта қол!

Кукрагига қўйиб қўлин,
Юзи ёниб лоладек,
Селкилатиб қирқ кокилян
Йўлга чиқди келинчак.

* * *

Куёв хирмон айланарди,
Қош-кўзи чанг, таъби хит:
Сим-сиёҳ тун қучогида
Чақнагандай бўлди ўт!

Йўқ, ўт эмас, ўтдай ёниб
Ёри чопиб келарди.
Соғингани, интилгани,
Офтоби келарди!

Бундай дамни эзмаланиб,
Таъриф этмоқ не керак?
Бир-бирининг дукурини
Тинглар, тинглар қўш юрак...

— Совқотибсан, жоним, бай-бай,
Титраганингни қара!
Шу хирмондан бинойиндек
Ясаб берайми ўра?

У хирмонни ўя кетди,
Аямасдан кучини.
Сўнг икковлон макон этди
Юмшоқ горнинг ичини.

— Жаннат-а! — деб кулар келин
Чимчиларкан ёрини.
Унутдилар аста-секин
Уйни, дунё корини.

Ая боқиб уён-буён,
Оҳиста қирди томоқ.
Шийпон ҳам жим, жимжит хирмон,
Сув қуйгандай ҳаммаёқ.

Қаторлатиб йўталдиям,
Эшитишса деб зора.
Қулоқларин босганми том?
Жаҳли қўзир тобора.

Сўнг...

Ер тешиб, шовқин солди,
Бақриб берди чунон.
— Ҳой, икковинг қайда қолдинг?
Қайга бўлишдинг гумдон?!

Бирдан хушёр тортди ая,
Ана, оппоқ ўрада
Сал кўринди битта калла
Тонгги ғира-ширада...

Чўчиганин билдирмасдан
(Кўкрагига тупуриб).
— Чиқ буёққа!— дея хитоб
Қилар эди гупириб.

Ҳа, бўлар иш бўлган эди,
Жим тургандан борми наф.
Уғли чиқди, мўйлабдаги
Пахталарни пуф-пуфлаб.

Ая хуноб. Кўзларидан
Қаҳру ғазаб томади.
Сўнг кўринди келинининг
Навниҳолдек қомати..

Уғли дейди: — Хирмон қўриб,
Чоғи, андак толибмиз.
Тонг отгунча юриб-юриб
Кейин ухлаб қолибмиз.

Ая ушлаб туриб белин
Дейди:
— Сайра! Давом эт! ,
Шу чоқ секин келиб келин
Таъзим қилди кетма-кет.

— Айтаверсам... шу.. пахтани
Сираям кўз қиймади.
Беласиз-ку, тиллодан ҳам
Балаид бунинг қиймати.

Хотинига бошин буруб:
— Тўғрими, — дер, — Гулойим?
Келин таъзим қила туриб:
— Тўғри, — дейди мулойим.

Бундай чоғда, рости, ая
Не қилишин биларди.
Хозир эса, на сўкишни,
На кулишни биларди..

Уғлин биров боғлабдими.
Шу хирмонга бўйнидан?
Жон деб ётса бўлмасмиди
Хотинчасин қўйнида!

Тахмонларда яшнаб турар
Ял ял ёнган кўрпалар. ,
Нега бундоқ қилар булар?
Чанг пахтага буркалар- ,

Бирдан ая ерга боқди,
Бирдан тишлаб қолди лаб.
Хаёлига келиб қолди
Бўлиб ўтган битта гап.

Э, бунақа одат ўзи
Асли, қонда бор, қонда!
Ҳа, ўзиям шу ўғлини
Туғворганди хирмонда!

Қуш бир қилиқ қилмас сира,
Инидагин кўрмаса.
Гўрга эди, ўзин нусхи
Келингаям урмаса!

Ер остидан келинига
Ая солади разм.
Келин эса... Во, ажабо,
Ҳамон қиларди таъзим!

—Бас, саломинг эритворар
Ҳатто тоғ-тоғ музнияи!
(Ҳе, қайнонам «оппоғим» деб
Юрган экан бизнияи!)

Куёв кулар. Ҳув, уфқдан
Порлаб чиқди офтоб.
Офтоб каби ёнар эди
Ерда ҳам бир моҳтоб..

Шеър битди. Ҳа, айтмоқчи,
Ая ҳар кун «ҳай-ҳай»лаб,
Оғироёқ келинини
Юрар эмиш авайлаб.

Неваралар кўрар қатор,
Ахир, шу-да, тилаги.
Яна чуқур илдиз отар
Фидойилар палаги.

БИР ПИЁЛА ЧОЙ...

— Бир пиёла чойга!

Шаҳру қишлоқда
Икки-уч қадрдон келса юзма-юз,
Шу калом кўнгилдан оқар булоқдай,
Куруқ манзиратдан йироқдир бу сўз!
Тилидан такаллуф тўкилган мезбон,
Пойингга қўй сўйгум демайди зинҳор.
Қайрар дандон сопли пичоғин тездан,
Ўзин қанорада кўрар бир қўчқор..
«Бу ҳам бир тантилик», дерсиз ҳойнаҳой,
Иўқ, асли сабаби — бир пиёла чой!

Мезбон қўлларида чайқалади май,
Илтимосин сўзсиз адо қилгайсиз.
Баҳона қидира кўрмангиз, ҳай-ҳай,
Бу ҳам бир пиёла чой деб билгайсиз!

Илму маърифатдан очилади баҳс,
Сухбат Навойга бориб қадалар.
Бир неча пайров ҳам ўтади,

хуллас,

Бу ҳам бир пиёла чой деб аталар...

Элим! Не-не хислат жамулжам сенда,
Ҳар битта фарзандинг ўзи бир Ҳотам.
Ун қитъа бўлсайди рўйи заминда,
Шаксиз, бари сенга берар эди тан.

Битта фарзандингман.

Севимли байтдай

Бир сўзни такрорлаб юраман доим,
Мавриди кепқолди, барала айтай:
— Бор бўл, бир пиёла қаҳрабо чойим!

ВИЖДОН БИЛАН СУҲБАТ

Бир чумчуқ жонича, дерлар, жонинг бор...
Чумчуқ жонича-ю, ширин, қурмагур.
Юз йил яшармидим...

Бўлмай бир кор ҳол,
Кел, энди роҳатда кечақол, умр...

Ҳа, жоним, ширинсан опам шул сабаб
Сени қалб остида сақлаганмасми?
Биз келгач дунёга яна пах-пахлаб,
Бахтли ҳаёт учун чоғлаганмасми?

Чумчуқча бўлсанг ҳам ҳеч ўкинмайман,
Йигит йилларингнинг гашти яхши-да!
Розимисан, фақат ороминг ўйлаб,
Умрим фароғатга этсам бахшида?

Қойил қолган каби садоқатимга
Кўксимга сиғмасдан питирлади жон.
Шунда нафрат билан боқиб афтимга,
Бош чайқаб тургандай туюлди виждон...

«Ҳали шунақами? Жон ширин дегин?
Қайтдим дегин меҳнат; курашдан, ўтдан?
Ҳузурингни ўйлаб, ошасанг текин,
Нима фарқинг қолар бир семиз қуртдан?»

Ҳеч ким бўлмаса-да ушбу суҳбатда,
Юзимга битилди ол олма нақши.
!..Жонинг чумчуқчами, филча — албатта,
Виждонинг амрига бўйсунса яхши!

ҚАВАТЛАРДАГИ КУРСИЛАР

Қаватли уйларнинг зиналаридан
Одимлаб юқори чиқар қария.
Кексалик...

Зирқирар бел, оёқ, бадан,
Тузукроқ наф бермас янги дориям.

Серажин манглайин босмиш совуқ тер,
Эшитар юрагин гурсо-гурсини.
«Ҳозир етволаман, мана, ҳозир! — дер,
Чамалаб қаватда турган курсини...

Бунда тин олмоғи керак албатта,
Яна тин олишлар бўлади такрор.
Довондек туюлган қанча қаватда
Қанчалаб муваққат қўналғаси бор.

Бош чайқаб қўяди бояқиш маъюс,
Ҳа, дунё ишига йўқ экан тараф.
Умрнинг бир ёғи «гулла, яшна, ўс!»
Бир ёғи — сирғалиш... Нишабга қараб!

Оҳ, гуллаш палласи қандай соз эди,
Хар нафас, ҳар лаҳза эди мисли бол.
У чоғни тамшаниб эслар энди у,
Тилининг тағига ташлаб валидол...

У чоғлар...

Юрганда титрар эди ер,
Залварли қадамин гурсо-гурсидан.
Ҳў, канал қазишда ном олганди — «шер!»
Мушти ҳам фарқ қилмас эди гурзидан!

Одамга офтобдек кулиб боқарди,
Кўзи саодатли ёнарди тийрак.
Тасаввур этмасди хасталик, дардни,
Билмасди қаерда бўлишин юрак...

Ҳе, энди у кунлар ўтдию кетди,
Қолди хотиротнинг қаъри-қаърида.
Жанг-жадал йиллари шимилиб битди
Белорус юртининг ботқоқларида.

Жарроҳлар тифига минг-минг тасанно,
Ҳамон ғалвир танда сақлатар жонни.
Аmmoки, бор бунда мантиқ ва маъно:
Беролмас аввалги шавқу дармонни...

...Чолга яқин келар чувак бир кампир,
«Бунчалар ҳаяллаб кетдингиз, бегим?»
Чуқур кўзларида бир жаҳон меҳр,
Чолин қўлтиғига киради секин.

Одимлар тинмайди қаватлар аро,
Туфлилар тўққиллаб, этик гурсиллар.
Бугунги иш битди.

Ўз соҳибини
Эртанги кунгача кутар курсилар...

МЕНИНГ ЖОНИМ ҚАТТИҚ...

«Жонинг қаттиқ экан...

Бу — тошми ё жон?

Дея битта дўстим доим чайқар бош.

Ҳа, ҳаёт мени кўп қилди имтиҳон,

Не-не синоқларга бера олдим дош.

Жоним жуда қаттиқ.

Аммо игнада

Қудуқ қазиб ичган сувларим ҳалол!

Узгалар олдида бош ҳам эгмадим,

Бир иш ҳам қилмадим келгудек малол!

Қаддим бир умр тик,

юрдим сарбаланд,

Бир умр йўлдошим бўлди саркашлик.

Гоҳ енгдим,

енгилдим,

гоҳо едим панд,

Лек, ҳеч ким кўрмади кўзимни ёшли!

Жоним қаттиқ, аммо, бор ёвларим ҳам,

Ғазабдан ёжиниб ичганиб ҳар гал,

Бўхтон оғусидан ясалган ўқ-ла

Нуқул юрагимни олишар мўлжал...

Майли. Жоним қаттиқ!

Кўкрагим қалқон.

Оғули ўқларни дилга йўлатмас.

Жоним қаттиқлиги — қаттиғу, аммо,

Оддий жон, ахир у.

Пўлатмас!

Набиралар жуда ажабтовур-да,
 «Буважон, ҳозироқ от бўлиб беринг!»
 «Йўқ-йўқ, кучук бўлиб яна бир ҳуринг!»—
 Дея қисталангга олишар бирдан.

На чора:
 Гоҳ ҳуриб,
 Миёвлаб, кишнаб,
 Бажо қилмоқ керак барин ботартиб.
 Улар хўп кулишар, қийқириб, яшнаб,
 Биз-чи...
 Тўрт оёқлаб юрамиз йўртиб.

Гашт бу.
 Бўларканми бу гаштни сурмай!
 Майли, шундоқ «йўртиб», «кишнаб»
 юрайин.
 Баъзи бировлардай ҳадеб нах урмай,
 Тўқсонгача шундоқ яшнаб юрайин!

МИСҚОЛЛАР

Чаноқлардан гўё кўпириб, тошиб,
 Мисоли борлиқни этиб нурафшон,
 Қўлларнинг тафтини туймоққа шошиб,
 Теримчи йўлига боқади гирён.

Мисқоллар...

Муродга етиб пайдар-пай,
 Упиб миллионларнинг дағал бармоғин,
 Ажабким, ўзида сезмоқда бу кун
 Само салобатин, тоғлар салмоғин!

Ҳа, бўлмиш улардан чўнг тоғлар пайдо,
Баҳор тошқинида,

офтоб тиғида.

Бу тоғлар ўз кўркин кўз-кўзлар мудом,
Аму билан Сирнинг оралиғида!

Олмиш бу мисқоллар нур тиниқлигин,
Ўзига термулган миллион кўзлардан.
Сўнг тоққа айланмиш беҳаловат эл
Этиги шудгорга тушган изларда!

«Оқ олтин» атаса биров ардоқлаб,
Яна бир бошқаси уни гавҳар дер.
Дўстларим, асли, бу — фидойи бир халқ
Манглайдан чак-чак оқиб турган тер!

Қай неъмат шириндир — заҳмати қаттиқ,
Бу нақл туғилмиш қадимдан-қадим.
Пахта олтин десам, олтиндан ортиқ,
Йўқ, йўқ, топиш маҳол унинг нисбатин.

Бир пудча келар-ов каллангча кўмир,
Бир тонна келар-ов тўрт метр темир...
Аммо, мисқоллардан тонна қилгунча
Ҳадсиз сабот даркор, беадад таъмир!

Аммо, бунга қодир собит элим бор,
Сув кечиб,
Чанг ютиб,
Билмасдан тиним,
Миллиард чаноқларга жо этар ҳалол
Офтобнинг оловли ҳароратини.

Шу боис жонбаҳшдир ҳар битта мисқол,
Шу боис ҳайратда боқади жаҳон.
Ахир, мана шу эл офтобни унга
Пахта тимсолида этар армуғон!

Гарчанд, чанг қопламиш юзу кўзларин,
Гарчанд, бугун сочу соқоли ўсиқ,
Аммо бор жаҳонга унинг юзлари
Доим кўрингуси офтобдек иссиқ!

ҲУЗУРИМГА КЕЛДИНГ...

Ҳузуримга оппоқ тонгдай балқиб келдинг,
Сен эмасми бахт ила омад!
Икки ўрим сочинг тўпиқларингга тенг,
Назокатдан йўғрилган қомат!

Кўнгил иши экан, хумор этди васлинг,
Дединг: огоҳ бўлинг, ҳой ака!
Сендай шўху хандон ҳурилиқо, асли
Фарғонада етар вояга!

Бир бор ҳам демадинг: «Ҳузурига ўтай...»
Менга бир бор боқса жуфт чўлпон!
Эвазига қалбни сенга кафтда тутай,
Эвазига жонни ол ўлпон...

Қаддингга сарв ҳам ҳавас билан боқиб,
Таъзимингга аста букилар.
Гар кулсанг, наздимда, лабларингдан ёқут,
Тишингдан марварид тўкилар!

Жаннатдаги нақш олмамисан, ажаб,
Узиб бўлмас сени узалиб..
Неки шартинг бўлса, дегил, этай бажо,
Фарғонанинг зукко гўзали!

Дунё биркам деса, бўлса бордир, дердим,
Зотан, кимда тўқисдир камол?
Лекин, камолотни сенда тўқис кўрдим,
О, бунча бўлмасанг мукаммал!

Жаҳон гўзаллари мени кечирсинлар,
Майли, кўрмасинлар хуш мани.
Лекин, бир-бир келиб сендан кўчирсинлар
Шўхлигу назокат, ишвани!

Шайдоларни ўртаб, ёндирмоқ расмми?
Юзларим ол эди, этмагил сариф..
Битта илиқ сўзни, битта табассумни
Каминангдан тутмагил дариф!

Атаганим сенга шўх қўшиғу шўх шеър,
Билки, дилда кин йўқ, ҳасад йўқ.
Инонмасанг, майли, қалбим уйига кир..
Йўқдир унда губор, тасаддуқ!

АБДУЛЛА ОРИПОВГА

«Қашқа — бу чорвадор воҳаси асли,
Қўй-қўзи макони минг йилдан буён.
Унда ўтган эмас шоирлар насли»,
Дея гап сотганлар борлиги аён.

Нима ҳам дер эдик... Бу эл минг йиллаб
«Қуррей!» деб қўйларнинг ортидан юрди.
Аммо, минг йил ичра танлаб ва хиллаб
Минг йилга татирлик шоир ҳам берди!

ШЕР БИЛАН СУХБАТ

Кексалар алқашса, «шер йигит бўл» дер
Бу дуо азалдан элимда расм.
Йўқ! Сенга ўхшашни истамайман, шер.
Сендан паққос қайтиб кетди ихлосим!

Қўрқув опти сени ҳибсу забтига,
Гарчи юришингда даҳшатли виқор.
Ҳа, циркда бир ҳивич ишоратига
Йўрғлаб қопсан-ку, пахмоқ ҳукмдор?!

Олов халқалардан ўтасан ҳатто,
Қийқириб, шаънингга қарсак урарлар.
Йиртқич қараш қилиб қўйсанг мабодо
Бир чақмоқ қанд билан... овунтирарлар!

Битта ишорат-ла гоҳ турасан тик,
Гўё қаҳринг асло бўлмаган қаттол.
Гўёки табиат сенга ханжардек
Тишларни мутлақо этмаган ато...

Қуёндек мўминсан хўжанг олдида,
Қўлига боқасан — қулоқларинг динг.
Маймун йиғламасми ушбу холингга,
Шўрликкина, шуми ҳали шерлигинг?

Сенга хивич бўлгач ҳокими мутлақ,
Бояқиш, нимангдан олайн ибрат!
Жўнгина одамга ўхшаш яхшироқ,
Қўй, сенга ўхшамай, ўхшамай минбад!

МАНГУ ОЛОВ

Гир-гир шабадада гоҳо тўлғаниб,
Яловдек елпиниб, гуриллаб лов-лов
Мармар қабр узра маёқдай ёниб
Ловиллаб турибди абадий олов!

Атроф жим, жим гўё жамики жонзот,
Вазмин, тантанавор сукунат ҳоқим...
Эъозлаб жим турар балки табиат
Арслондай арслондай йигитлар хокин.

Бундан сукут ичра ўтмаган кимлар:
Ўтар қари-қартанг, ўтар кекса-ёш,
Муқаддас шу жойда илк бор эгилар
Умр бўйи зинҳор эгилмаган бош..

Мангу олов ёнар, уни кўрганда
Дерсиз: «Хотира-чун қалангандир бу!»
Асли, ўққа учган жангчи қалбида
Учиб, қайта ёнган алангадир бу!

И Л К К И Т О Б Л А Р Д А Ё

(1960—1970 йиллар)

ПАЙВАНДЧИ ҚИЗ

Кўзим тушди мевазор боғда —

Ишлаётган гўзал бир қизга.

Кўзим тушди — айна шу чоғда

Боқиб қолдик бир-биримизга.

— Ҳорманг, — дедим, ёнига бориб,

— Бор бўлинг, — деб жилмайди, хурсанд.

У ниҳолнинг пўстлоғин ёриб,

Бошқа навга қиларди пайванд.

— Қойил! — дедим. — санъатингизга!

Айтинг, ҳой қиз, устозигиз ким?

Кулиб деди: «Хўп, айтай сизга:

Меҳнат, сабот, чидам ва билим!»

Боғ ёнидан ўтаман такрор,

Тарк этолмай шу одатимни.

Кейин билсам қиз ўз қалбига

Пайвандлабди муҳаббатимни...

«ҚИЙИН МАСАЛА»

Тун яримдан ўтди, она шу палла

Ўтди чироқни ҳам секин ўчириб.

Студент қизи-чи, қўшни хонада

Ишлар, ниманидир ёзар кўчириб.

Минутлар чопади минут кетидан

Қизи ҳамон ёзар онаси боқса.

Онанинг юраги «шув» этди шу дам,

Қизи қолганми ё ўқишда оқсаб?

—Бўлди, ухла, қизим, жўда чарчадинг,
Эртага ишланар ўша масала,
Қиз майин жилмайиб дер онасига:
—Ечилай деяпти, қолмасин чала.

Кампир тўлғонади, қиз ҳамон уйғоқ
«Тоғдек экан дейди сенда ҳафсала».
Лекин хабари йўқ қизини шу чоқ
Қийнаган ҳисобмас, бошқа масала..

СЕВАР БЎЛСАНГ

Агар мени севар бўлсанг,
Чиққин укангни кўтариб.

(халқ кўшиғи)

Гул олиб юрмасдим кўча-кўйларда,
Эшигинг олдидан ўтмас ҳам эдим.
Учратиб қолсам-да, йиғини-тўйларда
Сенга сира парво этмас ҳам эдим.

Ҳаёт қизиқ экан.. Утли кўзингми.
Ё ширин сўзингми айлайди шайдо?
Қўлимда гулдаста, қувиб изингни
Эшигинг олдида боз бўлдим пайдо..

Укангни кўтариб чиқдинг ногаҳон.
Яна қирмизланиб кетди яноғинг.
—Сизмисиз.. Биз ёқда юрибсиз танҳо,
Ҳа, билдим, адашиб қолгансиз, чоғи..

Йўғ-э.. Шу томонда қариндошим бор,
—Гулни севадими, гўзалми қизи?
—Жуда! — деб қўлига гул тутдим дарҳол,
Дилида ҳаяжон, турибман сезиб..

Укаси толпинар гулга, ўзи ҳам —
Ҳидлайди, ширин бир ўйга толади.
Лола юзларини ўгириб бирдан
Дарвоза ортига ўзин олади.

Мендан яширинар, лекин дилимда
Бир жаҳон шодлигу кўзларимда нур.
Сени излаб келдим, гар севар бўлсанг,
Укангни кўтариб сен ҳам чиқиб тур!

КЎЗЛАРИНГДА АЛДОҚ УЙНАЙДИ ...

Қатрадаги қуёш аксидай
Қулоғингда балдоқ ўйнайди,
Ширин ҳислар уйроғишга шай
Қароғингда алдоқ ўйнайди!

Алдаб кетдинг мени неча бор,
Алдаб кетдинг, қошлари камон!
Кўзларингга боқиб умидвор
Висол онин кутамаи ҳамон...

«Хўп, борамаи ёнингга» дегач,
Йўлларингга кўз туттишларим,
Бирдан санаб баъзан минггача
Манзил томон шод йўртишларим,

Ва сўнггида... Афсус, висолмас,
Ҳижрон майин нуш этишларим
Наҳот завқинг келтирса, қув қиз,
Наҳот кўнглинг тўлдирса, қув қиз!

Кўзларингда кўрдим неча бор
Шўхликларни, қувлик, алдоқни.
Йўқ, барибир кутгум бу кўзлар,
Муҳаббат-ла боқажак чоқни!

БАҒРИ ТОШ БУЛМА БУНЧАЛАР...

Дугонанг эгнида никоҳ либоси,
Суқланиб оҳиета зимдан боқасан,
Зулфини ўрасан, келиб ҳавасинг,
Қулоғига ноёб сирға тақасан...

Ҳа, ҳозир у чиқар куёв ёнига,
Куй янграр, қадаҳга майлар қуйилар.
Не етсин шу лазиз висол оннга,
Шу дамлар сенга энг эзгу туюлар!

Дилинг гуп гуп урар, сездинг, паришон —
Куёвнинг энг яқин дўсти, жўраси,
Шундай тўй либосин киймоқдан уни
Сен тутиб турибсан, гапнинг сираси!

Боқ, тўйлар кетидан ўтади тўйлар,
Гўё бодраб-бодраб гуллар гунчалар,
Сен ҳам тўй либосин кийишни ўйла,
Гўзал қиз, бағри тош бўлма бунчалар!

* * *

Дейдиларки, ҳижрон ўтида
Ёндиришни суяр гўзаллар,
Билса ҳамки севганлигингни
Билмасликка йўяр гўзаллар..

Гўзалларнинг азал удуми
Энди билсам, рост экан чоғи.
Мен висолни кутар эдим
Ҳижроннинг ҳеч бўлмас адоғи.

Севганимни майли билмай юр,
Ишқ ғуссасин дилимга эт чош,
Юракмиди бу юрак — минг бир
Синовингга бермаса бардош!

Хаёлпарастсан деб ранжима, дўстим,
 Барибир кечмайман хаёл суришдан.
 Асло тугамайди бу «каму кўстим»
 Токи тўхтагунча қалбим уришдан!

Ҳа, хаёл сураман...

ушбу хаёлнинг

Қани, айтиб берчи, ёқмас нимаси?
 Яшиндан тез учган ракеталар ҳам
 Уй — у хаёл берган мева эмасми?

Мен ҳам шеър ишқида чимираман қош,
 Инсонга ўйлаш-чун берилади бош!

ҲУСН ВА БАХТ

Бениҳоя гўзал эди у,
 Қойил эди ҳуснига ҳамма,
 Ўзига боз бино қўйди-ю,
 Ҳа, чиройми, у менда, мана —

Дея яна юз тусга кирди,
 Маңикюрда ўтди кун нуқул.
 Иш деганда бурун жийирди,
 Уқишдан ҳам силтай қолди қўл...

Қўлларида тушмас помада
 (Қарашмайди ўз онасига)
 Ҳусни — гўё бахти, омади,
 Боқар кўзгу — дугонасига.

Тенгу тўшлар панд — ўғитига
 Бир бор қулоқ қоқмай ҳам қўйди,
 «Бу — рашк», — дея улар бетига
 Энди ҳатто боқмай ҳам қўйди.

Боқмай қўйди..

Йиллар ўтди-ю,
Тушиб қолди кибру ҳавоси.
Хў, тенгдошлар саодатига
Мана, бугун келар ҳаваси..

О Н А

Ҳассами тўқиллар кенг коридорда,
Сўнг секин очилди хона эшиги.
Нуроний бир она кимнидир сўраб
Турар остонада — қомати эгик.

— Она!— деб отилди бир қиз бағрига,
Юзларин куйдирар оташ нафаси.
Она-бола чўммиш қувонч наҳрига,
Қизлар тикилишар келиб ҳаваси..

Кўксига босади фарзандин она,
Тушмиш пешонага оппоқ соч толи.
Хушбўй таратади саватда, ана,
Фарғонадан келган луччак шафтоли.

— Нега этмадингиз мени хабардор,
Кутиб олардим-ку вокзалда ўзим.
— Йўқ, бунча ташвишнинг не кераги бор,
Ахир..

вақтгинангни қизғандим, қизим..

О Д А М Л А Р

Бағри гўё поёнсиз уммон,
Муҳаббати оташ одамлар,
Хотамларни қолдирган ҳайрон
Эй, юраги қуёш одамлар.

Есирларнинг бошини силаб
Давраларга қўшган одамлар,
Яна толе, саодат тилаб
Шу истакда жўшган одамлар.

Меҳрингизни туйдим уфурган
Она юртим ҳавосида ҳам,
Гар «уф» десам, бошимда турган
Шифокорлар давосида ҳам.

Қалб амри-ла этиб минг таъзим
Арзи-дилим этайин изҳор:
Чиққунича сўнгни нафасим
Мен сизлардан қарздорман, қарздор!

ИНСОНЛИК ҲАҚИДА

Нақ ёниб кетувдим, кимдир бировни
Жаҳл устидами — «тўнка!» деганда.
Тил — суяксиз,

аммо, йўқми жилови?

Одамнинг қиммати шунча экан-да!

Унга ғазаб билан кўзим тикканман
Оғзидан шу сўзлар чиққани ҳамон.
Аслида-чи дўстлар, билмас эканман
Бировлар бўлишин ғирт тўнканамо!

Меҳнат аҳли ила якжону яктан
Тер тўкишмас улар қайриб барини.
Равоқ деб аталмиш шахсий кавакдан
Кўрмаган кўзлари сира нарини...

Асли, тўнкани ҳам бўлмас камситиб
Турса ҳамки унсиз, худди бир соя.
Лекин тарихини кўрсангиз титиб
Сўзлар кечмишидан ажиб ҳикоя.

Висол оташида ёнганларга у
Бўлганлиги аниқ нишон ё белги.
Сабабдир қанчалар хуш онларга у,
Остида янграган қанча шўх кулги!
Ҳозир эса, тўнка..

оддий тўнка, ҳа,
Уни унутишган одамлар буткул.
Аммо учирсангиз тўртта пайраха
Қайнатар қозонни то бўлгунча кул!
Булзрчи,
на қайнар ва на қайнатар,
Талтайиб юришар такасалтанглар
Келбатлари нуқул кўнгил айнатар
Тўнкача нафи йўқ аттанг, аттанглар!

ЛАБИҲОВУЗ ГУЗАЛИ

Лабиховуз зилолида
Мовий осмон жимирлар,
Боқар эдим тиниқ сувга
Худди оғандек ҳушим.
Кўз уздим ундан, дилим —
Тўлди ширин ғулуга:
Қизми, пари, қаршимдаги
Унгимми бу ё тушим?

Қайдан келди кўзларида
Олов ёнган бу дилбар,
Икки ўрим қора сочи
Ерни сийпай деган қиз?
Армон билан ўтгум шаксиз
Бир сўз қотмасам агар,
Шўхликларим тутиб дедим:
— Сув парисимасмисиз?

Бир ёқимли жилмайди қиз,
Кокилини ҳимариб,
Юрагида ҳаяжону
Хумор кўзида ҳаё.
— Сув париси? — куларди у
Юзлари чўгдай ёниб,—
Бухоролик оддийгина
Бир қизман, ақомулло!..

Хайр,— деди сўнг мулойим,
Кетди ҳовуз бўйидан.
Юрагимга ажиб ширин
Ғулу солиб кетди у.
«Сув париси» бўлмаса ҳам,
Бўлмаса ҳам сеҳргар
Дилимни бир титратди-ю,
Хушим олиб кетди у...

Шўх-шан бир бўз бола эдим,
Сапчигудек самога,
Хаёлимни бўлолмасди
Не-не хурилиқолар...
Оромимни бузиб кетди
Гар айтсам гапнинг ростин
Лаби ҳовуз бўйидаги
Барно қизинг, Бухоро!

И У Л Д А

Қиш. Ҳаммаёқ музламиш қотиб.
Қиш қаҳридан тарақларди ер.
Машинасин остида ётиб
Мурват бурар эди бир шофер.

Уни кутар улкан қурилиш.
Елар эди мисоли чақмоқ.
Шошилинича чаппа кетди иш..
Мўйлаблари қировдан оппоқ.

Темирга чирс ёпишган бармоқ
Тузатмоқда изларди чора.
Чап томонда аллаким ногоҳ
Ачинибми, деди: «Бечора!»

А! Бечора? Ким бу меҳрибон
Ким бу меҳр дунёсин марди?
Қоракўлга бурканиб чунон
Бир олифта ўтиб борарди.

Совуқ-ку кор қилмовди, бироқ
Шу сўз..
Солди дилига титроқ!

ТУШИМДА ҲАМ ЯЛИНТИРАР У...

Толеимдан ўргилиб кетай
Боқди менга севгилим кулиб,
Билсайдилар дўстлар бу дамни
Кутганимни интизор бўлиб!

Қўлларидан тутдим бахтиёр,
(Қадрламас ким ҳам бу онни?)
Ҳиёбонда сайр этдиқ такрор,
Қаршимизда рақс майдони...

Таклиф қилдим рақсга шу чоқ,
Лекин, жавоб берди кескин: йўқ!
— Нега? — Десам тоқат бўлиб тоқ
Дер: оркестр овози бўғиқ!

— Ундай эмас, жонгинам, дедим,
Кор қилмади илтижолар ҳам,
Қўлларидан тутмоқчи эдим
Силтаб ташлаб жўнади шаҳдам.

— Тўхтаг!— дедим, қуладим ерга,
Онам турар бошимда койиб:
«Уйқунгда ҳам ҳузур йўқ, нега,
Қилмасайдинг бир еринг майиб».

Шундай, дўстлар, менинг севгилим
Хўп гўзалу, лекин бироз қув.
Унгимдаги етмаганидек
Тушимда ҳам ялинтирар у...

* * *

Табиат тутибди сенга икки қўллаб
Чирою жозиба, қоматни.
Бўлсанг мукамалроқ бўлгин деб бир йўла
Бериб қўйибди-ку омадни!

Шундоқ беками кўст, шундоқ парирўсан,
Излаганлар топмас мусбатинг.
Сени гўзалликка таққос этмоқ бўлсам,
Фариштадан топгум нисбатинг!

Табиат жисмингга барча фазилату
Бор чиройни этса-да ато,
Аммо шафқат билан карам, илтифотдан
Қисиб, андак айлабди хато...

Қ А Д А Х

Қадаҳ сипқоришга моҳир эмасман,
Сўнггига етмайман бир кўтарганда.

Бугун-чи, соқийга қуйма, демасман,
Чунки севинчларим жўш урар қонда.
Чунки қовушмоқда икки оташ қалб,
Шўх куйдан янграйди еру осмон.
Қуёв — қалин дўстим, келин — синглимдай,
Ана ўлтиришар хушхол, ёнма-ён.
Даврамиз ажойиб, даврамиз кўп соз,
Севги оташлари тушсин қалбларга.
Висол ишқи билан тамшанган ўтли,
Лаблар туганисилар дея лабларга —
Баланд кўтараман шу чоқ қадаҳни,
Юзлар қалбимиздай яшнасин гул-гул.
Шундай қадаҳларни, ҳа, айтсам ростин
Ҳар кун кўтаришни истардим нуқул!

Х А Р И Д О Р

Ёмғир қуяр эди, кўчалар бўм-бўш,
Одамлар қатновни тарк этган бу чоқ.
Инидаң бошини чиқармайди қуш,
Томчилар зарбидан зир титрар япроқ.

Қизик манзарага дуч келиб қолдим:
Қаршимда қанду қурс сотувчи дўкон.
Шу палла ёмғирда шалаббо бўлиб,
Харид иши билан юрган ким экан?

Аммо, сезиб қолдим, бу харидорнинг
Кўлида турарди даста қизил гул.
Конфет харид қилиш қаёқда дейсиз,
Сотувчи қизга у боқарди нуқул.

Ёмғир қуяр эди, қиз шўхлик қилар,
Кўчада кўринмас қимир этган жон.
Дур тақмиш йигитнинг сочига ёмғир,
Лекин кўзи чақнар, юзлари хандон..

Яшин тилиб ўтар само юзийи,
Гулдирак қарсиллар кўкда неча бор.
Йигит-чи, қиздан ҳеч узмас кўзини,
Афтидан, бўрон ҳам қилмас унга кор!...

ТУТ ДАРАХТИ ҲАҚИДА ҚУШИҚ

Сен...

Сен табиатнинг сулуви малаги
Наинки малаксан, тўқис мўъжиза!
Гоҳо, силаб туриб ям-яшил баргинг
Ўз-ўзимдан бўлиб кетаман изза...

Сени балхтут деймиз,

оқтут, марвартак...

Деймизки, ҳикматинг чегараси йўқ!
Шифо эканингни таъкидлаб, бешак,
Яна бошгинангда ўйнатамиз... тиг!

Тут шинниси деймиз минг дардга даво,
Кетмай оғзимиздан майзинг тоти,
Қўлларда дасткалла ялт этар аммо,
Гудур баданиннга қўямиз шоти...

Сартарошдек,

яшил сочингни кўшод

Қиртишлаб ташлаймиз! Асло тортмай тап.

Сен-чи,

сен қоласан мисоли фарёд —
Ичида тугилган чўнг муштга ўхшаб!..

Ям-яшил япроғинг, атласу адрас,
Кимё у. Кирмайди кимларнинг суқи!
Қариб қолсанг,

«Энди етар деймиз бас»,
Кабоб пиширамиз тандирга тиқиб...

ЕШЛИГИМНИ ИЗЛАЙМАН

(Халқ ҳикматидан)

Аста тўқиллатиб юлғун ҳассасин
Ана, йўл четидан келмоқда бир чол.
Кечган умр йўли,
Йиллар қиссаси
Адл қоматини қилиб кетмиш дол.

Ҳасса тўқиллайди...

Келар қария.
Оёғи остига тикканча нигоҳ.
Бир бола юрарди ўйнаб нарида,
Таажжуб аралаш сўради ногоҳ:

— Нима ахтарасиз ерга эгилиб?

Айттинг ё излашиб берайми, ота?

Белни уқалаб дер ота кулиб:

— Ёшлигим изини излайман, бўтам...

МЕН ЎЗБЕКМАН...

Мен — ўзбекман, тарихим туташ минг-минг
Йилларга,
Бобо юртим таърифи кетган элат-элларга,
Саҳоватим, мақтовим ўтиб тилдан-тилларга
Кечмишим хазинаси жуда обод ўзбекман,
Юксакларга парвозда толмас қанот
Ўзбекман.

Қаватимда синалган дўстим бор, қардошим
бор,
Тоғларни қўзғатгудек қудратим бор, дошим
бор,
Жаҳон муаммоларин ҳал қилувчи Шошим
бор,
Истиқбол сари йўли кафтдек равон
ўзбекман,
Феъли ҳам жаҳоншумул — оғиркарвой
ўзбекман.

Меҳнатда меҳнаткашнинг асл нори
бўламан,
Қалби очиқ ҳар элнинг чин дўст-ёри
бўламан,
Дунёда тўкинчилик сабабкори бўламач,
Мунажжимлик илмига қўйган асос
ўзбекман,
Маърифатда, ижодда, асли ҳассос

ўзбекман!
Беқасам тўним узра ҳилпирайди қийиғим,
Жаҳонга кулиб боқар қизил юзим, мийиғим,
Бахт тўла оҳанг ила жаранглайди қўшиғим,
Сахийликда-чи, қалби худди кундай
ўзбекман,
Жанговарман,

тантиман,
ана шундай ўзбекман!

У Р И К З О Р И М Д А

Яна баҳор, наврӯзи олам,
Сочпопугин силкитади тол.
Урикзорим сулув келиндай
Епинибди оқ шоҳи рӯмол.

Имо қилиб, чорлаб ёнига,
Кел, атримни сочаман дейди.
Фунчам узиб севгилингга бер,
Чирсийни очаман, дейди.

Ғунғиллайди бирдан болари,
Гул ширасин кетади сўриб
Ва шўх еллар эсиб сарсари
Оқ рӯмолни кетар учириб...

Аразлабми, ўрикзорларим,
Яшил рӯмол ўраб олдилар.
Шивирлашиб кўм-кўк япроқлар
Сирли суҳбат қуриб қолдилар.

Кунлар ўтди...

Тўя олмайман
Урикзорга боққаним чоқда.
Энди яшил рӯмол ичида
Ёнар гўё олтин ҳар шоҳда...

ЕНИБ КЕТАСИЗ...

— Ерга боқма бунча. Не излайсан ердан?
Сулувгинам, менга боқ. Менга!
Шу чақноқ кўзларинг фориг этар дарддан,
Кел, бир боқай шаҳлоларингга...

Аmmo бош чайқар у.
Бош чайқару кулар,
Кўзларини яна яширар.
Дардим, битта бўлса, уни мингта қилар,
Ҳасратимни яна оширар.

— Касбинг жафокорлик экан, — дейман
охири,
Шафқат нима, билсайдинг андак...
Висолнинг ҳажрида сен эй, ҳуркак оҳу,
Жонгинамни қилдинг жизғанақ!..

— Эҳтиёт бўлинг, — дея таҳдид қилар аста,—
Боққил, дея қистаб нетасиз?
Жизғанақ бўлсизми, гар боқсам бирпасда,
Билиб қўйинг: ёниб кетасиз!

АЛЛА АЙТАВЕРИНГ..

Юзу ёноқлари лўппи—лоларанг
Кўчани тўлдириб юрар болалар.
Чучук сўзларини англайсиз аранг,
Бир ширин чулдираб юрар болалар.

Қушлар тинса тинар, тинишмас булар,
Шодон қийқириқ-ла юрар қувлашиб,
«О, тойлоқлар-эй!» деб, бошларин силаб
Кексалар ўтишар конфет улашиб...

Болалар...
Қийқириб кулишар хандон,
Бирни тарақлатиб ногора чалар.
Чиқиб келаверар бир хонадондан
Салкам бир эскадрон «суворий»чалар!

Ургилсанг арзийди бизнинг удумдан
Гўдакларга кучоқ очиб келганмиз,
Дунёю меҳрни қадим-қадимдан
Гўдаклар бошидан сочиб келганмиз!

Кўнглимиз дарёдир, феълимиз кенгдир,
Нону насибамиз, ризқимиз қутлуғ.
Уйни гавжумлатган мунису камтар
Хушфеъл янгажонлар, сизга минг қуллуқ!

Биласиз, биз киммиз — жаҳонга равшан,
Наслу насибимиз, тагу тугимиз.
Аммо, янгажонлар, ростини айтсам
Сизга боғлиқ яна улуғлигимиз!

Жаҳонга

Ўзбекнинг болажонлиги
Сизнинг ҳимматингиз билан ёйилар.
Сўзим малол олманг,
алла айтмаган
Йилингиз бўлмасин, келин ойилар!

Қ У Т И Ш

Сокин оқшом чўкди. Дарё лабида —
Танҳо ўлтирибман ёримни кутиб.
Ширин ҳиссиётлар жўшар қалбимда
Севгилим сиймоси кўзимдан ўтиб...

Пишқириб оқади оромсиз дарё,
Тўлқин силаб ўтар қирғоқ четини.
Гўзал қиз сўзига қиларми вафо,
Кўзларим йўлига боқар бетиним.

«Ёлғизмисан?» Кўкда ажабланди ой
Ва аста ўгирди мендан юзини.
«Ёри аразлаган бундан ҳойнаҳой»
Юлдуз шўхлик қилди қисиб кўзини.

Ғамгин ўлтирардим битиб тоқатим,
Ёримнинг қораси шу чоқ кўринди.
Эй, кўк эркалари, боқмасангиз-да,
Борлиқ кўзларимга чароғон энди!

Х О Т И Н Л А Р

Завод эшигидан чиқишди бир тўп
Чехралари хандон қизлар, хотинлар.
Гурунг қуюқ эди, чечанроғи хўп
Қизиқ гапми айтар. Илдам одимлар.

— Оббо шу хотинлар! Шақиллашини...
Боқсам: бир йигитча кийинган башанг.
Барин ҳиллатиб кўк плашининг
Борар жингалак соч, мағрур, бош яланг...

Ёш экану фикрин босган экан занг,
Сўзлари илмоқдор.

Иўқ, худди тикан!
Лекин бу олифта, бедаво сатанг
Кўнғиз мўйловлини ким туғди экан?!

Майли, фалсафадан тушмайлик, аммо,
Унга ким берибди ҳаётни, жонни.
Гўдакни кўрганда эсламасми ё
Кўйлаги турмаклар қўйилган онни?

Наҳот ҳис этмаса бирдам виждонан.
Энг эзгу инсоний туйғуни, орни:
Йиғласа қайғурган, кулса шодланган
Ҳаёт ифтихори онаизорни?

Ватанга қуюндек босиб кирган ёв
Инсон шаънин этмоқ бўлганда тахқир.
Кўксини йўлига қилиб қалқон, гов,
Курашган шу жинс ҳам эмасми ахир?!

Сатанг хонимларни кўрсам дафъатан.
Ғижинаман, гоҳо тилайман тўзим,
Бу — улардан баттар, юз карра тубан,
Бундайларни йўқдир кўргани кўзим.

ҚУЛТИҚТАЁҚЛАР

Аптекага кириб бир кун
Кўзим тушди қўлтиқтаёққа.
Ким ҳам харид қиларкин уни,
Алашладим у ёқ—бу ёққа.
Узи билан овора ҳар ким,
Таёққа ҳеч тушмасди кўзлар.
Бир кампир ҳам исварасига
Қуйиб-пишиб сўргичми излар.
Ҳа, таёққа тушмасди нигоҳ,
У керакмас, демак, ҳечкимга.
Хаёл олиб кетибди, ногоҳ —
Яқин ўтмиш тушди эсимга:
Қонли жангдан отам таяниб,
Келган эди шундай таёққа.
Уруш деган лаънати уни
Ажратмоқчи эди оёқдан.

Йиллар ўтди, олтин кўллардан
Оёқдаги жароҳат битди.
Уруш берган «ёдгорлик»ка
Таянишни отам тарк этди.
Посбондир, тинчликка юртим,
Хушнуд яшар ҳар бир кишимиз.
Аптекада турса ҳам, аммо
Йўқ, тушмасин унга кишимиз.

ҚИЗ ВАРАҚЛАР АЛЬБОМИНИ..

Маъшуқа қиз севгилисига
Кўринг, деди альбомини.
Суратларни кўрсатиб шу чоқ
Санаб кетди дўстлар номини:

Бунисининг номи Муҳаррам,
Бунисини дер эдик «пучуқ»,
Буниси-чи ростини айтсам
Рақс тушишда сира тенги йўқ...

Куйиб-пишиб эсдаликларини
Кўрсатса-да барчасин бир-бир,
Сўзловчидан ўзга ҳеч кимни
Кўрмас эди йигит тушмагур.

САБАБИНИ ОШҚОР ЭТАЙ

Учраб қолиб дединг, нима гап?
Жуда хомуш боқар кўзингиз?
Кўринасиз ҳафа, камсухан,
Соғ бормисиз, ахир, ўзингиз!
Ҳа, сезибсан буни ҳайтовур,
Сабабини ошқор этай:
Холим кўрган шахло кўзларинг
Шу аҳволга солса, мен нетай...

ИЛК СЕВГИ

Қўшни эдик, жажжи қиз эдинг,
Уйнар эдик иккимиз бирга.
Гоҳо қувиб бир-биримизни
Кетар эдик далага, қирга.

Олов эдинг ёшлигингда ҳам,
Қочар эдинг гоҳо сочиб сув.
Дарвозани беркитиб бирдам,
Хўп кулардинг, эдинг ўта қув.

Йиллар ўтди биздек қувишиб...
Сен агроном номин олибсан.
Боғлардаги олмалар нақшин
Гўё юзларингга солибсан.

Меҳнатингдан ҳар битта ниҳол
Эъозланган каби ёзу қиш.
Ёш қалбимда ўзинг ундирган
Ниҳолни ҳам қилгин парвариш...

А С Л Г У Л

Гулзоримда юрардим кезиб,
Хуш атирлар ёқади дилга.
Қўшним қизи келди-ю, кўзин —
Тикиб қолди бир қизил гулга.

Узиб бердим. Деди: ташаккур!
Сархуш этди гўёки атри.
Кўзларида порлаб кетди нур —
Шунча юксак экан гул қадри!

Кўп ўтмаган эди орадан
Деди: афсус, қопти-ку сўлиб.
Аслида-чи бош эгганди гул
Асл гулдан хижолат бўлиб...

Ф А Р Ғ О Н А М

Бахшиларнинг куйлагани, гўзал шаҳрим
Фарғонам,
Шоирларнинг ўйлагани, гўзал шаҳрим
Фарғонам.
Сайёҳларнинг сўйлагани, гўзал шаҳрим
Фарғонам,
Сени гўё танимдаги жоним каби туйганман,
Она шаҳрим, қувончимсан, сенга меҳр
қўйганман!

Осмонингда юлдузларнинг милт-милт этиб
ёниши,
Боғларингда булбулларнинг ширинсухан
хониши,
Тонг чоғида табиатнинг ноз билан уйғониши..
Бари менга оромижон ғазалдайин туюлар,
Гўзаллигинг гўё аввал-азалдайин туюлар.

Роҳатижон сайргоҳсан, боғ шаҳарсан, боғ
шаҳар!
Кеча кундуз ижод билан қайнаган булоқ
шаҳар,
Келажаги республикам тонгги каби оқ шаҳар,
Қучоғингга келса ҳар ким айтмай кетмас
таҳсинлар,
Ва жаннатни излаганлар сенга келиб
боқсинлар!

Тонг чоғида фабрикларга йўл олишар
қизларнинг,
Жимирлатиб атласларга гул солишар
қизларнинг,
Қурилишида йигитлар-ла қўл олишар
қизларнинг,
Амлодларга илму ҳикмат ҳунар берган
шаҳарсан,
Янги-янги зафарларга қулоч керган
шаҳарсан.

Гадамасини ёзса ўрар ер шарини текстиль,
Шарқираган сойларининг буйлариди яшнар
дил,
Тўрт фаслнинг ҳам келишларининг севидай
ёнар гул-гул
Қўй-чи, ўзинг гўзалликда гўё танҳо
шаҳарсан,
Бир кўрганнинг тобаддий дилига жо
шаҳарсан.

Чиройингга боққанимда дилда тошиб эҳтирос,
Этгум сени уйқусидан турган гўзалга таққос!
Дилрабо-ю, меҳмондўстсан, ҳар фазилат
сенга хос,
Меҳринг билан улгайтирдинг — меҳринг
билан ёнаман,
Фахр этаман, бахтиёрман — мардуми
Фарғонаман!

* * *

Хиёбон четиди турар у танҳо,
Кўзлари жавдирар, бот-бот «уф»лайди.
Орзиқиб кутгани келмабди наҳот?
Папирос сўрса ҳам олов пуфлайди!

Бу қурама зиёфатга
Келавермас ҳар ким дуч.
Кимдир тўқди дастурхонга
Қора майиз бир ҳовуч..

Кимдир калла гўшти қўйди,
Яна биров — нонжийда.
Бутун жаҳон қалқиб турар
Бу суҳбатнинг мавжида..

«Апполон»дан бошланган баҳс
Етганида Чилига
Ёмон сўкиш келди ноҳас
Бир бобойнинг тилига..

— Сен асабни бузма, Латиф,
Қувийди халқ хунтани.
Орқасига шақиллатиб
Тепар бирмас, ўнтани!

...Барибир, кайф бузилганди.
Қалин тортди ажинлар.
Диллар бирдай эзилганди,
Ҳамма унсиз ғижинар.

Бошланади яна суҳбат,
Шу куй битта-битталаб —
Тилга тушар қанча элат,
Қанча-қанча қитъалар.

Бири шу тоб жажжигина
Календарга тикилди.
(Пенсия пул қачон келар
Билмоқ бўлди шекилли).

Бири тортар тамакини
Тутун пуркаб мўридай.
Бутун жаҳон қалқир ҳамон
Мўъжазгина сўрида.

Дастурхонга боқмас биров
Совиб ҳам қолди чойлар.
Планета тақдиридан
Баҳс этишар бобойлар...

* * *

Уҳ, «аҳли дониш»лар бунча кўп экан,
Ё қасддан теграмда бўлишганми жам?
«Ундоқ юр, бундоқ юр, ундоқ қил, укам...»
Ёрилмаса эди ўгитдан миям..

Гоҳо баҳслашишар тошиб, гупириб,
Кўзлар ўйнаб чиқар ўхшаб соққага.
Сўнгра тарқалишар пинҳон тупуриб,
Олмас бир-бировин сариқ чақага...

Уларнинг наздида мен ҳали «ғўра»
Майли, шундай бўлсин, розиман мутлоқ.
Уларнинг сафида юргандан кўра
Тўпорилар аро яшаш маъқулроқ!

ТОШКЕНТНИ БИЗ ҚУРАМИЗ

1966 йил Тошкент зилзиласи кунлари
ёзилган шеър.

— Танишайлик, бинокормиз,
Киришдик чўнг ҳашарга.
Иш деганда нақ девкормиз
Вақт йўқ бош ҳам қашларга.

Қизиқсиниб дерсиз,
— Шошманг,
Хўш, нималар қурасиз?
Рости, бизни улкан Шошнинг
Ҳар ерида кўрасиз!

Минг-мингимиз ёпамиз том,
Мингимиз лой қорамиз.
Ғишт терамиз,
хуллас калом,
Дардингизни оламиз!

Сал чўғолроқ халқмиз, узр,
Ишда бизга йўқ тараф.
Сўзларимиз тасир-тусир,
Ичимизда ётмас гап.

Иродамиз ахир бугун
Зўр синовдан ўтади.
Тошкент гулин ҳидласа ким
Чангини ҳам ютади!

Ким кам бўлар сайрибоғлар
Жиндаккина бўлса кам,
Тўрт мучаси тугал соғлар
Қурилишда бўлса жам!

Ижрокомга бўлиб посбон
Ёғдиргунча арзнома,
Қурилишда қийналсин жон,
Кийинг деймиз, коржома!

Ерда ҳазон шилдиради,
Ел жунжитди елкани,
Дилда бўлса шаҳринг дарди
Қурилишга кел, қани!

Бўйи етган қизлар нега,
Чимиришар бизга қош?
Наздимизда шундай дерлар
Астагина чайқаб бош:

«Гапнинг рости шаштингизнинг
Сал суслигин кўриб биз,
ЗАГСхона эшигини
Чертолмай турибмиз...

Билиб қўйинг, сизга боғлиқ
Тўйимизнинг муддати.
Қурилишни чўзманг ортиқ,
Уволимиз тутади!

Ташвиш чекманг, қизлар сиздай
Париларни ўйлаймиз.
Чодирларда яшаётган
Қариларни ўйлаймиз.

Жонга оро кириб чодир
Зап иш берди: бу — бор гап,
Машиналар уни ғир-ғир
Ташиши бор омборга.

Сизни дея аллақачон
Кечдик ором баҳридан.
На офтобдан чўчийди жон,
На қаҳратон қаҳридан!

Эл ишқида, юрт кўйида
Соз, озода қурамиз.
Юлдузлардан сал кўйида —
Ҳавозада қурамиз!

Дейлик,
яна тебранса ер,
Баллари бўлса қаттол,
Сейсмостанция кўрсаткичи
Саккиздан ошса ҳатто,

Жиянчангиз филни чертса,
Қилмагандай зарра кор,
Биз қурган уй тураверар,
Тураверар пурвиқор!

Қатта-кичик, ёшу.қари
Бирдек жавлон урамиз.
Шудир сўзнинг мухтасари:
Тошкентни биз қурамиз!

ДОКТОР БИЛАН СУҲБАТ

«Жаҳлингизни босинг», дейди менга доктор,
Асабга эрк берманг, биродар...
Сал беғам бўлмоқдан аъло даво йўқдир,
Бунга дейман, бордир ирода?

Жон дегани, ахир, сабил эмас, билинг,
Уйнанг...

Чиқинг қимизхўрликка!
Жиғибийрон бўлмай, ҳандон ташлаб кулинг,
Бундоқ яйраб юринг-да, ука!»

Тошиб гапирдингиз, доктор! Қатта раҳмат,
Гапларингиз тагли, нақ мағиз.
Маҳмаданаликка йўймасангиз агар
Мен ҳам сўзлай бир-икки оғиз.

Тўғри,

барҳам топмас қандайдир бир ишкāl
Мен фалсафа сўққаным билан.
Югуриб ва елиб дуч келган ҳар ишга
Минг бор бурун тикқаным билан!

Барҳам топмас... Лекин, қийнар экан виждон,
Қийналади, рост гап, виждоним.
Қонни қайнатувчи ҳар бир палид ишдан
Нетай ахир, қайнаса қоним!

Бошлиқ ҳузурига кирди ана мажруҳ,
Ғажир ғажир қўлтиқтаёқда.
Аммо хиринг-хиринг кулар телефонга у,
«Келинг, хизмат?» дейиш қаёқда?

Она ўстирганди ўғлини «паҳ-паҳ»лаб,
Унга тутиб терган-топганин.
Аммо саёқ юрар йигит сандирақлаб,
Қийшиқ кийиб чипор шапкани..

Суд биноси сари ошиқар бир аёл,
Қўлда — гўдақ,

кўзларида — дард.
Тақдир-ла ўйнашиб, бўлиб унга завол
Камситибди қайси бир номард?!

Айтаверсам, доктор, ҳали теграмизда
Ана шундай иллатлар бордир.
Уни маҳв этмоққа на шоир ғазоби,
На табобат тифлари қодир...

Аммо, узр, доктор,

беғам бўлмоқ қийин.
Майли тушса соғлиқ тангликка.
Нафас оларканман боқмоқлигим тайин
Тубанликнинг кўзига тикка.

Ё Б Т У Р И Ё М А Ё Р А Л М А С И Н ..

ЯШАСИН ДОВДИРЛАР..

Ўғлингиз довдирроқ чиқса, ўкинманг,
Чўчиманг, эл аро бўлмагай эрмак.
«Вой сен, бир қамчиси кам», деб сўкинманг,
Дунёга зўр ўғлон келибди, демак!

Улар — бир қоп ёнғоқ.

Шалдир-шулдири

Гўёки жаҳонни тутати.

Кулмаган одамни шулар кулдира,
Улар бор — битмаган ишлар битати!

— Бос!—десаг бўлгани, ажалларнинг ҳам
Гиппа бўғар улар ҳиқилдоғидан.

Улар — губори йўқ мусаффо олам,
Тотмаган айёрлик майи — оғудан!

Билмадим, кўксинда борми сўнмас чўғ,

Ерда яшаб туриб сапчишар кўкка.

Дилида қўрқув йўқ, ҳадик, даҳшат йўқ,
Ўтга ҳам, сувга ҳам киришар тикка!

Ақллилар минг бор чап берган ишга

Ўзини урмоққа шулар қодирлар.

Ҳаёт имтиҳонин топширар бешга,

Довдирлар..

Яшасин довдирлар!

Х У Р А Л И К

Билсангиз, фалончи молга ўхшаб хўра,
Тирноғин учига қадарли қорин!..
Чойхонада кулгу кўтарилар гурра,
Очилар хўралик сирларин бори..

Молга ўхшаб хўра? Э, бу қанақа гап?
Наҳот, хўраликка нисбатдир мол ва..
Аскиябоз, тўхта! Шошма, бир оз тур хап,
Ҳали, мол хўрами?? Ошнам, бу ҳолва!

Ўйлаб кўр, айтайлик, мана, баҳор кирди:
Сени яшил олам қилганида лол,
Аввал кўкчучвара, кўксомсанинг дарди
Кимни бедазорга чорлар? Айт ҳалол!..

Илк ялпиз унганда, чиққанда жағ-жағ,
Бўй чўзса далалар узра чучмома.
Уларнинг тепасида ошган ўмбалоқ
Ўзингми, тўртоёқ жониворми ё?

Янги унган печак.. Оҳ-оҳ, қанчалар саз!
Шўра ҳам нақ шифо, шифо — отқулоқ.
Чумчуқ тили ўтин егил қилиб эъзоз,
Ҳайф-а, қалдирмоқни молга қолдирмоқ.

Ия, ток занги ҳам ёзибдими баргин?
Кўпроқ уз, каватак ошдан мўл бўлсин..
Ушбу насибангга шерик бўлмас ҳар ким
(Ишкомга осилмоқ молга йўл бўлсин!)

Тарвуз пўчоғини қадрлагил, чунки,
Ундан ҳам пиширмоқ мумкиндир шинни.
Анор пўчоридан қизғанмаслик мумкин,
Тахир у... Суймайди жонивор жини!

Хўра деб,

жониворга таъна юкин уйиб
Еябер буларни...

Одоғигача!

Бир кун шу хўраниям ағдариб, сўйиб
Ейсан туёғидан қулоғигача!

БИНО ҚУЙМА

Гар кенг жаҳон кўзларингга
Кўринмасин десанг тор,
Омон қолсин десанг номус,
Омон қолсин десанг ор,

Гулхан каби ёнмай десанг,
Олмай десанг аланга,
Бино қўйма, бино қўйма,
Бино қўйма болангга!

ЯША, СЎРҒИЧ!...

Аптекада ҳар кун сўрғич сотилар,
Қаттага, кичикка, ҳаммага.
Қаранг, тойлоқлар ҳам ўрганиб қолмиш
Ғаройиб резина маммага...

Дўмбиллаб юрган ҳув гўдакка боқинг,
Сўрғичи ўйноқлар бўйнида.
Ноёб эҳтиёт қисм каби эҳтимол,
Яна бири чиқар қўйнидан!

Гўдакларга нима? Яйраб сўришар,
Сўришади ҳатто уйқуда.
Ойилар хотиржам ўсма қўйишар,
Қутулишиб катта «қайғу»дан.

Яша, сўрғич! Яша, буюк кашфиёт!
Сен — гўдакнинг ёлғиз билгани.
Бир кун унга «ойинг ким?» десак, ҳайҳот,
Сени кўрсатмаса бўлгани...

ҲАЛИ БУЯМ КАМ...

Тугаб битди сабру тоқатим,
Куну туним ўтар оҳ уриб.
Аммо лекин, ул жон офати
Менга ошкор лабини буриб,
Бузмай ҳатто пинагини ҳам
Дейди: — Ҳали сенга буям кам!

Эланаман унга: — Кўргин-а,
Юрагимда ўт ёнаётир.
Бу дунёда уни биргина
Учирмоққа сен ўзинг қодир..
У-чи, боқиб афтимга бир дам
Дейди: — Ҳали сенга буям кам!

Бир кун дедим: — Қилдинг-ку адо,
Бу аҳволда эсдан оғарман.
Жонга тегиб кетди бу савдо,
Дардларимга бўл энди дармон!..
Кулиб дер у бепарво, беғам:
— Билсанг, ҳали буям сенга кам!

Бир кун дедим дуч келиб унга:
— Сабрим битди! Етар, энди бас,
Жафолардан қуриди тинкам.
Ўз жонимга этмоқчиман қасд!
Хандон ташлар ул қоши қалам:
— Шундоқ дегин? Ҳали буям кам!

...Шундай кечар бизнинг «мулоқот»,
Шундай менинг севиқлим «васли».
Бу дунёда солганимча дод
Бир кун этар бўлсам жон таслим,
Бошим узра туриб ул санам
Шаксиз дегай: «Ҳали буям кам!»

ШАМОЛ УТИБ ТУРСА

Юзларим кўрган ё кўрмаган
Ғам андуҳ аталмиш кўлкани.
Оламга келганман бир умр
Гулдираб, шарақлаб кулгани!
Йиллар-чи... Сарф бўлди бир санам
Ортидан югуриб елгани..
Лекин у парво ҳам қилмайди,
Ё жабр-ситами билгани?
Агар у «тут» деса тутарман
Чўнг тоғлар остига елкани!
Бир эмас, минг бахтдай туюлар
Менга бир табассум қилгани!
Охир кўз учида кулди у,
Шу—бахт, шу—омаднинг келгани!
Шу боис кўнмасман, гар ўлим
Қисталанг қилса ҳам ўлгани!
Ишқилиб оёқнинг остидан
Шамол ўтиб турса бўлгани!

ҚАРИБ БОРАЯПМАН ШЕҚИЛЛИ

Муомалада эмасман чакки,
Хабарим бор тавозедан ҳам.
Савлатдан сал қисилсам ҳамки.
Омад кулиб боқар дам-бадам!

Шаштим баланд эди. Тунов кун
Бирдан тишлаб қолдим тилымни.
Шундан бери юрибман дилхун,
Бир изтироб ўртар дилимни.

Автобусда кетиб борардим,
Билет учун чяқардим танга.
Бироқ, уни тўкиб юбордим,
Ёнимдаги ойдек бир янга
— Ҳозир, тоға, — дея эгилди.
Эвоҳ, қари деди шекилли.

Трамвайда борардим бир гал,
Бир қиз чиқди порлаб мисли чўғ.
Ҳушим оғиб боқиб қолдим лол
Ва ичимда дедим: «Тасаддуқ!»
— Сиз ўтиринг, — дея у кулди,
Эвоҳ, қари деди шекилли.

Яна бир кун... Буниси уят,
Гурс йиқилдим қайр илиб товон.
Кимдир олди кифтимдан суяб,
Боқсам, чарақлаган би жувон...
Аянч билан менга тикилди,
Эвоҳ, қари деди шекилли...

Аччиқ экан ҳаёт қамчини,
Мошдек очди кўзимни бу ҳол.
Аммо, жононларнинг ачиниб
Боқишига чидашим маҳол.
Мағрур бошим аста букилди,
Ажаб, қарияпман шекилли...

Йўқ, йўқ, менга сира ачинманг,
Ва қарига чиқарманг кўпам.
Бел дод бўлиб, ҳол бўлгунча танг
Қариликни тан олиб бўпман!
Завқ қайнайди дил булоғимда,
Ҳали қаримайман, чоғимда!

БЎЙИН ҲАҚИДА ҚУШИҚ

Ҳаммада ҳам бўлар қорин,
Ҳамма ҳам еб-ичади.
Биров уйда еса норин,
Биров тўяр кўчада.

Тирикчилик, ахир, шу-да,
Бу қонунга айланган.
Камина ҳам бир антиқа
Ошхонага бойланган.

Қизиқ бир гап: унга кириб
Тамаддидан кўра ман,
Уз косамни ковлаб туриб
Зўр томоша кўраман.

Ажабо, бу ўзи не ҳол,
Кўринг ошпаз ўйинин.
Сузиб берар у бемалол
Жуфт-жуфт, товук бўйинин...

Битта оёқ умидида
Қанча ковлаб-шопирмай,
Бўйин чиқар, бўйин чиқар,
Бўйин чиқар, ёпирай!..

Эртаси ҳам, индини ҳам
Шу ҳол давом этади.
Товба, ўзи бир товуққа
Неча бўйин битади?

Бўйин, бўйин... Оёқ қани?
Уйлар сураман узоқ.
Ё товуқлар ҳозир жўжа
Очишарми беоёқ?

Бир мўъжиза бўлиб бирдан
Шу товуқлар тирилса,
Хато қилмай биттасин ҳам
Сафга қатор терилса,

Ҳайрат ичра донг қотарди,
Ҳатто йироқ-ёвуқлар.
Турардилар беоёқ, лек,
Нақ қирқ бошли товуқлар!

—Оёқ қани? — дея охир,
«Шеф»ни топиб қилдим арз.
Кўзларида андак қаҳр,
Шундай деди бўйинпаз:

—Тулки кеган бир махлуқ бор.
Товуқнинг пути... Дарди!
...Ҳа, қаршимда ишшайганча
Ушал тулки турарди!

ҚАФАСДАГИ МАЙНАНИНГ ДЕГАНИ

«Қафасида суви, дони бор,
Нима қилар экан сайраса,
Навосидан кўнглим яйраса!»
Шу сўзларни қиласан такрор.

Юз берсаю бирор тасодиф,
Борди-ю, бир айланса гардун,
Мен ҳам сени қафасда тутиб,
Бир сайратиб кўрардим...

ТОК ЗАНГ УЯЛИБ...

Тарвақайлаб ётар ҳусайни,
Баргидан ҳам кўпми-е, узум...
«Бардош бер бу юкка, оғайни»,
Боғбон тилар сўртотка тўзим.

Ҳосилини йиғдилар бир кун,
Жўнатдилар ҳар ким—ҳар кимга.
Яъни, демоқ бўлганим шуким,
Хўп босдилар бир қисмин хумга!

Беркитишиб оғзини маҳкам,
Яширдилар хилватга уни.
Ойлар ўтди. Бўлиб жамулжам
Дўстлар қайтди бир кузак куни.

Ҳар тарафда шодон қаҳқаҳа,
Қозонларда бошланди «жиз-биз».
Опчиқдилар хумни ҳам... Эҳ-ҳа,
Келинчақдек экан у азиз!

Утирдилар давра қуришиб,
Тиним билмай айланди коса .
Гулдирашиб, қаҳ-қаҳ уришиб,
Хумдагини мақташди роса!

Сўнг... Биттаси ўрнидан турди,
Келди, деган каби фурсати.
Қўлларин кенг ёзиб чарх урди,
Қилпиллаб хўп ҳунар кўрсатди...

Сўнг бошқаси турди қийқириб,
Яна бири.. Эҳ-ҳа, қўйинг-чи,
Томошабин қолмади сира,
Ҳамма бўлиб кетди ўйинчи!

Томошабин йўқми? Бор эди...
Олатасир рақсдан гангиб,
Сўртокларни чангаллангача
Пастга боқар эди ток занги!

Ва ўйларди: Қизиқ, бу не ҳол-
Йўқотди-ку, бари ҳушини.
Меваларим эди мисли бол...
Алҳазар, бу менинг ишимми?

..Пастда ҳамон қиёмат-базм,
«Рақс» борар қасдма-қасдига.
Эртаси кун ток занг уятдан
Беркинволди тупроқ остига...

КЎППАКНИНГ ҲАСРАТИ

Мен зўр кўппак эдим бир замон,
Довруқ солган эдим ҳуришда.
Хўжам берса «Ол!» дея фармон,
Гуноҳқорми ёки фаришта —

Ташланардим шартта итона.
Оёқлардан фарчча олардим.
«Яна хизмат?»— дея хўжамнинг
Ҳамма жойин бир-бир ялардим.

Мен чанг солган қайси бўғиздан
Қонлар сизиб, чиқар бўлса жон,
Садоқатим ҳурмати, тезда
Илардилар бўйнимга нишон...

Ирилладим, ҳурдим беадад,
Қасбимни ҳеч қанда қилмадим.
Лекин, шунча хизматим фақат,
Биров билса, биров билмади...

Итлик даври муваққат экан,
Воҳ, омонат экан даврон, зеб.
Ҳа, улоқдим ногоҳ кўчага,
Биқинимга ёмон тепки еб!

...Энди тишим тўмтоқ, ҳеч кимнинг
Ҳеч жойини олмасман узиб
Ва юрарман ёввош, демай «ғинг»,
Чет-четларда думимни қисиб...

ҲАММАМИЗ БИР ГҲР...

Қани, сочмай ўю хаёлни
Тарозини тенг қўйинг бундоқ.
Эркак зўрми ёки аёлми,
Қай биридан қай бири зўрроқ?
Ҳа, билинди: Аёл! Аёл зўр!
Эркакларми? Ҳаммаси бир гўр!

Мийиғингда кулма, ҳой йигит,
Дема «турфа ғалвадан толдик».
Аёл зотин хархашаси ҳам
Ярашади ўзига холдек.
Аёл—асал, мармалад, ҳузур,
Сендақанинг мингтаси —бир гўр!

Талаб қилса люкс «Жигули»,
Бир гапини иккита қилма.
Нима? Пул йўқ? Ҳов, ота ўгли,
Хасис бўлма. Ҳа, нокас бўлма.
Аёл, ахир, ноёб гавҳар, дур,
Сендақанинг мингтаси бир гўр!

Қиз сочига боқиб, сен, укам,
Ёқа тутиб дедингни «Ё, раб!»
Ҳозир қайта қуриш, эй, бефаҳм,
Зулфлар ўсар тепага қараб...
Бу зулфларни... роҳат қилиб кўр,
Сендақанинг мингтаси бир гўр!

Нима, нима? Болдирлар яланг?
Вой, саводсиз... Ҳа, калланг қурсин!
Билмайсанми шуни ҳам, гаранг,
Гўзалликни нега яширсин?!
Уямасдан унга юзинг бур,
Э, сенларнинг мингтанг ҳам бир гўр!

Талаб этса гар аёл зоти,
Сутни қора, кўмирни оқ, де.
Баданингга турса ҳам ботиб,
Тиконни ҳам бунча юшоқ, де.
Неки деса, бошинг эгиб тур,
Сендақанинг мингтаси бир гўр!

«Эркак халқи энг гўдайган халқ,
Тарбиятга юриши қийин».
Хонимларнинг фикри буткул ҳақ,
Етар энди, эгайлик бўйин.
Эркаклар-ов, ўзни қайта қур,
Бир умрга бўлмайлик «бир гўр».

ШОИРЛАР ҲАҚИДА

Шоир халқни саркаш келар,
Бунга гувоҳ замонлар.
Унинг бошини эга олмас
Буйруқлару фармонлар.

Юргизингиз тепасидан
Нақ тегирмон тошини,
У эгмайди ўша қайсар,
Уша мағрур бошини!

Улимдан ҳам қўрқмаган у,
Тарих — шоҳид.
Бу — бор гап.

Дунёга бир тупирган-у
Тутган бошини дорга!

Довдирроқми бу халқ дея,
Борманг ҳар хил хаёлга,
У бош эгар дунёдаги
Гўзал, дилбар аёлга...

КАМ СУЗЛАГИЛ

Пийрсан ё навжувон, кўп тингла-ю, оз
сўзлагил,

Бўлма ортиқ нуктадон, кўп тингла-ю, оз
сўзлагил.

Оз дегану оз егани хушлагай эл ва сира
Дея кўрмас безабон, кўп тингла-ю, оз
сўзлагил.

Гани кўп қилсанг, сигир ҳам пишқириб,
бош чайқагай,

Инидан чиқмас илон, кўп тингла-ю, оз
сўзлагил.

Қимки гапдон, энди хордир, кўкрагига
мадҳ этиб

Тақмагай Маскон нишон, кўп тингла-ю, оз
сўзлагил.

Қасб этиб Сукрот қиёфа, ваъз айтасанг, эл
сени

Тингламоғи даргумон, кўп тингла-ю, оз
сўзлагил.

Даққидэй қолган ўғитни қайтарар эрсанг яна,
Туфлагай энди замон, кўп тингла-ю, оз

сўзлагил.

Тарки одаг этмас эрсанг, бил бунн: маҳшар
куни

Бўлгуси ҳолинг ёмон, кўп тингла-ю, оз
сўзлагил!

«Гап қопи» дея қочадир учраган сандин нари,
Бошгинанг бўлгур омон, кўп тингла-ю, оз
сўзлагил!

ҚАТИҚХҰР

Кўнига кўйи экан, шўу шап дўстимиз
Уста бир қиёфа касб этди бехос.
Мийда қатиққа бурмаса-да юз,
Кўчада қатиқхўр бўлқолди паққос!

Туш ё пешинидамас, ҳар кун, ҳар наҳор,
Илк уни қаршилар қатиқ дўкони.
Таниш, майин кўллар нидам, беозор
Қатиқ узатади,
шар у қониб.

Ёз ўғли,
куз ўғли,
қайраб қилини,
Кулоқни шимчилаб келди қаҳратон.
Билирса-да қанча ндишни ичиб,
Ажабо, тўймас у қатиққа ҳамон!

Муздек қатиқ шар, бутун баданга —
Тигроқ югуради ёқимли, ширин.
Шу қатиқ тусини олса-да ранги,
Боқар оқ халатли қизга яширин.

Сотувчилар ёқдан келар шундай сас:
— Бечора!
— Кўр жағин такиллашини!
— Бояқиш тишларин какиллашини!
— Ҳозир-ку, қатиқнинг мавриди эмас...

— Вой-бўй, совқотибсиз...

Ниҳоят бир тонг
Боқди меҳр билан таниш шаҳло кўз.

— Менми? Йўғ-э...

Тили айланар аранг,
Қайдасан, эй дилда тўлқин урган сўз!

Лаъли лаблар аро қимтилган кулгу
Шу дам қиз юзида акс этди ошкор.
Қатиқхўр йигитнинг дилида шу-шу
Қаҳратен қинданоқ бошланди баҳор!

УҒРИ ҲУНАРИДАН...

Уғри ҳунаридан воз кечмиш тамом,
Туҳматчи касбини буткул этмиш тарк.
Демак, тошдан олса бўнаркан қиём,
Демакки, чўян ҳам ёзар экан барг.

Одамлар,

Одамлар, қолманг беҳабар,
Демак, ғунчалайди минг йиллик кунда!
Тўнғиз хириллашни,

ит ириллашни,

Бўри бўғизлашни қилади канда...

БИР КАМПИР БОР БИЗНИНГ КУЧАДА

Бир кампир бор бизнинг кўчада,
Кампирмисан кампир ўзиям!
Қаззоблар ҳам ундан қочади,
Уни кўрса чоллар боши — ҳам...

Бекорчимас,

эшик олдида

Курсени бор. Тўқийди пайпоқ.
Эҳ-ҳа, бундан қани, валдираб
Ўтиб кўрсин бирорта шалоқ —

Ҳасса билан эсу ҳушини
Киритади...

Лоф эмас, бор гап.

(Мелиса ҳам: «Бу кўча сизга!»)

Леб кетмаган, ахир, бекорга!)

Кўллариши белига қўйиб,
Ҳар кун кўча кезар бир қур у.
...Ана, чиқди рўпарасидан
Ёшликдаги битта тенгқури.

— Собирмисан, йигит ўлмагур,
Айниясан... Ҳа, ҳа, очиқ гап.
Саломатни уйга ўтқизиб,
Нега жўнаб қолдинг Сочига?

Неваралар?

Важ кўрсатмай қол!

Вой-бўй, ялт-юлт тилло ку тишлар...

Менга қара, етар, сассиқ чол,

Ёшликдаги саёқ юришлар!!!

Чол жўнайди хаёл ичида:

«Вой, бу Асал.. Жуда қийиқ-да!»

Асал кампир тафти авжида,

«Тузладим»; деб кулар мийиқда.

Яна келар таҳдидкор саси:

— Э, қизмидинг? Галетук тақма!

— Ҳой йигит, ол ўпкангни босиб,

Қиз болага чақчайиб боқма!

Вужудларни тикандай ўйиб,

Осмонларга сакратган бу тил,

Ардоқни ҳам ўрнига қўйиб,

Гоҳ одамни қилиши бор сел:

— «Салом» деган тилингга шакар!

Яша, болам, тойдай кишнаб юр!»

— «Олтин бўлсин, тош олсанг агар!»

— «Вой, томингда карнай чалингур!»

Одоб деган чўнг имтиҳондан

Ҳар кимсанинг гар бўлса қарзи,

Кўчамиздан ўтсин, энамиз

Аямайди ҳеч кимдан дарсин!

Д Е Д И...

Мен сени севдим десам, жонон кулиб
«маъқул», деди,
Бўймаса, андак қулоқ тут, тингла бир нақл,
деди.
Ишқ деган сухани сен тилга олгунча, йигит,
Узгинангга боққилу сўнг ногора қоққил, деди.
Гайринисоний либосинг, сўзла, қай маймунда
бор?
Сен уларга, авваламбор, мой сепиб ёққил,
деди...
На салемни биладурсан, на алиқни ҳайф-а,
ҳайф,
Аввало салом сухани кўнглингга жо қил,
деди.
Бир терак янглиғ ўсибсан, оғоч эмассан ҳар
қалай,
Шўрлик ошиқ, сўзларимнинг магзини чаққил,
деди.
Бир санам наззора этгай сенга бир кун,
шубҳасиз,
Хом хаёл лим-лим бошингга битса сал ақл,
деди...

ТУМШУҒИ ҚИРҒИЛҒАН БУРГУТ БИЛАН СУХБАТ

Тумшукларинг нега қирқиқ, ҳой бургут?
Кўрган дер-ку: «Ҳолгинангга вой, бургут.
Дучор бўлдинг қандай золим, каззобга,
Нега солди сени бундай азобга?»

Бургут дейди:

— Қилди бу ишини хўжам,
Тумшугимни хуш кўрмасди у ҳечам.
Қўли билан хўрақ бериб, овутиб:
«Менга фақат даркор,— дейди,— човутинг...»

КАРАМ — БОЗОРДА..

Қиз пойига бош урди йигит,
Кўзларида ўтинч бир олам.
— Шафқат нима, билмас экансан,
Сенда ўзи ҳеч борми карам?

Учди қизнинг бошидан ҳуши,
Ер тепинди, ранги бўзарди,
— Мен..

Мен сенга карамфурушми?
Караммиш-а,
карам — бозорда!

«Қ А Д Р»

Ажиб савдо кечди бошимдан,
Қани энди тутолсам пинҳон.
...Катта йўлдан, нақ ёнбошимдан
Ўтиб кетди сарвиқад жонон..
Қаро кўзлар жон оламан дер,
Апор юзлар яшнайди гулгун.
Қадамидан роҳатланар ер,
Маъли лаблар учнда кулгу.
Энтикдиму нафис уфорда.
Қадамларим тезланиди ногоҳ.
Шундоқ қадду қоматга борман,
Гўзалликка боқмаслик гуноҳ!
У борарди шўх-шан, тақимда
Кокиллари ўйнар, ажойиб!
Ногоҳон у худди чақиндай
Бўлиб қолди кўзимдан ғойиб..
Шу эшикка кирдимми?

Кўп саз!

Кутиб турдим, қулоқларим динг.
Ногоҳ келди ёқимли овоз:
— Кел, келақол, қайларда қолдинг?
— Раҳмат!— дедим эшикни очиб,
Вужудимда ҳаяжон, гулув.
Гўзал боқди менга сёл чўчиб:
— Мен... Итимни чақиргандим-ку...

БИР ДАҲШАТКИ...

— Улар бўлсам, ўлиб бўлдим,
Тўйиб кетдим жонимдан.
Бўларимча бўлиб бўлдим,
Ҳузур йўқ бир онимда!

Топган гапинг битта: иш, иш..
Уйлайсанми хотинни?
Утаётир шундай ёз, қиш,
Сезмай ҳаёт тотини!

Сабрим битди, тўйиб кетдим,
Токай кўзёш тўкаман?
Баланд тоғдан ташлайман ё
Ёки сувга чўкаман!

Сигаретни чуқур сўриб,
Кулимсираб турар эр.
Эрка ёрин силаб сочин,
Сўнг оҳиста шундай дер:

— Тоққа чиқиш, жоним, мушкул,
Ахир, жуда баланд тоғ.
Бор ортида бор чуқур кўл,
Чўка қолган маъқулроқ...

ҚАРИЛИК ГАШТИ

Битта қария бор. Жуда антиқа.
Андак қизикчию, андак сўзамол.
Уни гоҳо-гоҳо тураман йўқлаб,
Сўрашиб ўтаман андак ҳол-аҳвол.
Шунда сўз қотади оҳиста кулиб:
«Ётибмиз қарилик гаштини сурни-иб!»

Байрам келса борми, куни туғадн,
Бошидан ёғилар табригу қутлов.
Уғил-қизларини уйга йиғади,
Узи дамлаб берар кўлбола палов.
Шу кун баланд бўлар авж ила шашти,
«Бундоқ бўпти,— дейди,— қарилик гашти!»

Куз ўтиб,

қиш ўтиб, келар навбаҳор,
Оқсоқол ойнадан боқар чорбоққа.
«Қани, ҳов, кампиршо,
тезроқ келақол,
Кўлтиқдан ол,
чиқай офтобшувоққа...

Энди бунда ўтир.

Суҳбат қурайлик,
Қарилик гаштини бирга сурайлик!»

Урама белбоғин боғлайди гоҳо,
Қани, кўчаларда шахд ила юрса.
Уч ой у кўчага чиқмабди...

Наҳот?

Йўқ, йўқ, уч ярим ой, ҳисоблаб кўрса...
Дейди манглайига оҳиста уриб:
«Ётавур, қарилик гаштини суриб!»

Бу гаштни хушламай қолади бот-бот,
Бу гашт ўхшаб кетар баъзан хунукка.
«Мингта бундай гаштни,—дейди у,—кушод,
Алмашгум ёшликнинг битта кунига.
Жаранг-журинг, тарақ-туруғи билан,
Агар, керак бўлса.. қуруғи билан!»

ҚОЛАР БАРМОҚ ИЗЛАРИ

— Ҳеч ортмади қўлим ишдан,
Ҳордиқ кун-ку, тайинли.
Бу баҳор ҳам, чоғи, тушда —
Кўргум лола сайлини..

Оҳ, лолалар!

Қирмиз юзин
Димоққа тутсанг борми,
Кеткизгуси, чиндир сўзим,
Саксон йиллик ғуборни!

— Лола сайли?

Нима зарур?
Қизиқ бўлди гапинг хўп.
Апов жонон қизларни кўр,
Лола мисоли тўп-тўп...

Қара, қандай дуркун, кўркам,
Шу — нафосат олами.
Нафаслари атир пуркар,
Эслатишар лолани!

— Гапни жуда топиб айтдинг,
Маслаҳатинг мунча зўр.
Қани, ушбу лолаларга
Андак яқин бориб кўр.

Шу заҳоти ярақ этиб
Очилади кўзларинг.
Юзларингда лола бўлиб
Қолар бармоқ излари!

ЛАГАНБАРДОРНИНГ ДЕГАНИ

Сизга

Содиқ ит каби
Содиқдирман хўжайин.
«Ён! — десангиз «лов»

ёниб

Уч десангиз ўчайин.
Кўзингизга мўлтираб
Амриңгизга ҳозирман.
Кимга чоҳ қаз десангиз,
Зум ўтказмай қазирман!
Буюрсангиз бўҳтон ҳам,
Афсона ҳам тўқирман.
Гапингиз икки қилсам,
Майли, бўлай сўқир

ман...

БИР ХОДИМНИНГ ПОРАХУР БОШЛИҒИГА ШИВИРЛАБ АЙТГАНИ

Хўжайин, бизга бундай
Ушшайиб қаралмасин.
Хизматга биз доим шай,
Еб туриб... маъралмасин.

ХОТИНИМНИНГ МУОВИНИ

(Риштонлик Раҳмонали ака
ҳангомаларидан)

Аввал ҳурдек кўринди,
Порлаб нурдек кўринди,
Ноёб дурдек кўринди,
Дедим: «Орзум ушатди»
Хотинимнинг муовини.

Десам ҳусн султони
Чиқди ёмон мўлтони,
Шайтонларнинг шайтони,
Бошгинамга мушлатди
Хотинимнинг муовини.

Қўлимга тутқазиб қоп
Айтар гапи: «Келтир, топ!»
Гапирсанг дер: «Оғзинг ёп!»
Бошгинамни қашлатди
Хотинимнинг муовини.

Жудо қилди инимдан,
Йироғу яқинимдан
Ҳаттоки, ўз синглимдан...
Ҳаммага олқишлатди
Хотинимнинг муовини.

Заҳрин олмиш чаёндан,
Дуч келдим-а, қаёндан?
Беҳабарми имондан?
Юрагимни ғашлатди
Хотинимнинг муовини.

«Гаҳ» деб қўлга қўндирди
Унмагани ундирди.
Кўз нурымни сўндирди...
Ва ақлимни пешлатди
Хотинимнинг муовини.

Мен балога бўлдим дуч
Ниятларим чиқди пуч,
Аттанг десам бўлди кеч,
Азроилни эслатди
Хотинимнинг муовини.

Ичимга кириб обдон
Ҳузурим кўриб обдон,
Ширамни сўриб обдон
Пўстим пуфлаб ташлади
Хотинимнинг муовини.

Дўстлар, ўзни тийинглар,
«Муовин»ларни қўйинглар,
Биринчисин суйинглар,
Чунки фақат булғаркан
«Муовин»ларнинг совуни.

МУНДАРИЖА

Абдулла ОРИПОВ. Теран, ёрқин шеърят. 3

Муҳаббат кўкида жавлонларим бор..

Саодат бу	9
Дейдилар	10
Омонат	11
Марҳамат	11
Саодат эртак эмасдир	12
Жон Ўзбекистон	13
Аввал ўйлаб сўйлагил	14
Туронзамин шерлари	15
Лайлоларингни кўрсам	16
Гўдаклар билан сўзлаш	17
Ўқ едингми асабларингдан	18
Бир тилак бордир, ёронлар	19
Дунё	20
Қулоқ тутма хушомадга	21
Шаънингни ерга урма	22
Кўрсам	22
Мунаввардир Турон тонглари	23
Битта кулсангчи	24
Кўзгуга боқинг	25
Ул малак	26
Демасман	26
Кўзингиздаги оҳанраболар	27
Бу кеча	28
Мен ўзим	29
Қисматдан қочолмассан	30
Қилдилар мажнун мани	30
Бўлур	31
Улфатинг қалам бўлур	31
Тарихларда барқарор бобом	32
Қидирманг	33

Сен ҳақиқат излаган элсан	34
Қалби оташлик билан	35
Огоҳ бўл, дўст	35
Ҳар лаҳза кўрмоқ истарам	36
Муродим буким	37
Билиб қўйгин деб	37
Уйларингга совчи боради	38
Яқин	39
Чимилдиқ	40
Элим...	41
Қайданам севдим сени	42
Машрабни ўқиб	43
Кўзлардан изланг	44
Кўринсам	45
Қошинг бунчалар камон	45
Ҳамдам бўлибдими	46
Кўзлари чарос бўлса	47
Белингда белбоғ бўлса	47
Ниятин билмай туриб	48
Келин тушган хонадон	49
Бунча маҳзун кўринасан	50
Жаҳон биладир	50
Ут босмасин остоналарни	51
Олислатма дўстларингни қошингдан	52
Йигит моли ерда бўлади	53
Бордир тошу-тарозу	54
Номехрибоним	54
Э, гўзал, сўзлагил...	55
Хасад қилма	56
Оввора бўласиз...	57
Шу қиз	57
Урнига	58
Бўлғай	59
Бунча	60

Маҳзун наво қилиб	60
Бу ажаб олам экан	61
Шайдо ўзим	62
Бўлинг мададкор	63
Жон нима	64
Не муддаолар қилдилар	65
Ўзга бир ёрон йўқ	66
Ҳаёллар қолди	66
Икки эгма қош ана	67
Муҳаббат оташи сўнмас	68
Шарқонадир	69
Раққоса хиром айлаб	69
Кўкрагида ори бор	70
Ким ширин забон эрса	70
Малаклар сувратин кўрдим	71
Кўзлар	72
Ғамзангиз бунча ширин	72
Соқингни белга ташла	73
Айт	74
Орастасан	75
Дуторинг	76
Бу малоҳат кимда бор	77
Ҳамроз билан	78
Ардоқларинг бор	78
Қарош қилдинг	79
Тарк этмагил	80
Қизил олма мисоли	81
Шаъм бошқа, чироғ бошқа	81
Келдинг нима, кетдинг нима	82
Э. дўст, билиб қўй	83
Йўқдир	83
Борман	84
Келди кўклам	85
Шунчамиди	86

Кел қошима	86
Бино қўйиб ўзингга	87
Дилда бир нидо билан	88
Кўксимдаги армонсан	88
Ҳаётингга ўзим доҳилман	90
Қабуларларим	91
Қизларжон	92
Дил розини сезсайдинг	92
Она халқим	93
Зийнатинг	94
Бекор	95
Наврўзим менинг	95
Битта осмон остида	96
Йилларни елга бермангиз	98
Сен баҳорсан	98
Бўлмагай	99
Дема	100
Кўзлари шаҳлони кўр	101
Қайданам келиб қолдим	101
Дош бергил синоқларга	103
Сен кулганингда	103
Саломинг менга	104
Гуллар ораласа	105
Беллашмагил жоҳил билан	105
Айлагил дилдорлик	106
Кутдирма	107
Бепарво экансан	108
Битта-ю битта	109
На даркор	110
Эмас	110
Излаб-излаб	111
Сенга нозик саволлар бердим	111
Мендек	112
Сенга-сенга	113

Кўрғазди	113
Барқарор бўлсин	114
Мени ҳайрон қиладир	115
Келмас ҳаёлига	115
Йўл бормикин дилиннга	116
Бол сўзлигим	116
Хулқи хушгинам	117
Достонга тенг	118
Чидадим	118
Ташламас кўз қирларин	119
Кўнгилдан бошланур	120
Майли ёнсам	121
Кўнгилдан кетмади	122
Менга гапи бормикан	122
Қизлар базми	123
Сарбонлар келсин	125
Умидвор бўлиб	126
Қизлар ҳаёл сурсалар	127
Ширин ҳаёл ичинда	128
Матлабим	128
Сен	129
Ҳаёлларим тўзибдир	129
Изҳор қилиб	130
Ёлқинлардан сўроқла	131
Барно борми сендек	132
Келаду	132
Дурдонаман дер	133
Не кечар ҳаёлингдан	133
Қайда қолди ҳаловатларим	135
Ушал кун келур	135
Кўзларингнинг ўзи қора	137
Бу кўча	137
Онажоним қошида	138
Сабо	138

Ёр васлисиз	139
Ёр васли	140
Ошиқ ҳоли асли шу	141
Жўралар	141
Орзуларим сенга аёндир	142
Одамзотнинг армони битта	143
Офтобга тенг	144
Қизлар алёри	145
Қизғанганлар бор	146
Ёниб елдим	146
Ўтларга ёқдинг жонни	147
Доғ қиладирсан	148
Билар	149
Бугун нима, эртан нима	149
Нима қолди	150
Шўх қизлар қўшиғи	151
Гўзалим	152
Йигит бўлсанг шунқордек бўл	153
Висол шириндир	153
Томоша қил	154
Инонмасман	155
Сен шўхи ҳандон билан	155
Ўтларда ёнмасин	156
Келгин	157
Ёниш тугамайди	158
Ҳурмат келур	159
Пайдо	160
Ўзбекистон Ватаним	161
Олдингдан оққан сув	162
Айтсин	162
Юраклари тош экан	163
Сенга зори етмагач	164
Уктам бўлур	165
Толеим юлдузи	166

Ўзбек элин аёли	166
Эгамнинг бир бандаси	167
Менда кўзларингнинг нима қасди бор?	168
Кўринмас	169
Дўстни йиллар кўрсатар	169
Э, фалак	170
Бор	170
Сен оналар дуосини ол	171
Бўладирсан	172
Муҳаббат	173
Ҳар сўзи бол экан	174
Гўзаллар	175
Бўстон Ватаним бор	176
На эди ёмонлигим	177
Муҳаббатдек бахт борми	178
Муқаррар	178
Ушал хумони	179
Сени тамошо қилсин	180
Йўқ эса	180
Йироқ юр	181
Армон бўлган билан	181
Аёл табасоум қилса	182

УРИБ ТУРСА ЮРАГИМ

Ер ҳақида қўшиқ	183
Дўстларим унчалик кўп эмас	183
Тафаккурга деганларим	184
Инсон	186
Уриб турса юрагим	188
Артиб қўяй ёшингни	189
Қора нон ҳақида қўшиқ	190
Дарахт ва тупроқ	192
Юрак	193

Ўзбекистон буй	194
«Муқаннони кўрдим тушимда»	195
Мерос	197
Тўртликлар	197
Биз барҳаётимиз	199
Орол қуримоқда	201
Ухлаб ётган шерни уйғотманг	201
Бир ўғит	203
Талх	203
Мослашув	204
«Сенга адоват-ла боққанлар кўпми?»	207
Қизим Нигорага	207
Баҳор ва қизлар	208
Бегона ўтлар	210
Асал ойи (баллада)	212
Бир пиёла чой	220
Виждон билан суҳбат	221
Қаватлардаги курсилар	222
Менинг жоним қаттиқ	224
«Набиралар жуда ажабтовур-да»	225
Мисқоллар	225
«Ҳузуримга келдинг»	227
Абдулла Ориповга	228
Шер билан суҳбат	229
Мангу олов	230

ИЛК КИТОБЛАРДАН

(1957—1967 йиллар)

Пайвандчи қиз	231
«Қийин масала»	231
Севар бўлсанг	232
Кўзларингда алдоқ ўйнайди	233
Бағритош бўлма бунчалар	234
«Дейдиларки»	234

«Хаёлпарастан деб...»	235
Хусн ва бахт	235
Она	236
Одамлар	236
Инсонлик ҳақида	237
Лабиҳовуз гўзали	238
Йўлда	239
Тушимда ҳам ялинтирар у	240
Табиат тутибди сенга	241
Қадаҳ	241
Харидор	242
Тут дарахти ҳақида қўшиқ	243
Ёшлигимни излайман	244
Мен ўзбекман	244
Ўрикзоримда	246
Ёниб кетасиз	246
Алла айтаверинг	247
Кутиш	248
Хотинлар	249
Қўлтиқтаёқлар	250
Қиз варақлар альбомини	251
Сабабини ошкор этай	251
Илк севги	252
Асл гул	252
Фарғонам	253
Хиёбон четида	254
Бахтимдан айланай	255
Регистон майдонида	255
Баҳслашишар бобойлар	256
«Уҳ, аҳли донишлар...»	258
Тошкентни биз қурамыз	258
Доктор билан суҳбат	261

ЕБ ТУРИБ МАЪРАЛМАСИН

Ҳазиллар

Яшасин довдирлар	263
Хўралик	264
Бино қўйма	265
Яша, сўрғич	265
Ҳали буям кам	266
Шамол ўтиб турса	267
Қариб бораяпман шекили	269
Бўйин ҳақида қўшиқ	269
Қафасдаги майнанинг дегани	270
Ток занг уялиб	271
Кўлпакнинг ҳасрати	272
Ҳаммамиз бир гўр...	273
Ажабланмасман	275
Шоирлар ҳақида	276
Қатиқхўр	277
Уғри ҳунаридан	278
Бир кампир бор бизнинг кўчада	279
Деди	280
Тумшуғи қирқилган бургут билан суҳбат	281
Қарам — бозорда	282
«Қадр»	282
Бир даҳшатки	283
Бу гўзал	284
Қарилик гашти	285
Қолар бармоқ излари	286
Лаганбардорнинг дегани	287
Бир ходимнинг порахўр бошлиғига шивирлаб айтгани	287
Хотинимнинг муовини	288

Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва
Санъат нашриёти

Адабий-бадий нашр

Охунжон ҲАКИМОВ

МУҲАББАТНИ ҚУЗЛАРДАН ИЗЛАНГ

ш е ъ р л а р

Муҳаррир Р. АБДУРАШИД

Рассом А. Бобров

Расмлар муҳаррири А. Кива

Техн. муҳаррир М. С. Гольдман.

Мусаҳҳиҳ М. Аҳмедова

ИБ № 5510

Теришга берилди 5.04.96 йил. Босишга рухсат
этилди 19.06.96 й. Бичими 60x80 1/16. Ҳажми

18.75. Тиражи 5000 нусха. Буюртма 2822.

Баҳоси эркин нарҳда.

Фарғона политехника босмаҳонасида терилди
ва чоп этилди.